

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

27 ЛЮТАГА 2014 г.

ЧАЦВЕР

№ 37 (27647)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Малады вучоны:
якое яно —
сапраўднае
навуковае шчасце?

NUTEKI:
як адваяваць
месца пад сонцам

ЦЫТАТА ДНЯ

Намеснік прэм'ер-міністра
Беларусі Пётр ПРАКАПОВІЧ:

«Сёння малы бізнес займае 24 працэнты ў ВУП краіны. Гэта частка нашай эканомікі, якая найбольш дынамічна развіваецца, і ўвага да яе цалкам апраўдана. У першую чаргу трэба забяспечыць выкананне тых нарматыўных дакументаў і законаў, якія ўжо прыняты ў гэтым напрамку. Неабходна, каб на месцах усе органы ўлады і тыя, што займаюцца кантралюючымі функцыямі, дзейнічалі ў рамках закону, не пераікаджалі, а наадварот — садзейнічалі развіццю».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 27.02.2014 г.

Долар ЗША		9750,00 ▲
Еўра		13400,00 ▲
Рас. руб.		272,50 ▼
Укр. грыўня		963,44 ▼

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 5°	
Віцебск	+ 2°	
Гомель	+ 2°	
Гродна	+ 5°	
Магілёў	+ 2°	
Мінск	+ 3°	

ЖЫЛІ Ў БАБУСІ...

Вёска Бялая Дуброва стаіць на берагах адразу дзвюх рэчак — паўнаводнай і хуткаплыннай Бесядзі і надта сціплай і спакойнай Дзяражні. Магчыма, гэтае геаграфічна-воднае спалучэнне вызначыла і спрадвечны занятак мясцовых сялян — гадоўлю свойскіх гусей. Да сённяшняга дня не пераводзяцца на беладуброўскіх падвор'ях гусі. У адной гаспадарцы можа налічвацца некалькі дзясяткаў гэтых птушак, у іншай толькі парачка гадуецца, як вядомай жартоўнай дзіцячай песні. Гусіны гоман тут ніколі не сціхае: ні ў восень-зіму, ні вясною, ні, тым больш, летам. У мінулую нядзелю ў Бялай Дуброве гусі ўзнялі сапраўдны вярхал. І было чаго: ад самай раніцы іх пачалі лавіць, звязваць крылы, садзіць у мяхі, каб везці на фэст — у вёсцы ладзілася чарговае «Гусінае свята», якое без жывых птушак немагчыма ўявіць. Прывезла сваіх бела-шэрых гадаванцаў і дырэктар Бяладуброўскага дома культуры Людміла ЧУКІЛА (на фотаздымку), каб разам з іншымі вясковымі гаспадынямі паспрачацца, што яе гусі — самыя лепшыя.

СТАР.4

Камунальныя стасункі

САБЕКОШТ ВАДЫ І ВОДААДВЯДЗЕННЯ ЗНІЗЯЦЬ НА 15%?

Скарачэнне выдаткаў на водазабеспячэнне не павінна паўплываць на якасць паслуг ЖКГ

Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі распрацавала алгарытм захадаў па зніжэнні выдаткаў «на ваду». У першую чаргу спецыялістамі галіны прапануецца аптымізаваць колькасць абслуговага персаналу з дапамогай аўтаматызацыі тэхналагічных працэсаў.

Паводле разлікаў, нарматыўная колькасць працуючых можа быць зніжана на 33%, што прывядзе да істотнага змяншэння долі выдаткаў на аплату працы ў структуры сабекошту паслуг па водазабеспячэнні. Асноўным

індыкатарам вызначэння такога штату павінны быць суадносіны колькасці работнікаў на 1000 асабовых рахункаў (падобная практыка існуе ў многіх краінах). Гэта стане дадатковым стымулам да павелічэння прадукцыйнасці працы і дасягнення апераджальнага росту гэтага паказчыка над ростам сярэдняй заробтнай платы. Аптымізацыя колькасці супрацоўнікаў можа даць зніжэнне сабекошту 1 кубаметра вады не менш чым на 114 рублёў, упэўнены першы намеснік міністра ЖКГ Аляксандр ЦЕРАХАЎ.

Кіраўніцтва міністэрства лічыць, што для арганізацыі жыллёва-камунальнай гаспадаркі, якія аказваюць паслугі па водазабеспячэнні і водаадвядзенні, неабходна падкарэктаваць тарыфы на электраэнергію да ўзроўню тарыфаў для насельніцтва (у частцы аб'ёмаў паслуг насельніцтву). Такае энергазберажэнне дасць дадатковы эфект па сабекошце вады яшчэ на 50 рублёў за «куб». Прыкладна на 380 рублёў можа паменшыцца сабекошт вады пры адмене амартызацыйных адлічэнняў на бюджэтныя аб'екты, пры забеспячэнні захаванасці абаротных сродкаў апошніх.

СТАР.2

Рынак працы

«ПЕРАКОС»

НЕ НА НАШУ КАРЫСЦЬ

Дзяржава павінна звесці да мінімуму

магчымыя страты ўласных працоўных рэсурсаў

У нашай краіне ўзмацняюцца міграцыйныя патокі: частка беларусаў з'язджае з краіны ў пошуку высокіх заробкаў, узамен на нашым рынку працы з'яўляюцца мігранты з краін Азіі, з Украіны, Літвы, Расіі. Але праведзеныя даследаванні паказалі, што працэс замяшчэння пры працоўнай міграцыі ў Беларусі мае якасны «перакос». Выязджаюць кваліфікаваныя спецыялісты, а прыязджаюць у асноўным рабочыя і будаўнікі.

БОЛЬШ ЗА ЎСЁ ДА НАС ПРЫЕХАЛА ПРАЦАВАЦЬ УКРАЇНЦАЎ І КІТАЙЦАЎ

Летась у Беларусь прыехалі працаваць 18180 мігрантаў з 81 дзяржавы. Як адзначае дырэктар Навукова-даследчага інстытута працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі Святлана ШАЎЧЭНКА з моманту набывання незалежнасці і аж да 2009 года экспарт працы перавышаў імпарт (паводле афіцыйных кантрактаў). Аднак у апошнія 5 гадоў сітуацыя змянілася. З 2005 па 2012 год колькасць працоўных мігрантаў, якія афіцыйна рэгіструюцца, павялічылася ў 28 разоў.

Калі паглядзець на нацыянальнасць тых, хто прыязджае да нас працаваць, то летась да нас прыехалі працаваць амаль 7000 украінцаў, 3020 кітайцаў, 1300 туркаў, больш за 1,5 тыс. расіянаў, літоўцаў і ўзбекаў — па 1200 чалавек. З іх рабочых прыехала 12000 чалавек, кваліфікаваных спецыялістаў — 2500, кіраўнікоў — каля 800 чалавек.

СТАР.4

На кантролі

ЖЫХАРЫ ПЛАЦІЛІ... ЗА ПАВЕТРА?

Факты безгаспадарчасці, незаконнага атрымання бюджэтных субсідый на кампенсаванне выдаткаў па аказанні насельніцтву жыллёва-камунальных паслуг, дрэннае забеспячэнне рэалізацыі дзяржпраграмы «Чыстая вада» ўстаноўлены спецыялістамі Камітэта дзяржаўнага кантролю Гомельскай вобласці пры правярцы дзейнасці КЖУП «Гомельскі райжылкамгас».

Кантралёры лічаць, што за тры гады жыхары Гомельскага раёна заплацілі за неаказаныя паслугі 1,3 мільярда рублёў. Гэтая сума ўтварылася ў тым ліку з-за звышнарматыўных страт цеплавой энергіі, якія і аплачвалі спажывы. Сярод прычын таксама неналежнае ўтрыманне цепласетак, запорнай арматуры, ізаляцыі... Пры гэтым прадпрыемства незаконна атрымала з бюджэту 0,4 млрд рублёў на кампенсаванне выдаткаў па аказанні насельніцтву жыллёва-камунальных паслуг. Гэтыя сродкі камунальнікі вярнулі ў поўным аб'ёме. Яшчэ 2,2 мільярда дадаткова патрачаны з-за сарваных тэрмінаў рэалізацыі праграмы «Чыстая вада». Між іншым, у вёсцы Аздэліна да гэтага часу не працуе каналізацыя: тэрмін яе рэканструкцыі за сем гадоў пераносіўся 5 разоў. Значна перавышаны і нарматыўны тэрмін будаўніцтва ў гэтай жа вёсцы воданепарнай вежы. Безгаспадарчасць у вёсцы Рудня Прыбыткаўская прывяла да звышнарматыўных страт вады. Камунальнікі ліквідавалі яе ўцечку толькі пасля ўказання спецыялістаў дзяржкантролю. За дапушчаныя парушэнні 14 службовых асоб прыцягнуты да дысцыплінарнай адказнасці, а цяпер разглядаецца пытанне аб прыцягненні да адміністрацыйнай адказнасці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ Электронны ўрад

СУЧАСНЫЯ ТЭХНАЛОГІ СУПРАЦЬ БЮРАКРАТЫІ

Пераход на электронны дакументазварот абсалютна ўсіх дзяржаўных органаў і іншых дзяржаўных арганізацый павінен завершыцца ў 2015 годзе, што павысіць хуткасць прыняцця кіраўніцкіх рашэнняў. Пра гэта заявіў учора Андрэй Ільін, дырэктар Нацыянальнага цэнтра электронных паслуг.

АМАЛЬ 2 ТЫСЯЧЫ «АБАНЕНТАЎ»

Прадпрыемства было створана ў сакавіку 2012-га ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта. Сёння НЦЭП аказвае электронныя паслугі сістэмы абароненай электроннай пошты для дзяржаўных органаў і арганізацый Mailgov, электроннага дакументазвароту, агульнадзяржаўнай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы (ААІС) і цэнтра Mailgov, які сведчыць, а таксама далей працаўоўвае новыя паслугі. Першыя лічбы па дзейнасці НЦЭП за мінулы год агучыў Сяргей Руднеў, намеснік дырэктара — начальнік упраўлення эксплуатацыі электронных сістэм Нацыянальнага цэнтра электронных паслуг: «Агульная колькасць спажываўцоў — 1886. З іх небуджэтных арганізацый — 811. Лідарам з'яўля-

ецца Мінск». Спецыяліст паведаміў, што па сістэме абароненай электроннай пошты было перададзена больш за 4,5 млн электронных паведамленняў, а па сістэме міжведамаснага дакументазвароту — каля 50 тысяч электронных дакументаў. Не дзіўна, што ІТ-эксперты два гады таму ацанілі стварэнне НЦЭП як пазітыўнае і даўно чаканае рашэнне, якое дазволіць аб'яднаць разрозненыя высылкі мноства дзяржарганізацый у прадастаўлены электронныя паслуг.

ЭЛЕКТРОННЫЯ ПАСЛУГІ ДОЙДУЦЬ ДА КОЖНАГА

Сёння вельмі патрэбна актыўная пазіцыя дзяржаўных органаў па арганізацыі прадастаўлення электронных паслуг праз адзіны партал, пераводу адміністрацыйных працэдур у электронны выгляд пад фактычныя патрэбы эканомікі краіны і грамадства. На адзіным партале электронных паслуг ААІС патрабуецца размяшчэнне наступных катэгорый паслуг і інфармацыйнага ўзаемадзеяння, якія адносяцца да так званых «Электроннага ўрада»: G2G: урад — урад; G2C: урад — насельніцтва; G2B: урад — бізнес. Для папулярызацыі адзінага партала будуць развівацца паслугі іншых катэгорый: B2C: бізнес—спажываўцы; B2B: бізнес—бізнес.

Акрамя таго, сёлета ў Беларусі будзе сфарміраваны паўнаўрадавы інстытут інфармацыйных пасярэднікаў, дзе электронную паслугу ААІС змогуць заказаць тыя, хто па нейкіх прычынах не можа зрабіць гэта з дому. Адпаведныя рашэнні прыняты на ўзроўні Указа Прэзідэнта і пастановы ўрада. Ролі такіх пасярэднікаў будуць выконваць аддзяленні Белпошты і сэрвісныя цэнтры Белтэлекама. Яны будуць аказваць паслугі на падставе дагавору з НЦЭП. Будзе створана магчымасць на падставе дакумента, які сведчыць асобу, выканаць ад імя грамадзяніна пэўныя дзеянні і атрымаць заказаную ім электронную паслугу. Гэта дазволіць давесці паслугі да любых населеных пунктаў краіны.

Спецыялісты таксама сцвярджаюць, што развіццё адзінага партала дазволіць спрасціць не толькі тэхнічнае інфармацыйнае ўзаемадзеянне, але і юрыдычнае афармленне прадастаўлення інфармацыі. Гэта асабліва актуальна для буйных арганізацый, якім даводзіцца пастаянна ўзаемадзейнічаць са шматлікімі дзяржорганами. Неабходнасць мець мноства дагавораў з міністэрствамі і ведамствамі цяпер знікне. У спажываўца інфармацыі будзе адзін дагавор — з Нацыянальным цэнтрам электронных паслуг.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

САБЕКОШТ ВАДЫ І ВОДААДВЯДЗЕННЯ ЗНІЗЯЦЬ НА 15%?

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Мінжылкамунгас таксама ініцыюе зніжэнне на 50% ставак падатку на здабычу і экалагічнага падатку пры рэалізацыі паслуг водазабеспячэння і водаадвядзення насельніцтву. Прыняцце паніжальнага каэфіцыента да ставак падатку на нерухомае зямельнае і экалагічнага падатку дазволіць знізіць цэннік вады яшчэ на 120 рублёў. Прапануецца таксама зацвердзіць (тэрмін на 1 год) абгрунтаваны нарматыў страт і няўлічаных расходаў вады з сістэмы камунальнага водазабеспячэння, што будзе стымуляваць іх зніжэнне. Калі паменшыць такія страты водазабеспячэння з цяперашніх 21% да 15%, то гэта можа даць яшчэ каля 54 рублёў эканоміі ў структуры сабекошту.

Нагадаю, што сёння ўзровень кампенсацыі насельніцтвам выдаткаў на аказанне паслуг па водазабеспячэнні і водаадвядзенні складае каля 20%. Прапанаваныя захады павялічаць гэты паказчык на 4%, а сабекошт у структуры міністэрства можа знізіцца на 15% па паслуге водазабеспячэння і на 14,8% — па водаадвядзенні. А гэта шлях да зніжэння бюджэтнага субсідавання.

Эксперты галіны адзначылі, што штогод арганізацыямі ЖКГ рэалізуюцца насельніцтву і іншым спажываўцам каля 500 млн кубаметраў вады, а ў сярэднім гэта складае 1,5 млн «кубоў» за суткі, дзе толькі насельніцтву — каля 1 млн за суткі. Усяго ў сістэме міністэрства налічваецца 136 арганізацый, якія аказваюць паслугі па водазабеспячэнні і водаадвядзенні, з якіх 18% з'яўляюцца самастойнымі, а 82% — комплекснымі арганізацыямі ЖКГ. Пры гэтым 66% вады адпускаецца менавіта самастойнымі арганізацыямі, якія функцыянуюць у Мінску, абласных цэнтрах і буйных гарадах краіны.

Па сістэме водазабеспячэння сабекошт 1 кубаметра вады ў сярэднім па краіне складае 5017 рублёў. У структуры сабекошту 22,7% (1140 рублёў) займаюць

выдаткі на аплату працы. Высокая тут доля выдаткаў і на электраэнергію — 20,2% (больш за 1 тысячу), на амерыцызаваныя — каля 15% (766,5 рубля), на капіталны і бягучы рамонт асноўных сродкаў, аварыйна-аднаўленчыя работы — 10% (500 рублёў). Падлічана, што сабекошт кубаметра сцёкаў складае 3984 рублі, а структура выдаткаў практычна тая ж, як і па водазабеспячэнні.

Усе гэтыя прапановы разглядаліся на пасяджэнні рабочай групы па вывучэнні праблемных пытанняў у жыллёва-камунальнай гаспадарцы, якую ўзначальвае старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Аляксандр ЯКАБСОН. Кіраўнік групы выказаў думку, што прапановы Мінжылкамунгаса неабходна старанна прааналізаваць на міжведамасным узроўні, бо ёсць меркаванні «за» і «супраць».

«Міністэрства ЖКГ прапануе знайсці кампраміснае рашэнне па многіх прынцыповых пазіцыях, якія ўплываюць на кошт выдаткаў, у мэтах іх зніжэння, — адзначыў на пасяджэнні віцэ-прэм'ер Анатоль КАЛІНІН. — Фактычна гэта новая эканамічная мадэль, якую яшчэ неабходна дапрацоўваць. Таму прымаць канчатковыя рашэнні ў сферы ЖКГ трэба з улікам таго, якія яны адаб'юцца не толькі на сабекошце, але і на якасці паслуг».

Сяргей КУРКАЧ.

■ Спыненне

ЧАМУ «ЗАЦІХЛА» СТАЛІЧНАЯ ПАДЗЕМКА?

Учора ўдзень прыкладна ў 14.40 быў спынены рух на абедзвюх лініях сталічнага метро. Пасажыраў папрасілі пакінуць станцыі і да месца прызначэння дабірацца наземным транспартам.

Па інфармацыі кіраўніцтва Мінскага метрапалітэна, рух спынілі на распараджэнні ўпраўлення ўнутраных спраў па ахове метрапалітэна. Пазней з'явіліся тлумачэнні ад галоўнага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінгарвыканкама.

— Паступіла інфармацыя, што на некаторых станцыях метро могуць знаходзіцца падазроныя прадметы. У мэтах аператыўнага абследавання

тэрыторыі было прынята рашэнне аб закрыцці станцыі для правядзення прафілактычных работ, — паведаміў у адной з сацыяльных сетак прэс-сакратар ГУУС Мінгарвыканкама Аляксандр Ластоўскі.

Пасажыры з метро досыць хутка запоўнілі прыпынкі наземнага транспарту. У аўтобусы, што ехалі па праспекце Незалежнасці, было не ўціснуцца. Дзяржпрадпрыемства «Мінсктранс» аператыўна выдзеліла дадатковыя транспарты. Тым часам людзі ў сацыяльных сетках актыўна «посцілі» фота шматлікіх грамадзян, што стаялі ў чаканні транспарту і абмяркоўвалі, калі ж нарэшце дазволіць карыстацца метро.

На пытанне карэспандэнта «Звязды» аб тым, колькі станцыі удалося правесці на наяўнасць падзямных прадметаў за прыблізна тры гадзіны пасля спынення метро, Аляксандр Ластоўскі адказаў, што пакуль такой інфармацыі няма. Але каля 17.43 ГУУС Мінгарвыканкама праінфармавала, што метро аднавіла сваю работу.

Ганна ГАРУСТОВІЧ.

P.S. Як неўзабаве паведаміла БЕЛТА са спасылкай на інфармацыю, агучаную ў эфіры тэлеканала АНТ, работу метро паралізаваў тэлефонны тэрарыст, якога ўжо затрымалі

ДЗЕНЬ АДЧЫНЕННЫХ ДЗВЯРЭЙ: ЧАКАЕМ ГАСЦЕЙ

Любы ахвотны зможа наведаць 28 лютага аддзяленні дзённага знаходжання для інвалідаў і пажылых людзей тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Мінскага раёна, што месціцца ў Заслаўі. Менавіта тут аб 11 гадзіне пачынаецца мерапрыемства «Дзень адчыненых дзвярэй — мы чакаем гасцей».

Як адзначылі ў Камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага аблвыканкама, грамадзяне змогуць азнаёміцца з паслугамі, якія тут прапануюцца. Для гасцей плануецца таксама экскурсія па аддзяленнях цэнтра, майстар-класы.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

У КІНАТЭАТР — НОЧЧУ

У Магілёве хапае аматараў, згодных глядзець фільмы нават да раныцы.

Першыя начныя кінапрагляды адбыліся яшчэ летась. «Паслуга адразу мела вялікі поспех, — адзначыла вядучы метадыст магілёўскага «Кінавідапраката» Дар'я Лісічык. — Квіткі, продаж якіх пачынаецца за два тыдні да мерапрыемства, цалкам разыходзяцца ў першыя ж дні».

У рамках праекта «Ноч вялікага кіно» ў кінатэатры «Чырвоная зорка» адбудзецца адразу некалькі прэм'ер гэтага года: пеплум «300 спартанцаў: Росквіт імперыі», баявік «Прага хуткасці» і камедыя «Лёгка на ўспамін». Кінагледачоў чакаюць забаўляльныя гульні, фотасесіі, а падчас перапынку паміж сеансамі адбудзецца розыгрыш iPad Mini і паездкі на дваіх у Рыгу.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ПАВЫШАЮЦА ЦЭНЫ НА МАЛАКО І МАЛОЧНЫЯ ПРАДУКТЫ

З сённяшняга дня ў краіне павышаюцца цэны на высокатлустыя віды малака, кефіру, смятаны, тварагу, а таксама на малочныя прадукты са смакавымі дабаўкамі і напаяльнікамі.

Гэта прадугледжана пастановай Міністэрства эканомікі №10 ад 14 лютага, якое афіцыйна апублікавана на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале. Згодна з дакументам, малакаперапрацоўчым арганізацыям дазваляецца павялічыць адпускныя цэны на высокатлустыя віды малака, кефіру, смятаны, тварагу, а таксама на гэтыя ж малочныя прадукты са смакавымі дабаўкамі і напаяльнікамі на 5 працэнтаў. Пры гэтым для павышэння зацікаўленасці вытворцаў у павелічэнні выпуску нізкатлустых відаў малочных прадуктаў, а таксама малочных прадуктаў без смакавых дабавак і напаяльнікаў Мінэканомікі дало дазвол павялічыць на 7 працэнтаў граничныя максімальныя адпускныя цэны на малака каровіна пастэрызаванае і кефір тлустасцю да 3,5 працэнта, смятану тлустасцю да 25 працэнтаў, тварог тлустасцю да 9 працэнтаў без смакавых дабавак і напаяльнікаў.

Сама пастанова прынята з улікам прапановы Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання ў мэтах кампенсацыі падаражання малочнай сыравіны.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СТУДЭНТ, ЯКІ ЗАСТРЭЛІЎСЯ Ў ЦІРЫ, МЕЎ ПСІХІЧНАЕ РАССТРОЙСТВА

Цэнтральны раённы аддзел Следчага камітэта завяршыў праверку па факце смерці другакурсніка Інстытута прадпрыемства і парламентарызму. Малады чалавек выстраліў сабе ў галаву на вачах інструктара аднаго са сталічных ціраў увечары 17 снежня.

Згодна з пасмяротнай псіхалага-псіхіятрычнай экспертызаі, ва ўраджэнца Гомельскай вобласці на момант лёсавызначальнага выстралу было «псіхічнае расстройство, якое суправаджаецца ідэямі і дзеяннямі, накіраванымі на самагубства». Фактаў, якія б указвалі на тое, што студэнта забілі, следчыя не выявілі. Таму, у адпаведнасці з Крымінальна-працэсуальным кодэксам, у завядзеным крымінальнай справе адмоўлена. Разам з тым ва ўпраўленні Следчага камітэта па Мінску паведамілі, што «ў сталічным ціры неналежна арганізаваны кантрольна-прапускны рэжым». Гэта і паспрыяла таму, што здарылася трагедыя. Адміністрацыя ўстанова ў бліжэйшы час павінна ліквідаваць усе недахопы.

Надзея ПАЎЛАВА.

АДМЕНЕНЫ АЎТОБУСЫ ДА КІЕВА

Дзяржаўнае прадпрыемства «Мінсктранс» паведаміла аб прыпыненні руху аўтобусаў на Кіеў.

Гаворка ідзе пра маршруты Мінск — Кіеў (Ачакаў) на рэйсы адпраўленнем з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 18.30, ад АВ «Усходні» ў 18.50 па аўторках, чацвяргах, пятніцах, суботах і нядзелях (з Чарнігава ў 23.50 па серадах, пятніцах, суботах, нядзелях і панядзелках); Мінск — Кіеў на рэйсы адпраўленнем з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 23.20, ад АВ «Усходні» ў 23.45 па пятніцах (з Чарнігава ў 16.10 — па суботах).

Аб'яўлена, што рух аўтобусаў прыпынены з 25 лютага. Дагэтуль была інфармацыя, што з 19 лютага рух па гэтых маршрутах часова будзе ажыццяўляецца да тарыфнага «Чарнігава АВ».

Сяргей РАСОЛЬКА.

НАВІНЫ

ПАДЦЭІ

ФАКТЫ

■ Вызваленне

ТРАСЦЯНЕЦ АДМЯНЯЎСЯ. МАЛЕНЬКІХ «ДОНАРАЎ» РАТАВАЛІ ШТУРМАМ!

У апошнія лютаўскія дні 1944 года надвор'е не было такім сонечным і па-вясенняму цёплым. У прыродзе ўладарыў па-сапраўднаму зімовы месяц: мацнелі марозы, разгулялася завіруха. Толькі, як той казаў, усё гэта было на руку партызанам брыгады «Штурмавая»: пад покрывам ночы з Сёмкаўскай школы-інтэрната яны перавозілі 274 выхаванцы, вырадоўвачы іх ад бесчалавечных доследаў акупантаў...

У гонар партызанскага подзвігу ўсталювалі мемурыяльную дошку. Гэта была сапраўды беспрэцэдэнтная аперацыя па вызваленні дзяцей! Яе правядзенне ўскладнялася тым, што непадалёку знаходзіліся нямецкія гарнізоны, трэба было пераадолець стратэгічную для немцаў шашу Маладзечна — Астрашыцкі гарадок. Любы прарок каштаваў бы вялікіх страт, у тым ліку ахвяр сярод дзяцей. На шчасце, аперацыя прайшла без ніводнага выстралу!

— Нас везлі дзесьці на 50 падводах, накрытых белымі прасцінамі, — успамінае былы вязень інтэрната Вера Скобелева. — Мы рабілі ў іх

дзіркі і глядзелі, куды нас везуць. Было вельмі холадна, але мы маўчалі: ведалі, што так трэба. Пасля брат расказаў, што ўпаў з саней. На шчасце, партызаны гэта заўважылі. Нас развозілі па вёсках, размяркоўвалі па сем'ях да канца вайны. Мяне ніхто не хацеў браць: я была брудная, хворая, без валасоў. І раптам да мяне падыходзіць жанчына з немаўляткам на руках і пытае: «А ты хто — хлопчык ці дзяўчынка?» А я з Расіі, беларускай мовы не разумела, але прапішчала, што дзяўчынка. А яна, сама шматдзетная маці, мне і кажа: «Тды хадзем да мяне, замест памерлай Ленкі будзеш немаўлятка мне калыхаць». Так і пражыла ў сям'і Паўловічаў да канца вайны, разам з пяцёркімі яе дзецьмі. У мяне і сёння не хапае слоў, каб выказаць удзячнасць гэтай жанчыне.

Сувязная партызанскага атрада, удава камісара партызанскай брыгады «Штурмавая» Марыя Фёдарова добра памятае, як рыхтаваліся да аперацыі па вызваленні дзяцей.

— Калі ў партызанскай брыгадзе стала вядома, што на днях у дом-інтэрнат прыедуць немцы, каб сабраць кроў ва ўсіх дзяцей, а пасля адвезці іх у Трасцянец і спаліць, мы не маглі застацца абыякавымі, — расказвае Марыя Міхайлаўна. — Нягледзячы на тое, што партызаны сапраўды вельмі рызыкава-

лі і дзецьмі, і сваімі людзьмі, бяздзейнічаць проста не маглі. Распрацаваўшы план, атрымалі зброю і белую тканіну, з якой рабілі накідкі на коней і сані. Уздоўж дарогі,

якіх стала шмат пасля рэвалюцыі 1917 года, знайшлі тут для сябе другі дом. Вядома, што ў Сёмкаве знаходзіліся і дзеці са Ржэва, Вязьмы, Смаленска.

Мемурыяльная дошка ў гонар подзвігу партызан брыгады «Штурмавая».

па якой ехалі, знаходзіліся партызанскія засады — на выпадак таго, калі б абоз заўважылі немцы. На шчасце, вышэйшыя сілы былі з намі.

Дзіцячы дом у Сёмкаве быў створаны ў канцы 1920-х гадоў на базе былой шляхецкай сядзібы Хмараў і Хелкоўскіх. Беспрытульнікі,

Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, дзіцячы дом не паспелі эвакуіраваць. У першыя дні вайны частка дзяцей разбеглася па вёсках. Старэйшых забралі ў войска. Астатнія дзеці разам са сваімі выхавачелямі знаходзіліся пад нямецкай акупацыяй. Ад недахопу прадуктаў харча-

вання яны хварэлі, некаторыя нават паміралі.

Супрацоўнікі дзіцячага дома былі цесна звязаны з мясцовай партызанскай брыгадай. Вядома, што часам і дзеці ўдзельнічалі ў некаторых партызанскіх аперацыях. З 1943 года сюды пачынаюць наведвацца немцы. І пад выгледам таго, што яны робяць прышчэпкі ад тыфу, яны бралі ў дзяцей кроў.

Аднойчы гітлераўцы пачалі падазраваць, што выхавачелі дзіцячага дома падтрымліваюць сувязь з партызанамі. Таму ўчынілі правакацыю: пераапрунуўшы ў амуніцыю партызан, яны папрасілі ў выхавачеляў медыкаменты. І атрымалі. За гэта іх усіх арыштавалі. Якім быў іх далейшы лёс, здагадацца не складана. З таго часу дзеці засталіся фактычна адны. Сёння, ужо дарослыя, яны прызнаюцца, што ў гэты час праяўлялі вялікую салідарнасць адзін да аднаго. Старэйшыя адказвалі за малодшых. Хадзілі па вёсках, прасілі ежу. Нават хавалі яўрэйскую дзяўчынку падчас прыходу немцаў. І ніхто з іх яе не выдаў.

Трагедыя гэтых дзяцей настолькі ўразіла старшыню Саюза пісьменнікаў Мікалая ЧАРГІНЦА, што ім і іншым маленькім «донарам» ён прысвяціў кнігу «Аперацыя «Кроў».

— Дзіцячая памяць вельмі моцная, калі размова ідзе аб пэўных катаклізмах, — перакананы пісьменнік. — Калі ў

Мінск прыйшлі немцы, нам патрэбна было шукаць новае жыллё. Бацька — на фронце. Маці з шасцю дзецьмі на руках, ды яшчэ цяжарная, знайшла паўразбураны дом на вуліцы Цнянскай, недалёка ад Камароўскага рынка. Там і пасяліліся. Я кожную ноч прачынаўся ад рыпання ліхтарнага слупа — там гойдаліся павешаныя. Толькі іх увесь час мянялі. У памяці і жудасная карціна Камароўкі, якую жыхары называлі «камароўскімі віламі». Тут пры ўсіх каралі тых, хто быў звязаны з партызанамі. Уразіла вось што. Адна жанчына ўкленчыла і пачала прасіць, каб спачатку немцы павесілі яе двухгадовую дачку. Гэта было незразумелым: маці звычайна закрывае сабой дзіця, а тут... Потым дайшло: яна не хацела, каб дачка бачыла, як яе вешаюць. Усё гэта ўскалыхнула маю памяць. У Беларусі было 7 лагераў, куды немцы зганялі дзяцей і бралі кроў. Кніга — даніна памяці ўсім тым, хто загінуў і каму пашчасціла выжыць.

...Неўзабаве на гэтым трагічным месцы ў Сёмкаве з'явіцца помнік. Праект скульптара Леаніда Яшчанкі будзе ўяўляць сабой фігурку дзяўчыны, якая моліцца. За тых, хто, аддаўшы сваю дзіцячую кроў, не дажыў да Перамогі.

**Вераніка КАНЮТА,
Фота Таццяны БІНДА,
Мінскі раён**

■ Супрацоўніцтва

БЕЛАРУСКІ СЛЕД НА КЕМЕРАЎСКОЙ ЗЯМЛІ

становіцца больш прыкметным дзякуючы пашырэнню эканамічных сувязяў

Даўнія дзелавыя стасункі, якія існуюць паміж Рэспублікай Беларусь і Кемераўскай вобласцю Расіі, пацвярджаюць іх важнасць для развіцця абодвух рэгіёнаў. Губернатар Кемераўскай вобласці РФ Аман Тулееў ацэньвае партнёрства з нашай краінай як асабліва значнае для Кузбаса.

Падчас наведвання дэлегацыі Кемераўскай вобласці ААТ «Белкамунмаш».

330,7 млн долараў — гэта не проста лічба, якая падсумоўвае аб'ём тавараабароту за мінулы год. Гэта вынік, да якога рознымі шляхамі ішлі вытворцы з абодвух бакоў,

сведчанне таго, наколькі паспяхова працавалі прадпрыемствы, развіваліся іншыя сферы ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва.

Новы імпульс для пашырэння і ўмацавання гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, устанавлення і развіцця прамых дзелавых кантактаў паміж беларускімі і кузбаскімі прадпрыемствамі надаюць двухбаковыя дзелавыя сустрэчы. Летась у Беларусі пабывала дэлегацыя на чале з першым намеснікам губернатара Кемераўскай вобласці Максімам Макіным. Пасля адбыўся зваротны візіт у Кемерава нашай дэлегацыі, якую ўзначальваў міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь Уладзімір Цалко. Падчас перамоў абмяркоўваліся магчымасці ўнясення змен у канструкцыю транспартных сродкаў з мэтай іх эксплуатацыі ва ўмовах нізкіх тэмператур, навучанне спецыялістаў кузбаскіх дзяржаўных пасажырскіх прадпрыемстваў эксплуатацыі і тэхнічнаму абслугоўванню аўтобусаў. Перспектывай супрацоўніцтва названа арганізацыя зборнай вытворчасці нашых «МАЗаў» у Кузбасе. Кемераўцы зацікавіліся і беларускім вопытам вядзення цяплічнай гаспадаркі, тэхналогіяй перапрацоўкі сельгаспрадукцыі.

Мэта чарговага візіту дэлегацыі Кемераўскай вобласці, які на гэтым тыдні адбыўся ў нашу краіну, — абмеркаванне і ўзгадненне праграмы развіцця супрацоўніцтва паміж Рэспублікай Беларусь і Кемераўскай вобласцю на 2014—2015 гады. У кемераўскіх партнёраў ёсць жаданне даць яшчэ больш «зялёнага святла» нашай тэхніцы на сваіх дарогах. Яны з цікавасцю азнаёміліся з вытворчасцю на ААТ «Белкамунмаш», ААТ «Штадлер-Мінск». Беларускі вопыт практавання і будаўніцтва энергаэфектыўных дамоў, вытворчасць горнашахтнага і абагачальнага абсталявання — усё гэта таксама будзе садзейнічаць развіццю супрацоўніцтва двух сяброўскіх рэгіёнаў.

Алена СТЭЛЬМАХ

Спецназаўская Масленка

Міністэрства ўнутраных спраў наладзіла святкаванне Масленіцы ў асяроддзі сапраўдных мужчын — сталічнай брыгадзе спецназа. У вайсковай часці 3214 прайшла шоу-праграма са спаборніцтвамі па перацягванні каната, ваенізаванай эстафетай, народнай забавай

«Сценка на сценку»... Самыя спрытныя ўдзельнікі маглі залезці на слуп, каб завалодаць прызам — новымі берцамі. Госці, якія наведалі свята, таксама ўдзельнічалі ў розных конкурсах.
**Марына БЕГУНКОВА,
фота аўтара.**

ДА ВЫБАРУ ЭКСКУРСІІ ТРЭБА ПАДЫХОДЗІЦЬ... З РОЗУМАМ

Пералік экскурсійных праграм, рэкамендаваных школьнікам, з'явіцца ў бліжэйшы час на партале Міністэрства адукацыі.

Па словах галоўнага спецыяліста ўпраўлення сацыяльнай, выхаваччай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Алены Ануфравіч, сёння пытанне грамадзянскай арганізацыі і правядзення ў школах экскурсійнай работы вельмі актуальнае.

— Экскурсіі для вучняў настаўнікі выбіраюць паводле свайго ўласнага бачання. Але экскурсія павінна, па-першае, адпавядаць

ўзросту дзіцяці, а па-другое, быць змястоўнай. Таму пералік адукацыйных экскурсій будзе прывязаны да школьнай праграмы, — падкрэсліла Алена Ануфравіч.

Акрамя таго, на партале будзе створана рубрыка, прысвечаная турызму і экскурсійнай рабоце, дзе кожны ахвотны зможа пазнаёміцца з унікальнымі краязнаўчымі экскурсіямі, якія ствараюць самі навучэнцы.

У Беларусі працуюць 334 установы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі, з іх 69 маюць турыстычна-краязнаўчы профіль. У складзе

шматпрофільных устаноў дзейнічае 2 927 аб'яднаных турыстычна-краязнаўчага профілю, якія наведваюць больш як 40 тысяч навучэнцаў.

Адным з найважнейшых турыстычных мерапрыемстваў сёлета стане турыстычны злёт навучэнцаў Саюзнай дзяржавы, які пройдзе на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Удзел у ім штогод прымаюць больш як 500 навучэнцаў з Беларусі і Расіі. А восенню ў Калужскай вобласці на турыстычны злёт збяруцца беларускія і расійскія педагогі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЖЫЛІ Ў БАБУСІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Спрадвек у Беларусі на кірмашах і гусіных святах, якія адбываліся на праваслаўнага Апанаса (31 студзеня), можна было убачыць і пераканацца, у каго гусіная справа сапраўды ладзіцца — і па выглядзе птушак, па вазе і памерах. Таксама па байцоўскіх здольнасцях, спрытнасці птушак, бегу навывперадкі. Але гусіныя кірмашы і апанасавыя свята даўно адышлі ў нябыт, і, каб не работнікі культуры з Белай Дубровы, якія літаральна вярнулі з небыцця старую традыцыю,

пра гусіныя «тусоўкі» нам нагадвалі б толькі скупыя звесткі ў народных календарях.

Водгукам, прыгожым рэхам даўніны можна назваць гусінае свята-ігрышча ў Белай Дуброве. Хапала на ім і традыцыйных песень, і гульні-забаў, розыгрышаў і конкурсаў. Хапала і гусей.

Частка прывезеных сюды птушак спалохана пазірала з вальераў на людскі гармідар, хавалася ад дзяцей, якім карцела дакрануцца да ярка-жоўтых дзюбаў. Іншым птушкам «пашанцавала» быць пераапанутымі ў «кавалераў»

і «паненак», мірна пагойдвацца ў кошыках у час дэфіле разам з гаспадынямі, раз-пораз нагадваючы пра сябе гучным гогатам.

Прылюдна, весела і дасціпна спрачаліся між сабою тры лепшыя беладуброўскія гусіныя гаспадыні (Іваніха, Міхальчыха і Сырадыміха), у каго лепшыя гусі. У сваёй спрэчцы яны так і не здолелі пагадзіцца, што нехта лепш за іх умее гаспадарыць, але некаторыя свая сакрэты гадавання гусей ўсё ж агучылі, чым, несумненна, скарыстаюцца іншыя вясковыя гаспадыні.

— Па-першае, мы ганарымся, што «Гусінае свята» ладзіцца толькі ў Белай Дуброве і з'яўляецца своеасаблівым брэндам Касцюковіцкага раёна, — кажа дырэктар СДК Людміла Чукіла. — Асабліва важна, што хоць і паволі, па зярнятках, але нам удаецца вяртаць з небыцця нашы прыгожыя і самабытныя звычкі і абрады.

Здаецца, для поўнага шчасця на гэтым свяце не хапала толькі гандлю птушкамі, гусіным пер'ем і яйкамі. Але, напэўна, у гэтым не было і сацыяльнай запатрабаванасці. Як толькі ўзрасце попыт на гусей і свята стане вядомым далёка за межамі раёна, з'явіцца і гандаль, і пакупнікі, і прадаўцы. А гэтым разам на кірмашы гандлявалі вырабамі самадзейных майстроў раёна, частавалі традыцыйнымі стравамі, варылі юшку і пяклі блінцы, вадзілі кола шчасця, — пад песні ўдзельніц вакальнай групы «Белая Дуброва»:

Уставала ранюсенька,
Умывалась бялюсенька,
Уставала, кужаль слапа,
На расу я гусей гнала...

Анатолий КЛЯШЧУК, фота аўтара.

«ПЕРАКОС» НЕ НА НАШУ КАРЫСЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вядома, павелічэнне патоку мігрантаў наўпрост звязана з маштабнымі інвестыцыйнымі праектамі: узвядзеннем атамнай станцыі, будаўніцтвам аб'ектаў да чэмпіянату свету па хакеі. Акрамя таго, шмат у чым змяніўся светапогляд былых савецкіх людзей. «Раней мы працавалі там, дзе жывём. Але ўсё свет сёння жыве там, дзе працуе», — так патлумачыў сучасную сітуацыю намеснік старшын Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Анатолий РУСЕЦКІ падчас «круглага» стала «Аб практыцы прымянення Закона Рэспублікі Беларусь «Аб знешняй працоўнай міграцыі» ва ўмовах функцыянавання АЭП», які адбыўся ў Савеце Рэспублікі.

Ліцэнзіі на працаўладкаванне нашых грамадзян за мяжой маюць 82 суб'екты гаспадарання (80 юрыдычных асоб і два індывідуальныя прадпрыемствы). Правяршыць, ці сапраўды ў канкрэтнай фірмы ёсць такая ліцэнзія, можна, патэлефанаваўшы на «гарачую» лінію Дэпартаменту па грамадзянстве і міграцыі МУС (8 017 218 52 64) або зайшоўшы на афіцыйны сайт МУС.

БОЛЬШАСЦЬ БЕЛАРУСАЎ, ЯКІЯ ПРАЦУЮЦЬ ЗА МЯЖОЙ, НІЯК САЦЫЯЛЬНА НЕ АБАРОНЕНЫ

Што тычыцца беларусаў, якія выязджаюць на заробкі, то ў 2013 годзе іх выехала 5,5 тыс. чалавек. Гэта звесткі афіцыйнай статыстыкі, якая не ўлічвае грамадзян, што выехалі самастойна. Як лічыць Святлана Шаўчэнка, рэальнай карціны міграцыйных патокаў мы не ведаем.

Яна адзначае, што з 1 студзеня 2012 года ўступіла ў силу пагадненне аб абавязковым сацыяльным страхаванні працоўных мігрантаў з краін Саюзнай дзяржавы, калі з імі заключаны дагаворы або кантракты на тэрмін больш за 6 месяцаў. Аднак, як паказвае праведзены аналіз, большасць беларусаў працуе ў Расіі па дагаворах і кантрактах тэрмінам ад 3 да 6 месяцаў. Такім чынам, па словах Святланы Шаўчэнкі, вялікая колькасць нашых судзічыннікаў ніяк сацыяльна не абаронена, і ў іх няма гарантыі нават мінімальнай сацыяльнай абароны. У выніку многія беларусы не забяспечаны медыцынскім страхаваннем, ім не аплачваюць бальнічныя лісты, кампенсацыю ў выпадку вытворчага траўматызму, а працоўны стаж і атрыманыя за мяжой заробкі не ўлічваюцца пры афармленні пенсіі. Гэта праблема.

ВА ЎМОВАХ ЦЯКУЧКІ КАДРАЎ ЦЯЖКА ПАВЫШАЦЬ КВАЛІФАЦЫЮ

Сёння нам, несумненна, выгадны імпорт працы. Бо ў нашай краіне назіраецца зніжэнне колькасці працоўных рэсурсаў і недахоп кваліфікаваных кадраў. Але міжнародная міграцыя, у тым ліку працоўная, прымушае нашу краіну вырашаць

Беларусь, акрамя Расіі, заключыла двухбаковыя міжурдавыя пагадненні, якія датычацца працаўладкавання, з Малдовай, Украінай, Польшчай, Арменіяй, Азербайджанам, Сербіяй і В'етнамам. Хутка пачне дзейнічаць дамоўленасць Беларусі і Таджыкістана аб часовай працоўнай дзейнасці. Ёсць таксама дамоўленасці ў рамках АЭП.

цэлы шэраг пытанняў, звязаных з рассяленнем, сацзабеспячэннем прыезджых работнікаў, а аб'ёмы міграцыі павінны быць суразмернымі з тэмпамі нашага эканамічнага развіцця.

Акрамя таго, з улікам дысбалансу попыту і прапановы работнай сілы на айчынным рынку працы міграцыйная палітыка дзяржавы павінна зводзіць да мінімуму магчымыя страты ўласных працоўных рэсурсаў. Негатыўныя наступствы

для айчынных прадпрыемстваў ад часовага выезду беларусаў за мяжу ўзнікаюць з-за таго, што краіну пакідаюць запатрабаваныя работнікі, прафесіяналы сваёй справы. Да таго ж, калі яны за мяжой займаюцца працай, якая не адпавядае іх кваліфікацыі, але задавальняе па ўзроўні зарплат (прафесійны канструктар працуе плігачнікам), першапачатковыя навыкі страчаюцца.

— І гэты факт, і цяжучка кадраў становяцца бічом нашых арганізацый. Калі прааналізаваць сукупны абарот работнай сілы па прыёме і выбыцці, у арганізацыях на працягу года змяняецца да паловы штатнай колькасці работнікаў. У гэтых умовах у наймальніка ўзнікаюць вялікія праблемы, і перш за ўсё з павышэннем кваліфікацыі сваіх работнікаў, — канстатуе Святлана Шаўчэнка.

□ □ □

Магчыма, прадухіліць сітуацыю, калі кваліфікаваныя вакансіі запўняюцца таннай замежнай працоўнай сілай, дапамогуць змены і дапаўненні ў Закон «Аб знешняй працоўнай міграцыі», які ініцыіруе МУС Беларусі і якія могуць быць прыняты сёлетна. У МУС лічаць, што новы закон-праект дасць магчымасць стварыць спрыяльны клімат для прыцягнення ў Беларусь прафесіяналаў з ліку іншаземцаў, паставіць перашкоды для таннай замежнай работнай сілы і, акрамя таго, будзе садзейнічаць скарачэнню адтоку айчынных спецыялістаў за мяжу.

Святлана БУСЬКО.

Імёны

Міша Nuteki:

«НАША ГІСТОРЫЯ

МОЖА ЗМЯНІЦЬ ЖЫЦЦЁ ЦЭЛАГА ПАКАЛЕННЯ»

Шэсць гадоў таму два маладыя музыканты з Бабруйска — Міша Накарашвілі і Кірыл Мацюшэнка — адправіліся заваёўваць Маскву. Дзеля гэтага яны пакінулі досыць папулярны бэнд «Кіфа», у якім выступалі, камфортнае жыццё ў бацькоўскім доме і іншыя прывілеі юнацтва. У хлопцаў была адзіная мара — стварыць стыльвы рок-гурт, які зможа прэтэндаваць... ні больш ні менш як на сусветную вядомасць. За гэты час ім прыйшлося прайсці шмат выпрабаванняў — галечу, здраду, знявагу з боку «вялікіх босаў»... Але «бабруйскія акуль» (так называлі хлопцаў у музычнай тусоўцы) не толькі выжылі ў маскоўскім «акіянарным» аэра, але і адваявалі сваё месца пад сонцам. Цяпер складана знайсці неаб'якавага да сучаснай музыкі чалавека, які хоць бы раз не чуў пра гурт Nuteki. Карэспандэнт «Чырвожкі» сустрэўся з лідарам бэнда, які распавёў пра нефарматны музычны прадукт, удзел у адборцы на Еўрабачанне і напалеонаўскія планы.

Пачатак, альбо «Шкло душы»

Свой першы гурт Міша і Кірыл арганізавалі яшчэ ў старэйшых класах. Хлопцы проста збіраліся каля пад'езда, ігралі на гітарах, перапраблялі вядомыя песні. Мясцовы «музычны бэнд» ведалі ўсе, часам запрашалі на «кватэрнікі». Але сапраўдная папулярнасць прыйшла да музыкантаў пасля таго, як яны ўвайшлі ў склад «Кіфы».

— На той момант «Кіфа» ўжо была дастаткова раскручаным гуртом. Тым не менш мы разумелі, што гэта... не зусім тое. І асабліва гэта адчувалася, калі мы ўдзельнічалі ў нейкіх фестывалях і параўноўвалі сябе з іншымі бэндамі. Розніца была проста касмічная! Што толькі прымушала нас развівацца. Мы прыязджалі з фестываляў, зачыняліся ў пакоі і з натхненнем рэпетыравалі суткамі на

пралёт. Якраз на такім вось уздыме ў 16 гадоў мы з Моцём і напісалі наш хіт «Шкло душы».

Аднак хлопцы разумелі, што так і «загразнуць» на месчакковым узроўні, калі не паспрабуюць усё кардынальна змяніць. Таму Міша і Кірыл удвух выправіліся ў Маскву, бо астатнія члены гурта не падтрымалі іх авантуру.

— Нягледзячы на тое, што мы толькі што скончылі школу, мы ўжо не былі дзецьмі. Раней жа не было інтэрнэту, мабільных тэлефонаў, і жыццё мы спасцігалі не ў сацыяльных сетках, а на вуліцы. Вучыліся наладжваць адносіны з аднагодкамі, адстойваць свае інтарэсы... У 15 гадоў я ўжо пачаў падпрацоўваць падчас канікулаў, каб дарэмна не губляць свой вольны час. Усё гэта збіралася ў адзін пазл, і таму мы ведалі: у Маскве не прапаздём!

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Будзём «на хвалі»

ХТО ТЫ, СЁННЯШНІ «EUROSTUDENT»?

Як паказалі вынікі апошняй хвалі даследавання «EUROSTUDENT», як мінімум 40% студэнтаў еўрапейскіх ВНУ рэгулярна сумяшчаюць вучобу і работу. Цікава, што ў жыццёвых прыярытэтах студэнцкай моладзі стаіць на першым месцы: вучоба, набыццё практычнага вопыту ці магчымасць падзарабіць? І ці задаволены яны такім становішчам спраў? У Партугаліі, напрыклад, толькі 22% студэнтаў паведамілі, што ім удаецца больш-менш паспяхова балансаваць паміж усімі сваімі абавязкамі.

— Калі сацыяльная задаволенасць студэнтаў нізкая і калі ім не ўдаецца эфектыўна размяркоўваць свой час паміж вучобай, работай, сябрамі, сям'ёй, спортам, хобі і г.д., то ўзнікае неабходнасць чымсьці ахвараваць: або якасцю жыцця, або якасцю адукацыі, — лічыць лідар міжнароднай каардынацыйнай каманды праекта «EUROSTUDENT» Ор ДАМІНІК.

Праграма «EUROSTUDENT» уяўляе сабой доўгатэрміновае рэгулярнае (панельнае) даследаванне-апытанне студэнтаў па некалькіх тэматычных блоках. Для прыкладу, адзін блок пытанняў прысвечаны траекторыі атрымання вышэйшай адукацыі, другі — сацыяльна-эканамічнай структуры студэнцтва, трэці — бюджэту студэнцкага часу. Ёсць блокі, прысвечаныя эканоміцы студэнцкага жыцця і акадэмічнай мабільнасці.

— Маніторынгавы праект «EUROSTUDENT», які ахоплівае 27 еўрапейскіх краін, генерыруе ўнікальную базу даных. Ён дазваляе адсочваць і фіксаваць усе змяненні ў складзе студэнцтва за апошнія гады, — тлумачыць Ор Дамінік. — Між іншым, склад студэнтаў еўрапейскіх ВНУ за апошнія 20 гадоў вельмі змяніўся. Прычым змяняюцца не толькі колькасныя паказчыкі, але і сацыяльны партрэт студэнцтва. Для прыкладу, у першай палове 2000-х гадоў у еўрапейскіх краінах назіраўся інтэнсіўны рост колькасці студэнтаў, які затым стабілізаваўся. А калі павялічваецца колькасць, то расце і разнастайнасць унутры сацыяльнай групы. Да таго ж ва ўсіх еўрапейскіх краінах, што далучыліся да Балонскага працэсу, вышэйшая школа рэфармуецца, укараняецца дыстанцыйнае навучанне, што таксама не можа не адбівацца на складзе студэнтаў. Вынікі даследавання, заснаваныя на 250 ключавых індэкаторах, вельмі шырока выкарыстоўваюцца і нацыянальнымі міністэрствамі адукацыі, і Еўрапейскай камісіяй, і Саветам Еўропы. Менавіта на іх падставе рыхтуецца справаздача аб рэалізацыі Балонскага працэсу.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Фота Марыны БЕГУНЮСАЙ.

Ідзі маладых

КАЛІ ПА РОЗУМУ, або Навука можа быць прыбыткавай

Зусім нядаўна Нацыянальная акадэмія навук Беларусі адсвяткавала сваё 85-годдзе. На ўрачыстых мерапрыемствах гучала шмат слоў пра сучасны стан айчыннай навукі, пра яе будучыню — маладых вучоных. Карэспандэнт «Чырвожкі» сустрэўся з Юрыем ЖЫХАРКАМ, навуковым супрацоўнікам Інстытута фізіка-арганічнай хіміі НАН Беларусі, стыпендыятам Прэзідэнцкага фонду, і пагутарылі з ім пра асноўныя тэндэнцыі ў айчыннай навуцы, асабістае жыццё і планы на будучыню.

— Юрый, раскажыце, калі і як вы зацікавіліся навукай, чаму выбралі для сябе менавіта гэты шлях?

— Усё пачалося са школы. Я вучыўся ў мінскай сярэдняй школе № 77. Аднойчы на перапынку адбыўся кур'ёзны выпадак: мы, васьмікласнікі, сцапіліся са старэйшымі хлопцамі. Потым закінулі да іх у кабінет «бомбу» з вадой. Ахвярай стала настаўніца хіміі. У якасці пакарання для ўсіх зачынішчыкаў, у ліку якіх быў і я, прызначыла дадатковыя заняткі па хіміі. А калі нас вырашылі «памілаваць», я захацеў застацца, бо ўжо паспеў зацікавіцца прадметам.

Ужо на 4 курсе я прапанаваў сваю дапамогу Інстытуту фізіка-арганічнай хіміі, дзе працую і сёння... Была свабода, можна было у нейкім сэнсе «пазабаўляцца», паэксперыментаваць.

Фота Валерыя БУЖАК.

Настаўніца была, што называецца, «актывісткай»: любіла, калі вучні ўдзельнічаюць у конкурсах, алімпіядах, пішуць навуковыя работы. Мяне гэта таксама цікавіла. У 11 класе, нягледзячы на тое, што вучэбным профілем быў фізіка-матэматычны, я зразумеў, што хімія мне даецца лягчэй. Адзіным варыянтам для паступлення бачыўся хіміфак БДУ, туды я і падаўся. У той час пра навуковую працу не задумваўся, але ўжо на другім курсе вырашыў, што гэты кірунак мне падабаецца больш за астатнія.

— І як да такога выбару паставіліся блізкія?

— Маці нічога супраць не мела. Яна працавала ў той самай школе настаўніцай рускай мовы і літаратуры, акрамя таго, была намесніцай дырэктара па выхаваўчай рабоце. Тое пакаранне, якое вызначыла маю будучыню, прыдумала таксама яна. З бацькам іншая сітуацыя. Яго жыццё склалася так, што давалося рана пачаць зарабляць грошы. Усё жыццё ён адпрацаваў кіроўцам, хоць мае будаўнічую адукацыю. Галоўным паказчыкам добрай працы для яго

заўжды быў заробак, таму нельга сказаць, што бацька падтрымаў мой выбар. Але і не замінаў. Жонка падтрымлівае, але, як і любая іншая жанчына, хоча фінансавы бяспекі.

— Ужо і ажаніцца паспелі?

— Так, паўтара года таму я афіцыйна стаў жанатым чалавекам. Пазнаёміліся ва ўніверсітэце, яна вучылася на факультэце міжнародных зносін. Я быў на чацвёртым курсе, а мая будучая жонка — на першым. Давалося чакаць чатыры з паловай гады, бо цешча стаяла на сваім: «замуж не аддам, пакуль не давучыцца». Зараз жонка працуе ў адной з буйных ІТ-кампаній.

— Цікаваць да навуковай працы падчас вучобы не знікла?

— Ды не, нават наадварот. Мне рэкамендавалі пайсці на якую-небудзь з кафедраў, каб займацца навуковай працай. Хоць я яшчэ не вывучаў курс арганічнай хіміі, але цікавіла мяне больш за неарганічную, таму я вырашыў пайсці якраз на аднайменную кафедру. На той час яе старшынёй быў навуковец з сусветным імем — прафесар Кулінковіч. У 1990-я ён адкрыў новую рэакцыю, за якую, на маю думку, мог нават Нобелеўскую прэмію атрымаць. Але тады вучоным было не да прэміі: фінансавыя праблемы моцна ўдарылі па навуцы... На кафедры на працягу двух гадоў я займаўся навуковай работай. Звязана яна была з ферамонамі і мела яшчэ і камерцыйны складнік. Летам мы атрымлівалі палавы феромон жука-караеда і прадавалі яго лясгасам. Прынцып дзеяння просты: у лесе ставіцца скрыня з пласцінкай, намочанай у феромоне. Усе жукі ў радыусе дзясці кіламетраў праз некаторы час збіраюцца ў гэтай скрыні. (Заканчэнне на 7-й стар. «ЧЗ».)

ХТО ТЫ, СЁННЯШНІ «EUROSTUDENT»?

(Заканчэнне.
Пачатак
на 1-й стар. «ЧЗ».)

Зараз ідзе ўжо пятая хваля даследавання. Падчас чацвёртай хвалі, у 2008—2011 гг., у якасці рэспандэнтаў узялі ўдзел больш як 200 тысяч студэнтаў.

У сувязі з вялікім інтарэсам да пашырэння інфармацыйнай базы даследавання каардынацыйная група праекта накіравала міністрам адукацыі і рабочым групам Балонскага працэсу ў краінах СНД афіцыйнае запрашэнне далучыцца да даследавання. Афіцыйна згоду на ўдзел у праекце пацвердзілі Беларусь, Расія, Украіна,

Казахстан, Грузія і Арменія.

— Мы з энтузіязмам падтрымалі ініцыятыву па далучэнні Беларусі да праекта «EUROSTUDENT», — пацвердзіў намеснік міністра адукацыі Віктар ЯКЖЫК. — Удзел у праекце азначае для нас магчымасць для павышэння якасці і канкурэнтаздольнасці беларускіх адукацыйных паслуг. Еўрапейская прастора стварае для нацыянальнай сістэмы адукацыі новае па сваіх характарыстыках і магчымасцях асяроддзе стасункаў. І

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

У вясновым семестры апытанне будзе праводзіцца ў Харватыі, Чарнагорыі, Польшчы, Сербіі і краінах СНД. Краіны СНД далучаюцца да праекта асобным кластарам «EUROSTUDENT—NIS» («NIS» азначае новыя незалежныя дзяржавы). Кожная краіна, удзельніца даследавання, прызначае сваю прафесійную каманду. Падчас апошняга даследавання студэнтам прапаноўвалася 81 пытанне. Але на гэты раз кола пытанняў пашырылася да 100. У большасці краін выкарыстоўваецца анлайн-апытанне: студэн-

ты атрымліваюць спецыяльны «запаролены» доступ і запўняюць анкету. Практыкуюцца таксама тэлефоннае апытанне і аўдыторнае пісьмовае апытанне. Апытанне студэнтаў плануецца завяршыць да мая. Затым інфармацыя будзе апрацоўвацца, і да ліпеня яе перададуць у міжнародную базу звестак. Афіцыйна вынікі шостага хвалі праекта будуць прадстаўлены 13-15 мая 2015 года на міжнароднай канферэнцыі міністраў адукацыі краін Еўропы ў Ерване, дзе да наступнага года знаходзіцца сталіца Балонскага працэсу.

Усе даныя праекта «EUROSTUDENT» па ўсіх краінах знаходзяцца ў інтэрнэце ў свабодным доступе (www.eurostudent.eu). Імі могуць карыстацца як аналітыкі, кіраўнікі сферы адукацыі, так і самі студэнты. Для прыкладу, адзін з апошніх вынікаў разведкі Brief, заснаваны на звестках «EUROSTUDENT», даследуе, якую частку даходаў даводзіцца выдаткоўваць на жыллё студэнтам, што жывуць і навучаюцца ўдалечыні ад бацькоўскага дома.

Надзея НІКАЛАЕВА.

важнейшае месца ў гэтым дыялогу належыць праекту «EUROSTUDENT».

Як расказала начальнік

упраўлення даследаванняў і ацэнкі Міністэрства адукацыі і навукі Грузіі Мзія ЦЭРЭТЭЛІ, рэгулярнае правядзенне шырокамаштабных даследаванняў — звычайная практыка для такой невялікай краіны, як Грузія. Так, па заяўцы або пры падтрымцы Міністэрства адукацыі ў краіне цяпер праводзяцца (ці былі нядаўна завершаны) каля 50 даследаванняў па тых ці іншых пытаннях.

— Мы лічым, што адукацыйная палітыка павінна засноўвацца на выніках даследаванняў, — падкрэсліла Мзія Цэртэлі. — У выніку рэалізацыі праекта «EUROSTUDENT» мы спадзяёмся атрымаць звесткі не толькі пра тое, як жывуць нашы студэнты, які іх сацыяльны статус, але і даведацца, як уплывае створаная нам сістэма вышэйшай адукацыі на жыццё нашых студэнтаў, параўнаць нашы звесткі з інфармацыяй краін-партнёраў.

Адзін блок пытанняў прысвечаны траекторыі атрымання вышэйшай адукацыі, другі — сацыяльна-эканамічнай структуры студэнцтва, трэці — бюджэту студэнцкага часу.

— У Беларусі ў сацыялагічным апытанні паўдзельнічаюць каля 3 тысяч студэнтаў, якія атрымліваюць адукацыю на дзённай форме навучання. Студэнты завочнай формы навучання да даследавання прыцягваюцца не будуць, паколькі для нас цікаваць уяўляе тая частка моладзі, для якой менавіта навучанне, а не работа з'яўляецца асноўным відам дзейнасці. Не будуць прыцягнуты да даследаван-

Дарэчы

СТУДЭНЦКІ АБЕД — ЗА 1,5 ТЫСЯЧЫ РУБЛЁЎ?

Сказаць, што ў Беларусі раней не праводзіліся сацыялагічныя даследаванні па моладзевай тэматыцы, было б няпраўдай. Так, на базе БДУ дзейнічае Цэнтр сацыялагічных і палітычных даследаванняў, які мае сур'ёзны досвед у правядзенні прыкладных даследаванняў, у тым ліку па дзяржаўных праграмах у сферы сацыялогіі, палітыкі, моладзі, адукацыі, СМІ і г.д. Вынікі аднаго з апошніх даследаванняў на моладзевую тэматыку «Моладзь суверэннай Беларусі: штрыхі да партрэта» былі апублікаваны ў 2012 годзе.

Таксама Міністэрствам адукацыі і ЦК Беларускага прафсаюза адукацыі і навукі раней рэгулярна рыхтаваўся нацыянальны даклад «Становішча студэнтаў Рэспублікі Беларусь». Цікава будзе параўнаць вынікі сацыялагічнага даследавання 2014 года з сітуацыяй дзесяцігадовай даўнасці. Прывядзём некалькі цікавых фактаў з нацыянальнага даклада 2004 года.

У дзяржаўных вышэйшых навучальных установах Беларусі ў 2004 годзе навучаліся 307 337 чалавек і 58 367 чалавек — у прыватных. Большую частку студэнцкага кантынгенту складалі дзяўчаты (амаль 57%). Доля

студэнтаў, прынятых на дзённую бюджэтную форму навучання (на першы курс) складала 59%.

На беларускай мове вышэйшую адукацыю атрымлівалі ў дзяржаўных ВНУ ўсяго 2,3% студэнтаў дзённай формы навучання.

Стыпендыю атрымлівалі 87,5% студэнтаў бюджэтнай формы навучання, з іх 84% — вучэбную, 3% — сацыяльную і 0,3% — імянную. Памер вучэбных стыпендыяў складаў 28,2 долара. Сацыяльная стыпендыя — 22,7 долара і імянная — 65 долараў.

Самастойна клапаціцца аб сваім жыллі былі вымушаны 23 тысячы студэнтаў, якім не хапіла месцаў у студэнцкіх інтэрнатах. А поўнаасцю забяспечыць сваіх студэнтаў месцамі ў інтэрнатах маглі толькі 12 вышэйшых навучальных устаноў.

Забяспечанасць кропкамі грамадскага харчавання ў дзяржаўных ВНУ складала 57,3%.

Абед у Беларускай дзяржаўнай аграрнай тэхнічным універсітэце каштаваў у сярэднім 1500 рублёў, у Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце — 1500—2500 рублёў, у Беларускай акадэміі мастацтваў — 2200—2500 рублёў, у БДУ і Беларускай дзяржаўнай медыцынскім універсітэце — 2500 рублёў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Ініцыятыва безмежжяў

УЗЯЎСЯ ЗА ПРАЕКТ — ПАБАЧЫЎ СВЕТА

Сённяшняя моладзь — людзі актыўныя, поўныя ідэй, людзі, якія хочучы рэалізаваць сваю патэнцыялу. Зразумела, магчымасцяў у нашы дні шмат, але як знайсці сярод іх тую, якая насамрэч будзе прыносіць карысць ды яшчэ і добры настрой? Геранія гэтага артыкула абрала для сябе AIESEC і падзялілася з «Чырвонкай» сваім вопытам.

AIESEC — гэта міжнародная моладзевая некамерцыйная непалітычная незалежная арганізацыя, якой кіруюць студэнты і нядаўнія выпускнікі і якая створана з мэтай раскрыцця і развіцця лідарскага і прафесійнага патэнцыялу моладзі. Як гэта адбываецца? Такое пытанне я задавала Марыі Скараход, якая зараз вучыцца на факультэце міжнародных адносін БДУ, а пакуль не скончыла ВНУ імкнецца як мага больш кантактаваць са светам. Па сутнасці, AIESEC — гэта арганізацыя студэнцкіх абменаў сіламі саміх студэнтаў.

Сайт арганізацыі паведамляе, што яе членамі можа стаць моладзь ва ўзросце ад 18 да 35 гадоў. Маша дадае: «AIESEC адкрыты для ўсіх мэтаанакіраваных людзей. Яны

прыходзяць сюды, калі адчуваюць, што гатовы да такога кроку. Калі бачыш, што штосьці вымагае твайго ўдзелу, — гэта і ёсць тваё заданне і праца. Лічыш, што дызайн фірменных маек састарэў? Прыдумай новы, раздрукуй і пакажы сваім калегам! Няма офіса? Знайдзі! А што ты атрымаеш у выніку (перш за ўсё, безумоўна, вопыт) — залежыць толькі ад цябе самога».

Арганізацыя прапануе паспрабаваць свае сілы не толькі ў Беларусі, але і за межамі нашай краіны. Выдатная магчымасць для тых, хто хоча пабачыць свет! Звычайна член AIESEC выбірае праект, які прапануе арганізацыя, і рэалізуе яго ў іншай краіне на працягу шасці тыдняў. Напрыклад, выкладае англійскую мову ў Індыі. Гэта сапраўды ўнікальная магчымасць: за паўтара месяца можна пазнаёміцца з новай культурай, паспрабаваць сябе ў іншай дзейнасці і завесці сяброў.

Сёння асабліва папулярным кірункам дзейнасці беларускай арганізацыі стала Грузія. «Чырвонка» пазнаёмілася з Аленай Макаравай, якая месяц таму вярнулася з гэтай краіны. Студэнтка Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь ахвотна

падзялілася сваім вопытам: «Я даўно марыла пра вандроўку ў Грузію. Дарэчы, патрэбна віза, у гэтую краіну не патрэбна віза, адрозненне ад Італіі, куды я таксама магла паехаць. Праграму выбрала досыць хутка, гэта заняло прыкладна тыдзень. Больш за ўсё часу і сіл заняў працэс перамоў з ВНУ, але ўсё аказалася вырашальным, і адміністрацыя ўніверсітэта пайшла нам на сустрэчу. Маёй задачай у праграме была арганізацыя факультатыву па англійскай мове для старэйшых школьнікаў. Гэта два ўрокі ў дзень, пяць дзён на тыдзень. Вядома, да кожнага дня трэба было рыхтаваць праграму ўрока. Заняткі пачыналіся ў 12 і заканчваліся ў 14.30. Затым — вольны час! Увечары сустракаліся з сябрамі — мы хутка пазнаёміліся з мясцовай моладдзю. У Грузіі людзі вельмі гасцінныя, яны стараліся нас забавіць. Пачаткоўцам у AIESEC раю не баяцца цяжкасцяў і ісці да канца! Падарожжы — гэта вельмі карысна. У паездках трэба глядзець усюды шырока расплюшчачымі вачыма, запамінаць і думаць. Новыя ўражанні вельмі развіваюць!»

Ганна ПЯРОВА,
студэнтка першага курса
Інстытута журналістыкі
БДУ.

ПРАЦЯГВАЮЧЫ ТРАДЫЦЫІ

Кожную чацвёртую суботу месяца ў Цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі Фрунзенскага раёна г. Мінска праводзіцца дзень адкрытых дзвярэй у музеі развіцця сістэмы адукацыі раёна.

На гэты раз ён быў прысвечаны ўрачыстаму прыняццю ў рады БРСМ навучэнцаў гімназіі №31. Членскія білеты і значкі, як некалі падчас існавання камсамола, захоўваючы і працягваючы яго традыцыі, маладым людзям уручылі ветэраны Вялікай Айчын-

най вайны радавы Антон Ігнавіч Мачульскі і палкоўнік Міхал Нікіфаравіч Немец. Апошні адзначыў, што камсамол назаўсёды ўвайшоў у гісторыю як сімвал мужнасці, гераізму і самаадданнага служэння Айчыне.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

З «базы» у галаве

У ПАРК ВЫСОКІХ ТЭХНАЛОГІЙ — ПРАЗ АЛІМПІЯДУ

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі абвясціў аб старце абборачнага тура алімпіяды BIT-Cup 2014. Гэтыя спаборніцтвы разлічаны на таленавітых студэнтаў, якія навучаюцца найбольш запатрабаваным на рынку інфармацыйным тэхналогіям.

Конкурсныя заданні распрацоўваюцца вядучымі ІТ-кампаніямі (Cisco Systems, Promwad, Alis Games, MiCoft). Студэнты могуць паўдзельнічаць у любым з відаў конкурснай праграмы: у сеткавай алімпіядзе CISCO Systems, распрацоўцы гульні для мабільных прылад, адміністратаран Linux, распрацоўцы мабільных дадаткаў ці праграмаванні платфармы. Адметнай рысай спаборніцтваў, якія, дарэчы, праводзяцца ўпершыню, з'яўляецца менавіта іх практычная арыентаванасць.

На думку выканаўчага дырэктара кампаніі Alis Games Дзяніса Вайханскага,

галоўная праблема беларускай ІТ-галіны заключаецца ў тым, што, валодаючы фантастычным патэнцыялам у гэтай сферы, мы не выкарыстоўваем яго паўнаватарасна:

— Мабільныя тэхналогіі — гэта новы рынак, і большая колькасць грошай ІТ-галіны сёння менавіта там. Мы спадзяёмся абудзіць ва ўдзельніках алімпіяды інтарэс да стварэння ўласных прадуктаў для мабільных устаткаў, паказаць, што гэта рэальна і нескладана.

У пераможцаў алімпіяды будзе магчымасць прайсці вытворчую практыку ў вядучых сусветных ІТ-кампаніях з наступным працаўладкаваннем.

Прыняць удзел у алімпіядзе BIT-Cup 2014 могуць студэнты і магістранты любых курсаў і формаў навучання ўстаноў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Для гэтага трэба да 15 сакавіка зарэгістравацца на афіцыйным сайце алімпіяды.

Надзея НІКАЛАЕВА.

27 02 2014 г.

АКТЫЎНЫЯ ГЗЭЯННІ

Падтрымаць ініцыятыву? Без праблем!

Летась пярвічная арганізацыя БРСМ Беларускага металургічнага завода стала лепшай «пярвічкай» у краіне. Карэспандэнты «Чырвонкі» наведаліся ў Жлобін і пацікавіліся, як і за што даюць гэтае званне і чым звычайна заняты члены БРСМ з вышэйзгаданага прадпрыемства.

— У нас некалькі асноўных напрамкаў дзейнасці: спорт, культурна-масавае работавы, навукова-тэхнічная творчасць, моладзевая супрацоўніцтва, а таксама абарона інтарэсаў маладых людзей, — распавядае сакратар пярвічнай арганізацыі з правамі камітэта раённай арганізацыі грамадскага аб'яднання «БРСМ» Беларускага металургічнага завода Вячаслаў ЛІПАТКІН.

Па яго словах, паколькі на Беларускам металургічным заводзе працуе каля 1600 членаў БРСМ (самая буйная пярвічная

гу, перацягванні каната, міні-футболе. Пераможцаў чакаюць прызы. Таксама многіх прывабліваюць турыстычныя злёты, дзякуючы якім аб'ядноўваецца ўся моладзь холдынга (у холдынг «Беларуская металургічная кампанія» ўваходзяць прадпрыемствы з Магілёва, Рэчыцы, Мінска і іншых гарадоў). Што датычыць тэхнічнай творчасці, то штогод моладзь прадпрыемства не пакідае без увагі міжнародную навукова-тэхнічную канферэнцыю, куды прыязджаюць удзельнікі як з Беларусі, так і з замежжа. Шмат хто праяўляе сябе ў гэтай сферы вельмі актыўна, кожнага і не прыгадаеш. Але, напрыклад, інжынер-канструктар Мікіта Самсонаў быў узнагароджаны дыпламам першай катэгорыі на XVIII Рэспубліканскім конкурсе навуковых работ. Таксама Мікіта мае дыпламы за ўдзел у міжнародных навукова-тэхнічных і навукова-практычных канферэнцыях і публікацыі ў зборніках навуковых работ.

Яшчэ сярод моладзі БМЗ у пашане клуб інтэлектуальных гульняў, які існуе пяты год. Дарэчы, усе моладзевыя мерапрыемствы завод падтрымлівае фінансава, выдзяляе моладзі транспарт, калі ў гэтым узнікае патрэба.

Сярод маладых супрацоўнікаў Беларускага металургічнага

Віншаванне ветэранаў падчас акцыі памяці.

арганізацыя беларускіх прадпрыемстваў), нехта абавязкова павінен абараняць іх правы і ў калектыўным дагаворы, і на прадпрыемстве.

Напрыклад, раз на два-тры гады праходзіць адкрытае прыняцце калектыўнага дагавора, і прадстаўнікі «пярвічкі» стараюцца прасоўваць тых ці іншыя прапановы, якія датычацца інтарэсаў маладых супрацоўнікаў. Дзякуючы гэтаму цяпер маладыя бацькі маюць адзін законны вольны дзень для таго, каб забраць жонку з радзільні (на заводзе некалькі відаў працоўных графікаў, выбівацца з іх вельмі складана).

Па расказах Вячаслава Ліпаткіна, як толькі малады супрацоўнік прыходзіць працаваць, ён асабіста з ім сустрэаецца, распавядае пра ўсе мерапрыемствы і адначасова цікавіцца інтарэсамі чалавека.

Камусьці, напрыклад, бліжэй спорт. Штогод «пярвічка» БМЗ арганізуе мерапрыемства пад назвай «Абаронца Айчыны», у якім бяруць удзел 150-200 чалавек: спаборнічаюць у адцісканні, падцягванні, дартсе, армрэслі-

завода ёсць людзі, якія не былі членамі БРСМ да таго, як трапілі на прадпрыемства. Большасць неўзабаве да арганізацыі далучаецца. Як лічыць Вячаслаў Ліпаткін, галоўная матывацыя для ўступлення ў БРСМ — магчымасць удзельнічаць у шматлікіх мерапрыемствах, якія праводзіць актыўны «пярвічка» на заводзе, ды і свае прапановы можна ўносіць. Так, на металургічным заводзе ёсць свая каманда КВЗ, створаная па прапанове супрацоўнікаў, называецца яна «Усе У Сталі». А яшчэ на заводзе працуюць два хлопцы, якія іграюць у рок-гурце. Гэта Юрый Казлоў і Сяргей Чарнаўсаў.

Яны ўжо не раз выступалі перад публікай, у тым ліку і на рэгіянальных рок-фэстах. На думку Вячаслава Ліпаткіна, падтрымка ініцыятывы не цяжка, самае складанае — вызначыць, чаго моладзь сапраўды хоча і што ёй цікава.

Ганна ГАРУСОВІЧ. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ і з архіва пярвічнай арганізацыі ГА «БРСМ» Беларускага металургічнага завода.

Адкрытыя сэрцы

«ВАЛАНЦЁРСТВА — НЕ ТАЯ РЭЧ, НА ЯКОЙ МОЖНА «ПІЯРЫЦЦА»

Марыя ВОІНАВА:

Знайсці час для гутаркі з Марыяй Воінавай удалося паміж выступленнямі тэатра валанцёрскага атрада. Дзяўчына кіруе і самім атрадам, і яго трупай, а нядаўна стала пераможцай у рэспубліканскім конкурсе БРСМ «Валанцёр года — «Добрае Сэрца» ў намінацыі «Асабісты ўклад». Прыклад 19-гадовай дзюдакурсыцы перакладчыцы факультэта Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта пераконвае, што для добрых спраў зусім не трэба валодаць супермагчымасцямі. Галоўнае — проста быць захопленым сваёй справай.

— Як лёс прывёў у лінгвістычны ўніверсітэт?

— Я вучылася ў гімназіі з лінгвістычным ухілам, удзельнічала ў навукова-практычных канферэнцыях, неаднойчы займала першыя месцы на рэспубліканскіх этапах, стала лаўрэатам спецфонду Прэзідэнта. У мяне мама выкладае англійскую мову, калісьці і бабуля выклала ў МДЛУ. Усё ў жыцці звязана з мовамі. Ва ўніверсітэце я пазнаёмілася з цудоўнымі людзьмі і стала валанцёрам. Мяне зацікавіла дзейнасць валанцёрскага атрада пярвічнай арганізацыі БРСМ ўніверсітэта «Мы — дзецям». Я вельмі люблю дзяцей, яны шчырыя і адкрытыя, з імі лёгка кантактаваць. Вырасла паспрабаваць, таму што проста вучыцца мне сумна, патрэбна пастаянны рух.

— Але знайсці яго можна ў розных сферах. Чаму вы выбралі менавіта дапамогу дзецям?

— Калі я была зусім маленькай, шмат часу праводзіла ў бабулі. Побач з яе домам быў інтэрнат. Я кантактавала з дзецьмі, у якіх па розных прычынах не было бацькоў, і з таго часу заўжды думала пра тое, што, калі вырасту, буду дапамагаць такім хлопчыкам і дзяўчаткам. Таму ва ўніверсітэце, калі мне прапанавалі стаць кіраўніком валанцёрскага атрада, адразу пагадзілася, бо адчула, што гэта маё.

— Ці лёгка кіраваць атрадам?

— У ім каля 100 чалавек, але пастаянна ва ўсіх мерапрыемствах удзельнічаюць 15 актывістаў і яшчэ 20 валанцёраў. Я б не сказала, што мне з імі складана. Зразумела, я заўжды перажываю, калі чалавек «валанцёрыць» першы раз, стараюся сама суправаджаць навічок. У дзіцячую анкалагічную бальніцу ў Бараўлянах не кожны зможа ездзіць, бо гэта псіхалагічна цяжка. Ёсць такія, хто пасля першай паездкі адмаўляецца. У дзіцячы дом — калі ласка, у анкацэнтр — не.

— Чым даводзіцца займацца падчас валанцёрства?

— Мы амаль штодня бываем у дзіцячай анкалогіі. Ёсць дзяўчаты, якія праводзяць заняткі па англійскай, рускай і іншых мовах. Маленькія пацыенты ляжаць там доўгі час і шмат прапускаюць са школьнай праграмы, а мы дапамагаем яе наварстаць. Неяк наведвалі васьмімесячную дзяўчынку, у якой не было бацькоў — нашы ва-

Аднойчы нам сказалі: маўляў, у вас у жыцці ўсё выдатна, дык вырашылі ў добранькіх пагуляць? Дзеці не вераць, што камусьці могуць быць патрэбнымі.

ланцёры дзяжурлі каля яе амаль кругласутачна. Даводзілася і карміць яе, і падгузіць мянцэ, і гуляць.

— Як жа вы спраўляецеся з гэтым без вопыту і спецыяльных ведаў?

— Перад тым, як адправіць кудысьці валанцёра, я з ім размаўляю. Калі трэба ехаць да маленькага дзіцяці, я

Мы займаемся валанцёрствам не для таго, каб камусьці штосьці паказаць. Проста мы самі атрымліваем асалоду ад таго, што знайшлі сябе ў гэтай справе.

пытаюся, ці ўмее чалавек абыходзіцца з немаўлятамі, калі не, дык ці не баіцца ён гэтага. Адночы не было каго адправіць, і вольны час быў толькі ў адной дзяўчыны. Але яна стала адмаўляцца і казаць, што ніколі не трымала немаўлятка на руках. Сітуацыя была крытычная, таму яна ўсё ж пагадзілася. І пасля гэтага сама пачала выказваць жаданне паехаць да малечы.

А некаторыя нашы валанцёры вучацца на выкладчыкаў замежных моў і на старэйшых курсах ужо ведаюць дзіцячую псіхалогію. Але я думаю, галоўнае ў стасунках з дзецьмі — усміхацца і не баяцца ісці на кантакт.

— Вы дапамагаеце толькі дзецям?

— Калі нам прапануюць з'ездзіць, напрыклад, у псіханеўралагічны дом-інтэрнат у Тарасіках, дзе знаходзяцца дарослыя людзі, мы не адмаўляемся. Але тут ужо свае асаблівасці і нюансы. Такія людзі, у адрозненне ад дзяцей, не заўжды гатовыя ісці на кантакт. І хоць дапамога патрэбна ўсім, але мне здаецца, што маленькім асабліва важна пакінуць хоць крыху шчаслівых успамінаў.

— З якімі цяжкасцямі даводзіцца сутыкацца ў рабоце валанцёра?

— Цяжкасці бываюць хіба што ў перыяд падрыхтоўкі пастановак. Мы самі займаемся касцюмамі, рэквізітам, дэкарацыямі, купляем падарункі. А што

датычыць стасункаў... Адночы я пасябрала ў анкацэнтры з хлопцам, на той момант яму было 18 гадоў. Наведвала амаль штоўдзень. Але вылучыць яго не змаглі: ён памёр. Пасля гэтага было цяжка...

— Вы кіруеце дзіцячым тэатрам «Разам у казку», які існуе на базе атрада. Як узнікла ідэя яго стварэння?

— Адна справа проста прыязджаць да дзяцей, размаўляць і гуляць з імі, і зусім іншая — прывозіць спектакль, у якім яны самі могуць паўдзельнічаць. Я хоць і не заўважала за сабой асаблівага актёрскага таленту, але заўжды пісала сцэнары для розных мерапрыемстваў. Прага творчасці была, таму вырашыла паспрабаваць стварыць

сваю трупу. Наколькі я ведаю, такога тэатра няма ні ў адным ўніверсітэце.

— Як звычайна вас успрымаюць дзеці?

— Калі мы ездзілі ў ждановіцкі дзіцячы дом да дашкалят, тая літаральна з парoga пачыналі знаёміцца і ўжо праз пару візітаў ведалі нас усіх па імёнах, гулялі з намі, рабілі макіяж і прычоскі, быццам бы знаёмыя з намі шмат гадоў (усміхаецца). А калі супрацоўнічалі з дзіцячым домам № 5, дзе большасць гадаванцаў ад 10-ці да 16-ці гадоў, да нас спачатку ставіліся з недаверам. Адночы нам нават сказалі: маўляў, у вас у жыцці ўсё выдатна, дык вырашылі ў добранькіх пагуляць? Дзеці не вераць, што камусьці могуць быць патрэбнымі.

У Бараўлянах усё яшчэ больш цяжка. Той жа хлопец, да якога я ездзіла, спачатку казаў мне: «Навошта ты сюды цягаеся? Я не інвалід!» Але з часам добрае стаўленне, якога не хапае гэтым дзецям, дапамагае нам пасябраваць.

— Што падштурхнула да ўдзелу ў конкурсе «Валанцёр года»?

— Мне прапанавалі зрабіць прэзентацыю дзейнасці атрада і паўдзельнічаць у намінацыі «Асабісты ўклад». Напэўна, журы ацаніла мой «асабісты ўклад» таму, што ніводнае мерапрыемства атрада не праходзіць без майго ўдзелу.

Увогуле я хацела адмовіцца ад конкурсу, таму што на гэта амаль не было часу. Але ўсё ж зрабіла прэзентацыю з відэаролікам і забылася пра яе. Праз нейкі час мне паведамілі, што я перамагла. Было, вядома, прыемна...

— І як гэта — адчуваць сябе лепшым валанцёрам года?

— Для мяне гэтае званне нічога не змяніла. Я буду працягваць рабіць тое, што і раней. Я ўвогуле не вельмі люблю, калі ўсе навокал кажуць, якія мы малайцы, бо валанцёрства — не тая справа, на якой можна «піярыцца». Мы займаемся ім не для таго, каб камусьці штосьці паказаць. Проста мы самі атрымліваем асалоду ад таго, што знайшлі сябе ў гэтай справе. З іншага боку, я радуся перамозе, бо яна прыцягнула ўвагу да нашай дзейнасці. Нам цяпер да-

памагаюць закупляць падарункі для дзяцей, з'явілася шмат запрашэнняў выступіць у розных установах... Увогуле, я не ўяўляю сябе без валанцёрства, і нават пасля заканчэння ўніверсітэта мне не хацелася б пакідаць атрад.

— А як ставяцца да валанцёрства вашы родныя?

— Спачатку бацькі перажывалі, што гэта пашкодзіць вучобе. Але неўзабаве яны ўбачылі вынікі. У нас у атрадзе была дзяўчына, якая ездзіла ў дзіцячы дом, а пасля яны з бацькамі ўзялі адтуль дзіця. І такі выпадак не адзіны. Калі я распавядаю ім пра гэта, яны бачаць, што ўсё, што мы робім, недарэмна. Я думаю, яны мной ганарацца.

Дзіяна СЕРАДЗЮК.

ЗАЛАТЫЯ РУКІ, «СОНЕЧНЫ» МАТЭРЫЯЛ...

Даў Бог талент. Так гавораць пра неардынарных, адораных у нечым людзей. Гэтыя словы ў поўнай меры адносяцца да нашай зямлячкі Ганны Васільеўны Родзька, загадчыцы Гарадзечнскага сельскага Дома культуры.

У нашу вёску Ганна Васільеўна прыехала яшчэ ў далёкім 1985 годзе. Маладзенькая, але такая рупліва, натхнёная, распачынала яна сваю працу ў былым доме пані Шпілеўскай. Тут размяшчаліся калгасная кантора, бібліятэка і сельскі клуб. У ім збірліся на рэпетыцыі мясцовыя спявачкі, адсюль выязджалі на канцэрты ў суседнія вёскі. І менавіта тут сустрэла яна сваё каханне. На жаль, былі ў жыцці і расчараванні, і нават трагедыі. Але мужная жанчына не разгубілася, знайшла ў сабе сілы не толькі жыць, але

і радаваць сваім жыццёвым запалам усіх нас. І не толькі запалам. Сваімі вырабамі. Сонечнымі, светлымі, прыгожымі.

З-пад рукі нашай майстрыхі выходзяць сапраўдныя шэдэўры, якім пазайздросцілі б нават самыя славутыя куцор'е.

Сама яна неахвотна расказвае пра сябе: маўляў, якая я майстрыха? Але назіраць за работай Ганны Васільеўны — сапраўдная асалода. Як зачараваныя, выводзяць рукі на тканіне і родныя васількі, канюшыну, і адмысловыя іншаземныя ўзоры. А вочы задуменыя, нібы ведае яна нешта такое, пра што не ведае больш ніхто...

Крыжык за крыжыкам — і з'яўляюцца на свет непаўторныя малюнкi, якія потым абрамляюцца і становяцца сапраўднымі творами высокага мастацтва.

Усім вядома, што рэчы, вырабленыя сваімі рукамі, — не толькі эстэтыка. Яны валодаюць цудоўнай энергетыкай, якую закладвае ў яе аўтар. Шапачкі, сукенкі, понча, жакеты і многія іншыя

рэчы Ганны Васільеўны вытрымалі б самыя сур'ёзныя конкурсы ці выставы. Муж, сын, дачушкі, унукі — усе маюць убранны, вырабленыя залатымі рукамі гэтай цудоўнай жанчыны.

і самыя розныя ўстановы. І не толькі ў Навагрудку, але і далёка за яго межамі. Рабочы кабінет Ганны Васільеўны нагадвае, хутчэй, майстэрню народных рамёстваў. На палічках з дакументацыяй

яшчэ адным відам народнага мастацтва — пляценнем з лазы. І гэта ў яе атрымалася найлепшым чынам! Дарэчы, сыравіну для сваіх шэдэўраў нарыхтоўвае сваімі ж сіламі. І швец, і жнец, і на дудзе ігрэц. Зноў жа, гэта — пра яе. Ганна Васільеўна добра іграе на баяне і заварожвае слухачоў сваім цудоўным голасам. А яшчэ трэба дадаць, што яна працуе ў Навагрудскім цэнтры народнай творчасці і перадае таямніцы мастацтва вучням нашай школы ў гуртку «Саломка-чараўніца».

Слава пра нашу зямлячку ўжо даўно выйшла за межы раёна і нават вобласці. Яна ўдзельнічала ў рэспубліканскай выставе, прысвечанай 15-годдзю Саюза майстроў народнай творчасці, у Мінску, у рэспубліканскіх «Дажынках» у Мастоў у 1997 годзе і ў Ваўкавыску ў 2005-м. Вядома ж,

ПРА АЎТАРА

— Я лічу, што пра чалавека лепш за ўсё гавораць яго ўчынкi, а не словы. Бо тое, што падаецца мне важным, іншым можа паказацца неістотным і нецікавым, — лічыць наша 17-гадовая аўтарка.

Магчыма, чытачоў гэта здзівіць, але Кацярына другі год запар прафесійна займаецца... футболам — пры дзіцячай спартыўнай школе ў Навагрудку.

Яшчэ дзяўчына вельмі любіць рок. Ёй падабаецца быць у цэнтры ўвагі, Кацярына ніколі не сядзіць на месцы.

— Але пры гэтым я захапляюся вышэйшай крыжыкам і заняткамі ў тэатральным гуртку, — кажа сама Каця. — Я пастаянна з кнігай — ці з электроннай, ці з «жывой». У будучым хачу стаць спартыўным журналістам, бо люблю спорт і ўсё, што з ім звязана.

яна — пастаянны ўдзельнік усіх мясцовых мерапрыемстваў.

Майстрыха, спявачка... Але не ўсім вядома, што гэтая маленькая жанчына з вялікім сэрцам стала мамай не толькі сваім родным дзецям, але і абагрэла мацярынскай любоўю прыёмную дачку, якая сама цяпер ужо мнагадзетная маці, але не ўяўляе жыцця без сваёй любай матулі.

Гаварыць пра Ганну Васільеўну можна бясконца. А лепш убачыць яе творы на ўласныя вочы і пазнаёміцца асабіста. Аднавяскоўцы называюць яе афіцыйна, па імені і па бацьку, а мы проста — наша цётка Аня.

**Кацярына
ВАЛЕНЦОКЕВІЧ,
вучаніца 11 класа
Гарадзечнскай СШ
Навагрудскага раёна.**

Рукі Ганны Васільеўны вырабляюць штосьці неверагоднае: вышыўка, пляценне з лазы, вязанне кручком, спіцамі. І самы любімы жанр — саломка. Гэта і пляценне, і аплікацыя.

А вось праца з такім матэрыялам, як саломка, — асобная старонка ў яе творчасці. Можна, па той прычыне, што абагрэты сонцам, выпешчаныя рукамі чалавека прыродны матэрыял такі блізікі сэрцу, што не працаваць з ім проста немагчыма?

Плеценныя кветкі, кошыкі, какошнікі, куфэркі ўпрыгожваюць не толькі яе дом, але

суседнічаюць вазачкі, сурвэтанкі, а сцены ўпрыгожваюць шматлікія аплікацыі з саломы і вышыванкі.

Тут жа, у клубе, створаны невялічкі музей народнай творчасці, экспанаты якога складаюцца ў асноўным з вырабаў нашых мясцовых майстроў.

Не вельмі даўно Ганна Васільеўна вырашыла заняцца

ТОНЕЖ МОЙ, СТАРОНКА ДАРАГАЯ!..

Мой слаўны Тонеж! Мілы сэрцу куточак беларускага Палесся! Да болю пачынае шчымець у сэрцы ад адной толькі думкі, што ўжо зусім хутка я вымушана буду пакінуць цябе. Пакінуць, каб потым зноў назаўсёды вярнуцца сюды, у такі любімы і дарагі сэрцу край майго дзяцінства. (Мы — такія.) З гонарам люблюся, мой Тонеж, тваімі шырокімі асфальтаванымі вуліцамі з дыхтоўнымі дамамі ў зелянінае садоў. З любоўю ўглядаюся ў прыгожыя абліччы маіх палешукоў, жыццё якіх можна скласці ў найцікавейшы раман. (Мы — такія.)

Пралог рамана перанясе нас у далёкае мінулае, з якога мы даведаемся, што вёска была заснавана 8 сакавіка 1551 года. Першапачаткова яна ўяўляла адну доўгую вуліцу з двума радамі хат. (Адсюль і назва вуліцы — Доўгарад.) Па абодва бакі вуліцы — брамы, якія на ноч зачыняліся. Так сяляне абараняліся ад ворага.

У 1860 годзе Тонеж — першае сяло ў воласці, у якім было адкрыта народнае вучылішча. Выкладалася пяць прадметаў: Закон Божы, руская мова (чытанне і пісьмо), славянская мова і чытанне, арыфметыка, спевы. Нездарма Мікалай Улашчык у сваіх «Нататках пра бадзянні» ў 1924 годзе адзначаў: «Тонеж — самае лепшае сяло на Тураўшчыне. Жыхары там найбольш культурныя». (Мы — такія.)

Далей старонкі рамана перанясуць нас у 1930-я гады, перыяд калектывізацыі. З якой стараннасцю, адказнасцю і недаверам адначасова ставіліся вам, мае продкі, да новай формы гаспадарання! Сапраўдны гераізм працяглі мае малаадукаваныя прадзеды, калі засноўвалі калгас, цяжка давалася рашэнне адарвацца ад уласнага і аддаць у агульнае гадамі нажыты інвентар і жыўнасць з гаспадаркі... Але справы ладзіліся. (Мы — такія.)

ПРА АЎТАРА

17-гадовая Аліна пражывае, як яна сама напісала, у ціхай палескай вёсцы Тонеж. Любіць адкрываць для сябе з дапамогай літаратуры новыя старонкі гісторыі краіны, асабліва сваіго рэгіёна. Цяпер зразумела, чаму аўтарка абрала менавіта такую тэму для сваёй творчай працы — пра малую радзіму.

У вольны час Аліна любіць паслухаць навіны, паглядзець цікавую тэлегульніку — напрыклад, «Што? Дзе? Калі?». Ходзіць з сябрамі на дыскатэкі ў Дом культуры. Удзельнічае ва ўсіх мерапрыемствах, якія праводзяцца ў школе. Выступае ў ролі вядучай падчас вечароў адпачынку ў школе і клубе. Дапамагае бацькам у справах па гаспадарцы. Марыць стаць юрыстам.

Пазней вырашылі пабудоваць царкву: хай Бог і далей дапамагае. Заклалі ўжо і падмурак.

— На што сілы дарма траціце, дзеткі? — спытала ў калгасных будаўнікоў Кацярына Гаўрылаўна Карась, адна са старажылаў вёскі. — Зусім мала вам давядзецца тут маліцца... І будзе ў гэтым будынку вялікае кровапраліцце...

Царква вырасла хутка, узвысілася сваімі купаламі над дахамі вясковых хат. А аб прадказанні бабулькі забыліся. Да 7 студзеня 1943-га, калі па тваіх вуліцах, сястра беларускай Хатыні, прайшоўся фашысцкі кат. Ступіў, каб назаўсёды тваё імя, Тонеж, адпывалі званы мемарыяла «Хатынь». Жыхары вёскі паверылі ў тое, што «новая ўлада» сапраўды збірае ўсіх на сход для «абмену пашпартоў». Паверылі — зайшлі ў дзверы царквы... Зайшлі, каб назаўсёды застацца ў спісе жывых спаленых...

У цэнтры сучаснай вёскі на месцы былой царквы — мемарыял. На пастаменце ўзвышаюцца постаці людзей. На жывых глядзяць дзіцячыя вочы з нямым пытаннем: «За што забралі ў нас жыццё?..»

І сапраўды, за што загінула ў агні 117 дзяцей і падлеткаў ва ўзросце ад шасці да васьмнаццаці гадоў? У чым іх віна?

Постаці жанчын на пастаменце нахілены ўперад: 90 маці гатовы былі ахвяраваць жыццём для выратавання сваіх дзяцей. Ды не паспелі: крыважэрны агонь ахапіў сцены. ...З высока паднятымі галавамі стаяць старэйшыя. Іх — чатырнаццаць. І іх не скарылі фашысцкія вылюдкі. Як не дзівіцца вашай духоўнай моцы, мае продкі? (Мы — такія.)

А ў гэты час за сваю Радзіму змагаліся на франтах і ў тыле ворага 174 жыхары вёскі. З іх 101 загінуў... Сённяшні сквер у цэнтры Тонежа — гэта даніна памяці ад нашчадкаў вам, героі-аднавяскоўцы, і кожнае дрэва пасаджана ў памяць загінулага. Дзякуючы і вашай стойкасці, мужнасці і гераізму, мае землякі, беларускі народ змог перанесці ваеннае ліхалецце, выжыць і адбудавацца нанова.

Сёння Тонеж — адна з прыгажэйшых вёсак Лельчыцкага раёна. Вабяць вока дабротныя дамы сям'ячан, новыя двухпавярховыя будынкi ўчастковай бальніцы, сярэдняй школы, гандлёвага цэнтры, сельскага Дома культуры. Душа радуецца!

А якая шчодрая на таленты тонежская зямля! Яшчэ ў трыццатыя гады яна прыцягвала ўвагу многіх этнографіў і фалькларыстаў. Не па чутках ведалі і ведаюць вёску вядомыя дзеячы культуры і мастацтва Беларусі Г. І. Цітовіч, Р. П. Шырма, Л. С. Мухарынская, З. Я. Мажейка. Менавіта тонежская зямля нарадзіла сапраўдных карыфееў беларускай народнай песні, якія ў 1967 годзе прадстаўлялі Беларусь на сёмым міжнародным кангрэсе ў Маскве. І так здзівіў гурт спевачоў вядомых этнамузы-

казнаўцаў свету, што праз тры гады ЮНЕСКА прапанавала Беларусі запіс грамплацінкі беларускага фальклору. I... паляцелі галасы маіх, такіх непрыкметных у паўсядзённым жыцці суседак далёка ў свет, прадстаўляючы ўзор сямейнай і календарна-абрадавай паэзіі. Ну як не ганарыцца табой, край легенд і песень!

Вырасціла, выхавала і падаравала краіне і свету мая зямля і народнага артыста Беларусі, прафесара музыкі, кіраўніка Беларускага дзяржаўнага хору імя Г. І. Цітовіча Міхася Дрынеўскага. Дзякуючы майстэрству маіх землякоў узоры народных касцюмаў увайшлі ў альбом Міхася Раманюка «Беларускае народнае адзенне» (Тураўскі строй шасцідзясятых). Далёка па зямлі ідзе слава пра палескую вёску Тонеж. Лічу, што невыпадкова трапіў партрэт старэйшай спявачкі вёскі Ганны Вянгурны на вокладку «Каталога беларускіх дакументальных фільмаў», бо яна — гераіня чатырох з іх. (А ўсяго на тонежскім матэрыяле студыя «Беларусфільм» знята аж дзевяць дакументальных фільмаў). Ну як не ганарыцца вамі, таленавітыя мае!

А хто параўнаецца з гасціннасцю вашай, тонежцы! Я пацвярджаю словы аўтара верша «Мой Тонеж», маёй настаўніцы Валянціны Міхайлаўны Сакалоўскай:

...Тут, у сэрцы песеннага краю,
На покуце месца — у кожнай хаце.
Паляшук заўсёды гасця стрэне,
Спеўна скажа: «Рады табе, браце!»

І так на маёй зямельцы што ні жыхар, то асоба: мастак, разьбяр, спявак... Чалавек.

Мой чароўна-непаўторны край! Як прыемна адчуваць, што я — гэта кропелька цябе. Кропелька добрых і душэўных, верных і адданных, мужных і адважных, працавітых і здольных маіх землякоў. (Мы — такія.)

**Аліна БУЦЬКО,
вучаніца 11 класа
Тонежскага дзіцячага сада — сярэдняй
школы Лельчыцкага раёна.**

27.02.2014 г.

МАЛЮЙЦЕ! НАВАТ КАЛІ НЕ ўМЕЕЦЕ!...

ЗАЙЧЫК- ВЫРАТАВАЛЬНІК

(Заснавана на рэальных падзеях)

Вакол нас шмат цікавых і неардынарных людзей. Яны побач, трэба толькі ўважліва прыгледзецца. Напрыклад, мая аднакласніца Аліна МАЦКЕВІЧ, навучэнка гімназіі-каледжа мастацтваў горада Маладзечна. Я дзіўлюся, як яна знаходзіць час на ўсё свае шматлікія захапленні: падарожжы, фатаграфію, чытанне, бальныя танцы. Але самае важнае для яе — маляванне, ад якога атрымлівае найбольшае задавальненне.

— Аліна, ты вельмі рознабаковая асоба. А з якім хобі ты хацела б звязаць сваю будучую прафесію?

— Мяркую, менавіта з маляваннем. Гэта мая любімая справа з самага ранняга дзяцінства, якая ўжо стала часткай мяне.

— Ці памятаеш ты свой першы малюнак?

— Вядома! Калі мне было 5 гадоў, я намалявала смешнага вожыка і ўпершыню прыняла ўдзел у конкурсе дзіцячага малюнка. Гэта быў Міжнародны марафон «Пэндзік свету». Нечакана для сябе я стала лаўрэатам, і мая праца патрапіла на выставу ў Траццякоўскую галерэю, а затым адправілася ў падарожжа па галерэях свету.

— З таго часу, напэўна, было нямала конкурсаў і перамог?

Аліна Мацкевіч.

Пра аўтара

Карыне 15 гадоў. Яна захапляецца журналістыкай і плануе звязаць з ёй сваю будучыню. З гэтай мэтай наведвае школу журналістыкі «Маладзік» г. Маладзечна. У вольны час любіць чытаць, пісаць лісты замежным сябрам. Калі ўзнікае натхненне, піша вершы і невялічкія апавяданні. Прызнаецца, што вельмі любіць музыку, іграе на піяніна, гітары, жалейцы і балалайцы. Багата і музычных інструментаў, і захапленняў, праўда? Як дзяўчына ўсё паспявае?

— Мае сябры клічуць мяне Вадаспадам, — дае свой адказ Карына. — Напэўна, таму што я глыбокая, імклівая і няспынная.

— Так. Даводзілася ўдзельнічаць у форумна-рознага ўзроўню: ад гарадскіх да міжнародных. Апошнюю перамогу мне прынес удзел у абласным конкурсе-плёнэры дзіцячага малюнка «Фарбы роднай зямлі». У выніку я заняла першае месца сярод навучэнцаў мастацкіх школ у старэйшай узроставай катэгорыі (15–18 гадоў). Хацелася б патрапіць і на міжнародны плёнэр: гэта вельмі цікава і карысна.

— Чула, у цябе прайшла першая персанальная выстава. Падзяліся ўражаннямі.

— Выстава адбылася ў гарадской бібліятэцы «Верасок». У мяне сабралася шмат малюнкаў жывёл. Яны і ляглі ў аснову экспазіцыі пад назвай «Дзівосная сцяжынка». Ідэя выставы належала маёй настаўніцы малявання Святлане Іванаўне Міцкевіч, за што я ёй вельмі ўдзячная.

— Ці знойдзецца ў тваёй творчасці месца для нашага горада?

— Безумоўна! У Маладзечне шмат прыгожых мясцін, якія натхняюць.

— А як ты ставішся да крытыкі?

— Заўвагі сяброў і блізкіх у адрас маёй творчасці можна суаднесці са словамі «падабаецца» або «не падабаецца». Я не крыўдую, бо кожны мае права на свой пункт гледжання. А вось крытыка з боку настаўнікаў ці мастакоў вельмі важная для мяне, карысная і неабходная. Да яе трэба прыслухоўвацца, інакш нічому не навучышся.

— Ці ёсць у цябе любімая кніга?

— Мне падабаюцца творы Рэмарка. Асабліва «Тры таварышы», «Час жыць і час паміраць». Героі гэтых твораў ведаюць адказы на розныя складаныя пытанні. Яны шмат разважаюць пра жыццё, у кожнага з іх ёсць свае пазіцыі.

— Уяві, што ў цябе ёсць магчымасць звярнуцца да людзей з якім-небудзь заклікам. Што б ты ім сказала?

— Стварайце! Будзьце крэатыўнымі! Малюйце! Нават калі вы не ўмеете. Гэта не важна. Можце нікому не паказаць. Маляванне дапаможа ўзбагаціць ваш унутраны свет.

Карына КІСЕЛЬ,
вучаніца 10 класа гімназіі-каледжа мастацтваў г. Маладзечна.

...Ішоў другі год вайны. У гэтую шматпакутную восень — а інакш яе не назавеш — у Садках жылі ў пастаяннай трывозе. Усё часцей даходзілі чуткі пра зверствы фашыстаў, гарнізон якіх знаходзіўся кіламетраў за дваццаць, у мястэчку Касары. Баяцца баяліся, але не сядзелі склаўшы рукі. Дапамагалі партызанам: жанчыны пяклі хлеб, а маладыя дзяўчаты ды хлопцы-падлеткі былі сувязнымі. Пра гэта даведаліся фашысты, і хутка да вёскі далажыла страшная вестка: у бліжэйшыя суткі гітлераўцы плянуюць учыніць аблаву на жыхароў. Некаторыя, больш палахлівыя і, мабыць, больш разумныя, яшчэ вечарам уцяклі з вёскі ў лес. Але большасць жыхароў (асабліва тыя, у каго былі маленькія дзеці) вырашыла пераначаваць дома: вельмі ж ужо страшна і холадна ноччу ў цёмным восенскім лесе. А раніцай можна схавацца ў баравіне. Застацца засталіся, але ніхто, акрамя малых дзяцей, так і не змог заснуць у гэтую трывожную кастрычніцкую ноч...

На світанні пачулася гудзенне машын і матацыклаў з боку бальшака. Кожны з вяскоўцаў адчуў, што едуць па іх... Трэба было ка мага хутчай уцякаць з вёскі. Затушыўшы ў печах агонь, садкоўцы выскочылі з хат і пабеглі ў бок лесу. Гул тэхнікі нарастаў, фашысты пад'язджалі да вёскі. У хуткім часе пачуўся брэх сабак, затым страляніна з кулямётаў. Наперадзе — такі жаданы лес...

Маладая жанчына Ніна (у той час ёй не было яшчэ і дваццаці пяці гадоў) ратавалася разам з іншымі вяскоўцамі. Уцякала са сваімі дзецьмі. За доўгі спадніцы ўчапіліся старэйшыя — пяцігадовы Васіль і чатырохгадовая Жэнечка, а на руках быў гадавалы Пеця. У старэйшых дзетак у вачах застыў страх, але яны не плакалі, бо маці загадала маўчаць. І яны маўчалі. А вось малодшанькі, разбуджаны так рана, напалоханы стралянінай, выбухамі, плакаў, не змаўкаючы ні на хвіліну. Бегчы становілася ўсё цяжэй і цяжэй. Ніна адчувала зліва позірк тых, хто бег побач. Скоса глядзелі суседзі, а нехта ўвогуле параіў пакінуць Пеця ў кустах, а самім уцякаць далей, бо хлопчык сваім крыкам мог выдаць іх усіх. Ніна, ціха заплакаўшы, адказала:

— Усё... Больш бегчы не магу, але і пакінуць сваю крывіначку не магу таксама. Застанемся тут. Або ўсе выжывем, або ўсе загінем...

Вяскоўцы пабеглі далей, а яна з Васільком, Жэнечкай і Пецем, які не пераставаў плакаць, засталася ў хмызняку. Падрыхтавалася да самага горшага. Немцы набліжаліся. Ужо можна было разабраць іх галасы. І раптам... 3-пад невялічкага кусціка выбег зайчык. Павярнуўся, спалохана паглядзеў на людзей і паскакаў у глыб лесу. Здарылася дзіва: імгненна хапіла, каб маленькі

Пра аўтара

Юлія 14 гадоў. Дзяўчына любіць чытаць. Але асабліва, як прызналася аўтарка, яе цікавіць мінулае сваёй краіны. Таму Юлія падабаюцца легенды, паданні і нават... казкі.

— Таксама я захапляюся творами Васіля Быкава. Мае любімыя вучэбныя прадметы — беларуская мова і літаратура, а яшчэ хімія, — распавяла дзяўчына. Яна прызналася, што часам складае вершы.

У вольны час Юлія любіць глядзець фільмы і хадзіць на школьныя дыскатэкі. Але і пра дапамогу бацькам не забываецца. У прыватнасці, можа разам з маці пагаспадарыць на кухні. Кім хоча стаць у будучым, яшчэ канчаткова не вырашыла. Гісторыю, пакладзеную ў аснову сваёй конкурснай працы, пачула ад настаўніцы.

Пеця зацікавіўся звярком і перастаў плакаць. Праз некалькі хвілін ён, змораны, зніслены доўгім плачам, заснуў. А зусім побач пабеглі фашысты, так і не заўважыўшы Ніну і яе дзетак. Жанчына, яшчэ да канца не верачы ў сваё шчасце, схакавала з паўгадзіны і падалася шукаць сваіх аднавяскоўцаў і партызан.

...Вайна скончылася. Людзі пакрыху вярталіся да мірнага жыцця. Цяжка даводзілася ў пасляваенны час. Не было што апрацаць, а яшчэ горш — не было чаго есці. Людзі, каб не памерлі галоднай смерцю, былі вымушаны паляваць на дзікіх жывёл, якія цудам уцалелі ў вайну. Але Ніна папрасіла свайго малодшага брата, які дапамагаў ёй падняць на ногі дзяцей (муж не вярнуўся з фронту: у 1944 годзе прыйшла пахаванка), ніколі, каб бы ні было цяжка, не паляваць на зайцоў.

Святым стаў лічыцца ў сям'і гэты звярок, які выратаваў ад немінучай смерці, сам таго не ведаючы, жанчыну і яе дзетак.

Юлія БАЯРСКИХ,
вучаніца 9 класа Трасцянецкай СШ Мінскага раёна.

СТАЎ ЛЁСАМ ДЛЯ ДЗЯДУЛІ ЛЕС...

Я хачу расказаць пра майго дзядулю Рыгора. Нарадзіўся і вырас ён у вёсцы Каравачы Рэчыцкага раёна ў 1944 годзе. Вёску, дзе прайшло дзяцінства майго дзядулі, з усё бакоў акружае лес, таму ён і не ўяўляў свайго жыцця без зялёнага сябра. Пасля заканчэння школы наступіў у Полацкі тэхнікум лясной гаспадаркі. Сёння ён ніколі не шкадуе, што выбраў для сябе ў юнацтве такую прафесію.

Пасля арміі працаваў у Гомельскай лясаўпарадкавальнай экспедыцыі на пасадзе інжынера. Потым яго і яшчэ восем чалавек у 1971 годзе адправілі ў тайгу ў Іркуцкую вобласць. Да бліжэйшага населенага пункта было вельмі далёка — амаль 500 кіламетраў. Размясціліся каля прытока Інгар. У гэтай экспедыцыі ён быў амаль шэсць месяцаў — з мая па лістапад. Дзядуля расказваў, што там было шмат камароў, таму працаваць было вельмі цяжка. Спалі яны ў палатках. У кожнага з членаў экспедыцыі

Пра аўтара

Так, няхай не здзіўляюцца тыя, хто ўважліва сочыць за нашым творчым конкурсам юных аўтараў, — гэта прозвішча сапраўды ўжо гучала на старонках «Чырвонкі». Толькі тады сваю «пробу пярэ» прадстаўляла 16-гадовая Алеся Прыбалавец, а зараз — яе малодшая сястра Аліна, якая вучыцца ў той жа Мілашавіцкай сярэдняй школе. Дзяўчыне 13 гадоў.

— Люблю чытаць кніжкі, слухаць музыку, — коротка распавяла аўтарка пра сябе. — Я сардэчны, шчыры чалавек. Маю шмат сяброў сярод аднакласнікаў і вучняў старшых класаў.

была свая стрэльба. Прадукты харчавання ім дастаўлялі верталётам. Аднойчы скрыня з ежай упала ў непераходнае балота. Яны не маглі яе дастаць і засталіся без прадуктаў харчавання. Рацыі ў іх не было, каб папярэдзіць кіраўніцтва пра свае непрыемнасці. Харчаваліся тым, што засталася, і дарамі лесу. Пілі гарбаты з чагі, збіралі ягады і грыбы. Кожны дзень праходзілі шмат кіла-

метраў, приходзілася ісці па калена або па пояс у вадзе. Часта заставаліся начаваць у лесе каля вогнішча. Спалі на лясных лапках. Гэтая экспедыцыя загартавала майго дзядулю не толькі фізічна, але і духоўна. Праз усё жыццё ён пранёс чулыя, сяброўскія, добразычлівыя ўзаемаадносіны з членамі экспедыцыі. І па сённяшні дзень дзядуля не губляе стасункаў з сябрамі, вядзе перапіску, сустракаецца з імі, і яны гадзінамі вядуць паміж сабою размовы, прыгадваюць сваю маладосць.

Пасля гэтай экспедыцыі ў 1972 годзе дзядуля быў накіраваны на лесаўпарадкаванне ў Мілашавіцкае лясніцтва. Пасля заканчэння гэтай «місіі» застаўся там на пасадзе інжынера па ахове працы і тэхнікі бяспекі.

У лістападзе 1972 года ажаніўся. Потым у сям'і нарадзіліся дачка і сын.

У гэты час ён займаў розныя пасады: інжынера-механіка, начальніка цэха. Пасля расфарміравання ў 1998 годзе Мілашавіцкага лясгаса быў памочнікам ляснічага Маркоўскага лясніцтва. Потым быў пераведзены ў Мілашавіцкі цэх па перапрацоўцы драўніны.

У 2003 годзе зноў утварыўся Мілашавіцкі лясгас. Перад выхадам на пенсію мой дзядуля быў пераведзены ў Мілашавіцкае лясніцтва на пасаду майстра лесу.

У 2004 годзе дзядуля выйшаў на пенсію. У лясной гаспадарцы ён адпрацаваў сорок два гады. Мае ўзнагароды як ветэран працы. Яму 69 гадоў. Сёлета ў яго юбілей.

Я ганаруся сваім дзядулем, люблю заходзіць да яго, размаўляць з ім. Ён расказвае шмат цікавых гісторыяў, якія здараліся з ім або з яго сябрамі, дзеліцца жыццёвым вопытам, дае парады.

Пра лес мой дзядуля гаворыць, што ён — крыніца натхнення і здароўя. Лес падаўжае нашу жыццё. Знаходзячыся ў ім, мы атрымліваем зарад энергіі, таму што паветра там чыстае. Як лёгка дыхаецца ў прагрэтым сонцам лесе!

Гледзячы на дзядулю, я вырашыла пасля школы пайсці вучыцца ў інстытут лясной гаспадаркі. Веру, што мары мае здзейсяцца. Я стану прадаўжальнікам дынастыі, а дзядуля і лес будуць маімі дарадчыкамі.

Аліна ПРЫБАЛАВЕЦ,
вучаніца 8 класа Мілашавіцкай СШ Лельчыцкага раёна.

«ДВАЙНЫ» ДЫПЛОМ — ГЭТА МАГЧЫМА

У красавіку ў Мінску пройдзе I міжнародны адукацыйны форум «Якчас вышэйшай і прафесійнай адукацыі ў еўрапейскай перспектыве». Адным з ініцыятараў і арганізатараў форуму выступае Magna Carta College Oxford.

Плануецца запрасіць на форум прадстаўнікоў каля 200 ВНУ з Вялікабрытаніі, краін СНД і Беларусі. Чакаецца, што ў Мінск прыедуць прадстаўнікі акрэдытацыйных і кантрольных органаў Вялікабрытаніі.

Падчас нядаўняга візіту на Сусветны форум міністраў адукацыі, які адбыўся ў Лондане, намеснік міністра адукацыі нашай краіны Віктар Яжжык правёў перамовы з кіраўніцтвам міжнароднага аўдытарскага агенцтва Cambridge International Examination — аб магчымым прыцягненні спецыялістаў гэтага агенцтва да правядзення ацэнкі якасці сістэмы агульнай сярэдняй адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь. Беларускім бокам абмяркоўваліся пытанні прызначэння дыпламаў беларускіх тэхнічных ВНУ ў Вялікабрытаніі, а таксама магчымасць заключэння адпаведнага пагаднення па выдачы беларускім і англійскім студэнтам тэхнічных ВНУ дваіх дыпламаў.

ПРОЗА УЛАДЗІМІРА КАРАТКЕВІЧА — У ВЕРШАХ...

Вызначыліся пераможцы II Рэспубліканскага конкурсу творчых работ школьнікаў «Людзі і словы». Арганізатарам спаборніцтваў выступіла рада маладых навукоўцаў філалагічнага факультэта БДУ.

Конкурс, які стартаваў у снежні, ахапіў геаграфічна ўсю Беларусь. Свае работы на яго даслалі больш як 600 старшакласнікаў. Пры гэтым 309 сачыненняў былі выкананы на беларускай мове, 282 — на рускай, 6 — на англійскай і па адной рабоце — на нямецкай і французскай мовах.

Вучням прапаноўваліся на выбар дзве намінацыі. Першая мела на ўвазе напісанне верша па матывах любога празачінага твора Уладзіміра Караткевіча. Другая — напісанне эсэ на тэму «Пра што я спытаў бы...» Кандыдатуру «суразмоўцы» юныя ўдзельнікі маглі выбіраць самастойна: гэта мог быць вядомы пісьменнік, мастак, артыст, музыкант і г.д.

Найвышэйшая ўзнагарода ў першай намінацыі дасталася вучаніцы сярэдняй школы № 2 г.п. Бялынічы Ганне Немагай. Гран-пры ў намінацыі «Эсэ» атрымала вучаніца сярэдняй школы № 12 г. Гродна Елізавета Стэцко. У кожнай з намінацый вызначалася па пяць уладальнікаў першага, другога і трэцяга месца. А ўсяго будзе ўзнагароджана 100 лепшых удзельнікаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ОАО «Брестский завод бытовой химии»

28 марта 2014 года в 12.00 ПРОВОДИТ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ по адресу: г. Брест, ул. Белорусская, 51 (кабинет директора)

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества в 2013 году и основных направлениях деятельности общества в 2014 году.
2. Отчет Наблюдательного совета общества.
3. Отчет ревизионной комиссии общества.
4. Утверждение годовой бухгалтерской отчетности общества за 2013 год.
5. Утверждение направлений использования чистой прибыли общества на 2014 год и 1 квартал 2015 года.
6. Избрание членов Наблюдательного совета общества.
7. Избрание членов ревизионной комиссии общества.
8. О размере вознаграждения членам Наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.
9. О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Брест, ул. Белорусская, 51 (кабинет юриста-консультанта) с 20 по 27 марта 2014 года с 9.00 до 16.00 либо 28 марта 2014 года по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания проводится с 11.30 до 11.50 в день и по месту проведения собрания.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 25 марта 2014 года.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНП 200050518

Наблюдательный совет.

Утерянные штампы: «участок № 1» и «участок № 3» ЧП «Ливитар», УНП 191729545, считать недействительными.

ОАО «Минскблхлебпродукт»

извещает, что 28 марта 2014 года состоится отчётно-выборное собрание акционеров по адресу: г. Борисов, ул. Заводская, 4 (ф-л «Боримак»). Начало собрания в 12.00.

Регистрация акционеров с 11.00

При себе иметь следующие документы: акционеру общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

Повестка дня:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год и основные направления деятельности в 2014 году.
2. Отчёт о работе наблюдательного совета в 2013 году.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссии финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год.
4. Утверждение годового отчёта и баланса Общества, распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества за 2013 год. Утверждение дивидендов и сроки их выплаты.
5. О направлениях использования чистой прибыли на 2014 год и первый квартал 2015 года. Периодичность выплаты дивидендов в 2014 году.
6. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
7. Утверждение размеров вознаграждений членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Наблюдательный совет ОАО «Минскблхлебпродукт».

Тел. 224 19 17.

УНП 600013173

ОТЧЕТ

Международного фонда развития сельских территорий об использовании своего имущества за 2013 год.

Количество учредителей Международного фонда развития сельских территорий — 9, из них 8 — физические лица.

Информация о стоимости имущества Международного фонда развития сельских территорий (далее — Фонд):

— стоимость имущества, переданного учредителями при учреждении Фонда, составляет 43 650 000 белорусских рублей;

— поступления от мероприятий, проводимых в соответствии с уставом Фонда (целевое финансирование), составляют 90 605,23 евро;

— поступлений из иных источников, не запрещенных законодательством, — 100 587 472 белорусских рубля и 52,84 евро;

— доходов от предпринимательской деятельности, осуществляемой Фондом, — 56 607 808 белорусских рублей и 502,94 евро.

Общая сумма расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе Фонда, составила 1 170 173 390 белорусских рублей и 6 317,40 евро.

Фонд имеет филиалы:

• Филиал Международного фонда развития сельских территорий, расположенный на территории Французской Республики по адресу: д. 5, улица Жозеф и Мари Хакин, 75116 Париж.

• Филиал Международного фонда развития сельских территорий в г. Брагин, расположенный на территории Республики Беларусь по адресу: 247632, Гомельская область, г. Брагин, ул. Песчаная, 1.

Фонд является участником потребительского кооператива «Республиканский микрофинансовый центр», решение правления, Протокол Правления фонда № 5 от «23» июля 2009 г.

Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах и коммерческих организациях.

Директор С.В. Тарасюк

Гл. бухгалтер М.А. Мелько

УНП 805000817

Уважаемые акционеры ОАО «Знамя индустриализации»

31 марта 2014 года состоится очередное (годовое) общее собрание акционеров ОАО «Знамя индустриализации» по адресу: г. Витебск, ул. Гагарина, д. 11, зал заседаний.

Повестка дня собрания:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности акционерного общества в 2013 году и основных направлениях деятельности в 2014 год.
2. Отчет о работе наблюдательного совета в 2013 году. Оценка деятельности директора акционерного общества наблюдательным советом. Отзыв наблюдательного совета о годовом балансе акционерного общества.
3. О результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности акционерного общества за 2013 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках акционерного общества за 2013 год.
5. Утверждение порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении акционерного общества, за 2013 год и выплаты дивидендов за 2013 год.
6. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении акционерного общества, на 2014 год и первый квартал 2015 года.
7. Об увеличении уставного фонда акционерного общества путем увеличения номинальной стоимости акций за счет собственных средств акционерного общества.
8. Утверждение изменений в устав ОАО «Знамя индустриализации».
9. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии акционерного общества.
10. О вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии акционерного общества.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Витебск, ул. Гагарина, д. 11, в рабочие дни с 20 по 28 марта 2014 года по месту нахождения общества (ком. 27), с 9 часов до 16 часов, 31 марта 2014 года по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 10 часов до 11 часов по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 31 марта 2014 года в 11 часов 30 минут.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 10 марта 2014 года.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:

- акционеру общества — паспорт,
- представителю акционера — паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет
ОАО «Знамя индустриализации»

УНП 300200360

Открытое акционерное общество

«Мехколонна №93»

СООБЩАЕТ, что 28 марта 2014 года в 11.00 СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ГОДОВОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

Место проведения собрания: 220024, г. Минск, ул. Бабушкина, 13, 1 этаж
Форма проведения собрания – очная

Повестка дня:

1. О рассмотрении заключения Ревизионной комиссии Общества за 2013 год, аудиторского заключения за 2013 год. О рассмотрении отчета Ревизионной комиссии за 2013 год.
2. Об утверждении:
 - годового бухгалтерского баланса Общества за 2013 год и пояснительной записки к нему;
 - отчета о прибылях и убытках Общества за 2013 год;
 - отчета об изменении капитала Общества за 2013 год;
 - отчета о движении денежных средств Общества за 2013 год;
3. Об утверждении годового отчета Общества за 2013 год.
4. О рассмотрении отчета Наблюдательного совета за 2013 год.
5. О распределении прибыли по итогам деятельности Общества за 2013 год и о планах распределения прибыли за 2014 год.
6. Об утверждении основных направлений деятельности Общества на 2014 год.
7. Об утверждении внесения изменений и дополнений в Устав Открытого акционерного общества «Мехколонна №93».
8. Об утверждении Регламента о порядке созыва и проведения общих собраний акционеров Открытого акционерного общества «Мехколонна №93».
9. О вхождении Общества в состав ГПО «БелЭнерго».
10. Об избрании членов Наблюдательного совета Общества.
11. Об определении размера и порядка выплаты вознаграждения членам Наблюдательного совета в связи с исполнением ими своих обязанностей.
12. Об избрании членов Ревизионной комиссии Общества.
13. Об определении размера и порядка выплаты вознаграждения членам Ревизионной комиссии в связи с исполнением ими своих обязанностей.

Регистрация участников собрания будет производиться с 10.00 до 10.50 по месту проведения собрания.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:

- акционеру Общества – паспорт;
- представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНП 100003019

Наблюдательный совет

Уважаемые акционеры ОАО «Рапс»

26 марта 2014 года СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Рапс»,

расположенного по адресу:

223014, Минская обл., Минский район, аг. Крупица. Собрание пройдет по адресу: Минская обл., Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, д. 20, Административное здание ОАО «Рапс», первый этаж, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Отчет о работе наблюдательного совета в 2013 году.
2. О финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2013 году и основных направлениях деятельности Общества на 2014 год.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год.
4. Утверждение годового отчета и баланса Общества.
5. О распределении прибыли, остающейся в распоряжении предприятия (покрытии убытков), и выплата дивидендов за 2013 год. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении предприятия, на 2014 год и 1-й квартал 2015 года.
6. Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
7. Утверждение размера вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
8. Об утверждении решения о выпуске дополнительных акций ОАО «Рапс».
9. Об увеличении размера уставного фонда Общества.
10. О внесении изменений в Устав ОАО «Рапс».
11. О продаже жилых домов (квартир), построенных (реконструированных, приобретенных) с привлечением льготных кредитов, полученных в открытом акционерном обществе «Бел-агропромбанк».

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: Минская обл., Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, 20, ОАО «Рапс» (бухгалтерия) с 17 по 25 марта 2014 года (время работы с 14.00 до 16.00) либо 26 марта 2014 г. по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 10.00 до 11.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 26 марта 2014 г. в 11.00.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 28 февраля 2014 года.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:

- акционеру Общества – паспорт;
- представителю акционера – паспорт и доверенность, заверенную в установленном порядке!

Справки по тел.: 8(017)5069211, 8(017)5069341.

УНП 600068480

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Государственное производственное объединение

«Минскстрой»

220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

режим работы: с 8.30 до 17.45, перерыв 13.00–14.00, тел.: 327-52-36, 226-03-01

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Сведения о жилых домах, в строительстве которых, выполняя функции заказчика, принимал участие застройщик в течение 3-х лет, предшествующих опубликованию настоящей декларации, с указанием фактических сроков строительства:

- ул. Чичурина, д. 6 – 10 мес., ул. Чичурина, д. 12 – 11 мес., ул. Чичурина, д. 14 – 18 мес., ул. Чичурина, д. 18 – 17 мес., ул. Чичурина, д. 20 – 27 мес., пр-т газеты «Правда», д. 3 – 24 мес., ул. Панченко, д. 10 – 11 мес., ул. Панченко, д. 10А – 12 мес., ул. Матусевича, д. 56 – 23 мес.

Объединение осуществляет строительство объекта «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12 по генплану в квартале жилой застройки пр. Дзержинского – ул. Алибегова – пр. Газеты «Правда». Жилой дом № 11 (по генплану) со встроенными помещениями и подземной автостоянкой.

Свидетельство (удостоверение) № 500/938-4356 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права пользования на него от 29 декабря 2011 года.

Земельный участок площадью 0,1891 га. Проектом предусмотрено устройство подъездов, пешеходных связей, установка малых архитектурных форм, озеленение, организация детских игровых, спортивных, хозяйственных площадок.

Жилой дом запроектирован 9-этажным, состоит из 2 секций, имеет техническое подполье и теплый чердак. Количество квартир – 88.

Начало строительства жилого дома – август 2013 года.

Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию в соответствии с ПОС – октябрь 2014 года.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу от 27.07.2011 № 512-15/11.

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться с гражданами, не нуждающимися в улучшении жилищных условий, но желающими их улучшить на строительный квартал:

однокомнатные №№ 44, 50, 56, 62, 68, 74, 80, 86;

двухкомнатные №№ 45, 51, 57, 63, 69, 75, 81, 87.

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений без выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет:

17 928 630 руб. – на 1-комнатные квартиры;

17 481 540 руб. – на 2-комнатные квартиры.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, санитарно-техническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений.

Договор строительного подряда от 03.05.2013 № 123С-05-13, генподрядчик – ОАО «Стройтрест № 35».

Заявления о долевом строительстве жилых помещений будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящей декларации в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Генеральный директор

Н.В. Милошевский

Свежы павеў

ДЗЕ ДЫХАЕЦЦА ЛЯГЧЭЙ? Падкажа інтэрнэт-карта

Па выніках Рэспубліканскага конкурсу інавацыйных праектаў 2013 года праца магістранта кафедры фізікі і вышэйшай матэматыкі Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага ўніверсітэта імя А.Д. Сахарова Дзмітрыя Высоцкага стала лепшай у намінацыі «Маладзевы праект». Інтэрнэт-карта забруджвання паветра «Эка-сіці» — падказка для мінчан, а таксама экалагаў і работнікаў жыллёвай сферы: наколькі чыстым паветрам мы дыхаем.

Фота: Марына БЕГУНОВА

Карта «Эка-сіці» існуе ўжо тры гады, хоць першапачаткова яна задумвалася як звычайная курсавая работа. Чаму студэнт-праграміст выбраў менавіта такую тэму, як забруджванне паветра? «Насамрэч, у мяне незвычайная спецыяльнасць — інжынер-экалаг-праграміст, — распавядае Дзмітрый. — Для курсавой трэба было прыдумаць сумежную тэму, каб аб'яднаць усе мае ўменні. Таму вырашыў сумясціць у адным праекце экалогію і праграмаванне».

Інтэрнэт-сэрвіс eco-city.by вельмі просты ў карыстанні — з ім разбярэцца кожны. Сайт падзелены на тры вялікія часткі. Першая распавядае пра нормы шкодных рэчываў, якія прыведзены на карце: чадны газ, двухвокіс азоту і аміяк. Наступная частка ўяўляе сабой карту Мінска з выкарыстаннем тэхналогіі «Гугл мэпс», на якой пазначана сем кропак з «прычэпленымі» данымі па нормах забруджвання. Другая тэхналагічная навінка — гістаграмы, альбо дынамічныя малюнкi, якія самастойна перабудоўваюцца пры ўнясенні новых даных. Па іх можна

адсачыць, наколькі чыстае сёння паветра. Трэці раздзел уяўляе сабой агульны графік па раёнах, дзе можна параўнаць узровень таго ці іншага рэчыва ў розных месцах Мінска.

«За норму рэчыва ў паветры я бяру адзінку, — тлумачыць Дзмітрый. — Таму ўсё, што вы бачыце на графіку ніжэй за адзінку, — гэта

добрыя паказчыкі, ці, кажучы навуковаму, «дапушчальныя канцэнтрацыі».

Пакуль карта актуальная толькі для мінчан. А ці можа зрабіць падобны сэрвіс і для іншых гарадоў? «Зараз распрацоўваецца іншы сайт, на якім будуць карты ўсіх абласных цэнтраў», — прыдкрывае свае планы Дзмітрый. Калі ў яго атры-

маецца, то на сайце можна будзе даведацца не толькі пра чысціню паветра ў гарадах, але і праверыць узровень забруджвання вады — такія звесткі хлопец таксама мяркуе ўвесці.

У развіцці праекта «Эка-сіці» Дзмітрый робіць стаўку на людзей, неаб'якавых да здароўя блізкіх. Напрыклад, карта стане добрай памочніцай для маладых сем'яў з дзецьмі. «Некаторыя рэчывы аказваюць негатыўны ўплыў менавіта на малых дзетак. Скажам, калі ў паветры перавышана норма двухвокісу азоту, двух- і трохгадовыя дзеці хварэюць на бронхіт», — заўважае хлопец.

Пакуль падтрыманне сайта магістрант аплачвае са сваёй кішэні. Праект часткова фінансаваўся за кошт гранта, які летась атрымаў Дзмітрый. Конкурс інавацыйных праектаў таксама даў фінансавую падтрымку — прэмія ў 5 мільянаў рублёў пойдзе на развіццё экалагічнай карты.

Дзмітрый яшчэ дакладна не вызначыўся, якім чынам праект выйдзе на самаакупнасць, але ў запасе маладога навукоўца ёсць

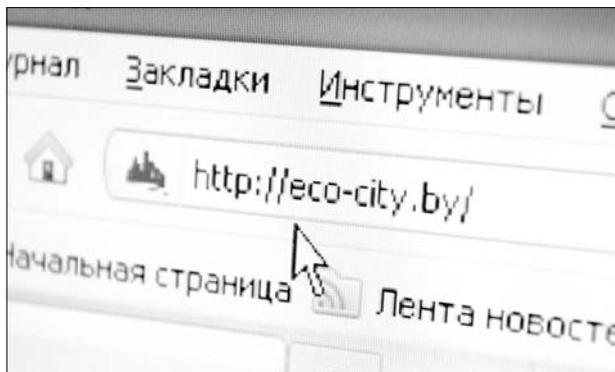
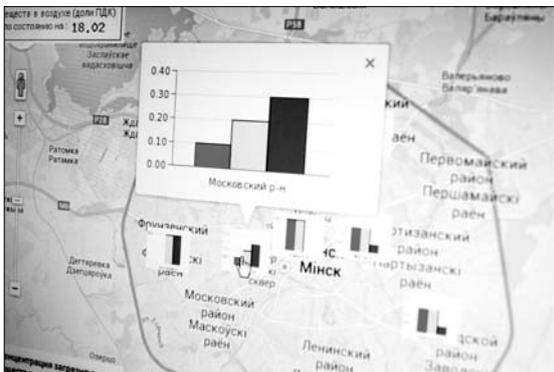
два варыянты. Мяркуецца, што на сайце будуць размешчаны аб'явы па арэндзе, продажы і будаўніцтве экалагічнага жылля. У другім варыянце рэсурс можа стаць рэкламным дадаткам для будаўнічых арганізацый, якія змогуць прыводзіць яго звесткі ў якасці рэкамендацый па экалагічнасці асяроддзя, а значыць, і прывабнасці будаўніцтва ў тых ці іншых раёнах Мінска.

Зараз распрацоўваецца сайт, на якім будуць карты ўсіх абласных цэнтраў.

Калі атрымаецца, то на сайце можна будзе даведацца не толькі пра чысціню паветра ў гарадах, але і праверыць узровень забруджвання вады.

Дарэчы, у сферы экалогіі карта падобнага кшталту — не навінка. Летась энтузіясты праекта «Зялёная карта» (www.greenmap.by) таксама прадставілі інтэрнэт-навігатар па здачы другаснай сыравіны, небяспечных адходаў і патрыманых рэчаў. Іх дэвіз — «Падары рэчам другое жыццё». Цяпер пытанне здачы макулатуры, энергазберагальных лампачак ці старой мэблі заключаецца толькі ў дастаўцы да пазначанага месца — сэрвіс працуе на базе тэхналогіі «Гугл мэпс» і паказвае ўсе пункты прыёму другаснай сыравіны ў горадзе. Карта працуе для дзесяці гарадоў Беларусі.

Кацярына РАДЗЮК.

КАЛІ ПА РОЗУМУ...

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Зрэшты, нават на кафедры я быў вельмі абмежаваны ў сваёй дзейнасці, прыходзілася рабіць адно і тое ж па адпрацаванай схеме. Таму ўжо на 4 курсе прапанаваў сваю дапамогу Інстытуту фізіка-арганічнай хіміі, дзе працую і сёння. Вось так і пачалася сапраўдная навуковая праца. Была свабода, можна было ў нейкім сэнсе «пазабаўляцца», паэксперыментаваць. Карацей кажучы, сапраўднае навуковае шчасце. На пятым курсе пачаў працаваць сур'ёзна, мэтанакіравана, заняўся ўласнай тэмай. Гэта праца потым увасобілася ў маёй дыпломнай рабоце. Да таго ж інстытут аформіў на мяне запыт, і размеркаваны я быў ужо на прывычнае месца. Быць простым інжынерам-хімікам, выконваць чужыя загады і атрымліваць 2,5 мільёна рублёў мне не хацелася, таму я адразу ж паступіў у магістратуру, а потым стаў і аспірантам.

— ...І, нарэшце, атрымалі прэзідэнцкую стыпендыю. За што?

— Менавіта пасля выпускных іспытаў у аспірантуры мне паралі падаць дакументы на прэзідэнцкую стыпендыю. Ідэя падалася слушнай. Якраз у гэты час я займаўся распрацоўкай новых метадаў сінтэзу злучэнняў, якія могуць прымяняцца ў фармацэўтычнай хіміі. Калі казаць канкрэтна — дапамагаюць у барацьбе з хваро-

бай Альцгеймера. Атрыманая злучэнні падобныя да тых лекаў, што ўжо існуюць, аднак маюць пэўныя адрозненні. Хутка гэтыя рэчывы будуць тэсціравацца. Была яшчэ другая распрацоўка — па атрыманні злучэнняў, што могуць выкарыстоўвацца ў оптыцы. Гэтыя рэчывы дапамагаюць аптычным прыстасаванням кшталту дысплеяў працаваць у агрэсіўным ася-

Фота: Навіцкі БУЖАН

родку і пры рэзкіх перападах тэмпературы. За гэтыя распрацоўкі мяне і прэміравалі. Грошы прыйшліся вельмі да месца: памер стыпендыі аказваўся прыкладна роўны заробку. Іх я атрымліваў роўна год, пакуль быў аспірантам — да снежня мінулага года.

— Раскажыце пра першыя ўражанні ад працы...

— Я ўжо казаў, што для мяне было шчасцем ужо тое, што далі займацца навукай. Тут мяне сталі, так бы мовіць, «вучыць займацца навукай».

Рабілі гэта грамадна: спачатку мой начальнік (Мікалай Казлоў, хімік у трэцім пакаленні) паўсюль хадзіў разам са мной, дэталёва ўсё тлумачыў. Потым пачаў часам адпуская самога, а пасля зусім перастаў мяне кантраляваць.

Банальна, але працаваць тут мне сапраўды падабаецца. Акрамя выключна навуковага складніка, у інстытуце

кіно, там мы стабільна праводзім кожны ўікэнд. Нават набываем праз інтэрнэт квіткі на адны і тыя ж месцы ў кінатэатры «Камсамолец». Люблю камп'ютарныя гульні, цяпер часцей за ўсё гуляю ў айчынную «World of Tanks». Гадзіны 2-3 на тыдзень праводжу за ёй. Яшчэ магу пагуляць у б'ярд. Чытаю як навуковую літаратуру — для самаадукацыі, так і мастацкую. Люблю навуковую фантастыку, жанр фэнтэзі.

— А беларуская літаратура?

— Цяпер не вельмі шмат чытаю на беларускай мове. Вось у школе было зусім пайншаму, тым больш што вучыўся я ў беларускамоўным класе.

— Не было складана пэтым перайсці на рускамоўную тэрміналогію?

— Ні ў якім разе. Больш за тое — на хімфаку ёсць такая асаблівая лабараторыя, у якую хто б ні прыходзіў, праз месяц пераставаў гаварыць па-руску. На навуковых канферэнцыях, дзе рабочыя мовы руская і англійская, «выхадцы» з гэтай лабараторыі выступалі па-англійску. А ў паўсядзённым жыцці і на працы карысталіся прыгожай літаратурнай беларускай мовай. Нядаўна ў Інстытуце біяарганічнай хіміі НАН была абаронена дысертацыя, напісаная па-беларуску. Але гэта ўжо выпадак не з шэрагу штодзённых.

— Юрый, за кошт чаго жыве сёння беларуская на-

вука і, у прыватнасці, ваш інстытут?

— Вы самі бачыце, што абсталяванне ў лабараторыях вельмі старое, у асноўным яшчэ савецкая спадчына. Мяркую, што прыкладна 20 працэнтаў зарплаты су-

Нядаўна ў Інстытуце біяарганічнай хіміі НАН была абаронена дысертацыя, напісаная па-беларуску. Але гэта ўжо выпадак не з шэрагу штодзённых.

працоўнікаў — гэта дзяржаўныя грошы. Астатняе мы зарабляем самі. У першую чаргу разнастайнымі камерцыйнымі распрацоўкамі. Але звычайна гэтыя распрацоўкі прадаюцца за мяжу, не застаюцца ў Беларусі, што вельмі прыкра. Сувязі паміж навукай і прамысловасцю няма, і гэта вялікая праблема. Дзяржава кажа, што развіваць трэба навуку прыкладную, вынікі якой можна выкарыстаць у вытворчасці. Але на практыцы ўсё атрымліваецца інакш. Складваецца адчуванне, што кіраўнікі беларускіх прадпрыемстваў не зацікаўлены ў інавацыях. Раскажу такі выпадак: нашы калегі распрацавалі новую тэхналогію вытворчасці высакаякаснага дарожнага пакрыцця з ужываннем старых аўтамабільных пакрышак. Пакрыццё вельмі

якаснае, амаль не патрабуе рамонту. Але ў Беларусі распрацоўка нікому не спатрэбілася. Прадалі яе Францыі. Цяпер усе патэнтныя правы на тэхналогію належаць французам. А маглі б выкарыстоўваць гэта ў Беларусі, ды яшчэ і грошы ад продажу іншым краінам атрымліваць. Вось вам і прыкладная навука. І такіх прыкладаў шмат...

— **А што, па-вашаму, трэба змяніць, каб рухацца наперад?**

— Мне здаецца, што ні ў якім разе нельга «секчы» фундаментальную навуку. Прыкладныя распрацоўкі — гэта добра, але калі мы адмовімся ад фундаментальнай навукі, то адразу ж выпадзем з міжнароднай навуковай супольнасці. Акрамя таго, трэба памятаць, што практыка часта грунтуецца менавіта на фундаментальнай навуцы, і цяпер мы карыстаемся распрацоўкамі, зробленымі дваццаць, а то і трыццаць гадоў таму. Фундаментальная навука можа не даваць плёну імгненна, але гэта не нагода ад яе адмаўляцца. Вельмі добра, што сёння ў Беларусі існуе Рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў (БРФФД). Гэта хоць неяк стымулюе маладых навукоўцаў працаваць і шукаць новае. Трэба памятаць, што навука можа прыносіць прыбытак, але толькі не цягам некалькіх тыдняў і нават гадоў.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

SEX-БАЛАСЫ

О, СПОРТ, ТЫ — СЕКС!

У вас які разрад па сексе? Ці, можа, дан, пояс? Здзіўленыя? А што тут такога, скажыце мне? У гэтай справе, як і ў спорце, таксама ёсць свае аматары і прафесіяналы, стаеры і спрынтары, чэмпіёны і, прабачце, вечныя аўтсайдары. Ёсць тыя, хто імкнецца да рэкордаў, і тыя, хто здзейнічае па вядомым прынцыпе, што галоўнае — не перамога, а ўдзел. Памятаеце, некалі яшчэ сатырык Жванецкі вылучаў два віды бегу, характэрныя для савецкага чалавека, — на вынік і за вынікам? Застаеца толькі прагадаць словы: «О, спорт, ты — свет!» А свет, ён жа ў кожнага свой. Вось і ў сексе часта прыкладна гэтак жа. Вядома ж, вы правільна здагадаліся, што навяля тэму нашых нататкаў — мінулае Алімпіяда. Больш за два тыдні запар мы мелі цудоўную магчымасць не толькі фіксаваць рэкорды і адзначаць волю да перамогі спартсменаў, але і бачыць прыгожыя целы саміх атлетаў. І хто пасля гэтага будзе спрачацца, што спорт і секс не стаяць побач, не ідуць поруч?

Яшчэ як стаяць! Прыгадайце хоць бы выявы антычных спартсменаў ці знакамітую скульптуру «Дзяўчына з вяслом» — у кожнага часу свае героі. Галоўнае, каб не як у анэдкце было. Памятаеце? Жанчына кажа сяброўцы: «У мяне мужчына ў ложку — сапраўдны звер». «І як ты яго называеш?» — «Сексуальны ялівец...»

Шлях у вялікі спорт пачынаецца рана, затое ў «вялікім» сексе ёсць шанцы затрымацца значна даўжэй. Прынамсі, як героі з чарговага анекдота. Прыехаў дзядуля ў райцэнтр да мужчынскага ўрача і скардзіцца: маўляў, у яго з бабуляй толькі раз на месяц атрымліваецца. Доктар здзіўляецца: «Дык вам жа 84 гады! Гэта ж выдатна!» Дзед у адказ: «А майму суседу 85 гадоў! А атрымліваецца ў яго два разы на месяц!» — «А адкуль вы ведаеце?» — «Дык ён сам кажа!» — «Ну, дык і вы кажыце тое ж!» Хаця і ў спорце не ўсё так безнадзейна. Хто памятае жарт каманды КВЗ БДУ другога «зорнага склікання»? Баксёр-чэмпіён павесіў на цвік у раздзявалцы свае пальчаткі і сышоў з вялікага спорту. Вядомы тэнісіст павесіў ракетку і выйшаў на пенсію. І толькі плывец ніяк не адважваецца пакінуць спорт...

Калі ў спорце могуць быць як адзіночныя віды, так і камандныя, дык у сексе адзін у полі не воін. Гэта выключна камандны занятак (прашу разумець правільна: ён і яна!). Праўда, і там, і там прысутнічае такая з'ява, як легіянеры, — тыя, хто любіць пагуляць на чужым полі. Памятаеце? Вяртаецца муж з камандзіроўкі і адразу да шафы. Адчыняе дзверцы і кажа сам сабе: «Ужо колькі часу прайшло, як развёўся... А, бач ты, рэфлекс захавалася!»

Відовішчнасць прысутнічае і там, і там. Толькі ў спорце яна прыцягвае стадыёны, а ў сексе не патрабуе лішніх вачэй. Спартсменаў падбэдзёрваюць балельшчыкі, каханым даводзіцца разлічваць толькі на падтрымку адно аднаго. Дарэчы, чулі, што людзі кажуць? Калі б шахматысткі падчас гульні суправаджалі свае хады такімі ж крыкамі, што і тэнісісткі, гэта істотна павысіла б увагу да гэтага віду спорту. На вытворчасці экіпіроўкі і адзення для спартсменаў зарабілі вялікія грошы шматлікія сусветна вядомыя брэндзі. Пра беднасць тых кампаній, якія вырабляюць ніжнаю бялізну для жанчын, чуць таксама не даводзілася. Як і пра вытворцаў латэксных і іншых вырабаў...

Спортам, як вядома, найперш займаюцца для здароўя. Секс у гэтай справе — таксама сродак не апошні. Што жадаюць пры лёгкім недамаганні? «Гарбата і маліна, ложка і мужчына!» Як часам бывае, поспехі (альбо няўдачы) кружаць галаву. Хочацца большага або хочацца рэваншу... Так можна і да допынку дайсці ў пагоні за жаданым. А вось тут сітуацыя розніцца. Зловіць спартсмена на ўжыванні забароненых прэпаратаў антыдапінгавы камітэт — бывай, медаль, бывай кар'ера. А ў інтымнай сферы «допынг» звычайна нават прызначаецца. Або самі сабе «гульчы» па келіху шампанскага перад «спаборніцтвамі» нальцоў, або (што горш) урач пасля «дыскваліфікацыі» нешта з аптэкі прапіша. Затое потым ёсць усе шанцы аднавіцца, вярнуцца ў «вялікі секс». Як той казаў, лепш прайграць адзін заезд, чым усю гонку. Праўда, пагалоска пра праблемы аднолькава непрыемная ўсім і ў любой сферы інтарэсаў — што ў спорце, што ў сексе.

Яшчэ горш, на мой погляд, калі забываецца першапачатковая мэта — дзеля чаго ўсё робіцца. У выніку пры дапамозе стэраідаў замест рэльефнай мускулатуры атрымліваюцца сапраўдныя «булкі». А секс становіцца спортам — простым сродкам папаўнення асабістай «калекцыі». Дарэчы, гэтым грашаць не толькі хлопцы. Даводзілася чуць і пра дзядуляў, якія па адных ведаемых толькі ім прычынах ставілі перад сабой «стаханавскія планы»...

Новаўвядзенні і змяненні. Пра кёрлінг і скелетон, падаецца, пачулі толькі ўчора, а сёння гэтыя віды спорту сталі алімпійскімі. Хаця, магчыма, гэта не ўсім падабалася ці падабаецца. У інтымнай сферы прыкладна тая ж гісторыя: ну, скажыце, хто чуў раней пра модныя стрыжы або татуіроўкі на «самых» пікантных месцах? А зараз гэта ўжо ледзьве не трэнд.

Дрэжны той салдат, які не марыць стаць маршалам. А спартсмен імкнецца да звання чэмпіёна, да медаля вышэйшай пробы. Гэта для яго самая галоўная мэта, часам — усяго жыцця. У ложку мы таксама да нечага імкнемся. І «медаль» тут у кожнага свае: ад простага адчування радасці быцця да жадання стаць, напрыклад, бадцкам або нават маці-гераніяй.

І яшчэ пра адно, бадай, галоўнае, што аб'ядноўвае спорт і секс. І ў тым, і ў другім большасць з нас лічыць сябе вялікімі знаўцамі. Хто б спрачаўся...

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«НАША ГІСТОРЫЯ МОЖА ЗМЯНІЦЬ ЖЫЦЦЁ ЦЭЛАГА ПАКАЛЕННЯ»

У чужы манастыр — са сваімі правіламі!

Міша прызнаецца, што было вельмі цяжка. Даводзілася есці толькі вермішэль, начаваць у спальніках на кухні ў сяброў, удзень працаваць афіцыянтамі, а ў вольны час — пісаць песні. Акрамя гэтага хлопцам увесь час нагадвалі, адкуль яны прыехалі... Але, здаецца, усім насуперак яны стварылі новы гурт — Nuteki.

— Прасоўваць новы бэнд было няпроста. Але яшчэ больш складаным аказалася навучыцца жыць па чужых правілах. Напрыклад, як было ў Бабруйску? Выносіш яблык на вуліцу і першае, што робіш, — дзеліш яго на ўсіх. У Маскве гэта нерэальна. Ты можаш прыйсці ў госці і застацца галодным. І такі прынцып там паўсколь: у грошах, працы, сувязях... У нас і атрымалася штосьці толькі таму, што калектыў блізкіх людзей быў вельмі зараджаны пэўнай ідэяй. Няма ніякіх перашкод, калі ў цябе ёсць мара. Амаль што ўсе шэсць гадоў мы існавалі ў крызісных умовах, без прадзюсара, рабілі і працягваем рабіць нефарматную музыку, і мы ўсё яшчэ на плаву і па-ранейшаму строім напалеонаўскія планы.

3 «Еўрабачаннем», на жаль, не атрымалася.

Скажу шчыра, было вельмі крыўдна.

І не за канкрэтны вынік, а за сітуацыю ў цэлым.

Калі ў Беларусі песні гурта круцяцца па радыё, таму што Nuteki — гэта ўжо брэнд, то ў Расіі хлопцы застаюцца без ратацыі. Кажуць: нефармат. Пры гэтым прадзюсары вядучых музычных тэлеканалаў і радыёстанцый прызнаюцца: «Вы класныя!»... А потым дадаюць: «Але нам не падыходзіце».

— Бо яны ведаюць, што наша музыка — занадта заходняя для тутэйшых шыротаў. Але ў гэтым ёсць і пазітыўны момант — мы канчаткова пераканаліся ў тым, што трэба арыентавацца на Запад. Цяпер рыхтуем да выпуску EP (міні-альбом. — Аўт.) з англамоўнымі кампазіцыямі. Акрамя гэтага, у нас ужо распісаны графік удзелаў у музычных фестывалях па ўсёй Еўропе, плануем выступіць і ў ЗША. Дарэчы, на Захадзе аўдыторыя лаяльная, і яна вельмі добра прымае музыкантаў з Усходняй Еўропы. Для тамтэйшай публікі ў гэтым ёсць нейкі штурм. Гэта як рэпер адкуль-небудзь... з Карэі! Нездарма ж увесь свет так скалыхнуў Gangnamstyle.

Прынцып даміно...

Два гады таму Nuteki пераехалі ў Мінск. Перш за ўсё, з-за эканамічнай выгады. Навошта пераплочваць вялікія грошы ў Маскве, калі і ў беларускай сталіцы таксама можна рабіць музыку, толькі па больш «прыемным» цэніку? За гэты час хлопцы двойчы ўдзельнічалі ў «Еўрафэсце» — беларускім адборы на «Еўрабачанне», але абодва разы

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

спыняліся за крок да перамогі. Напытанне, што падштурхнула амбіцыйны і самадастатковы гурт паўдзельнічаць у тэлешоу, якое ў апошнія гады славіцца скандаламі і інтрыгамі, Міша адказвае проста:

— Барацьба за аўдыторыю. Кожны год Еўрабачанне глядзяць 300 мільёнаў чалавек. І нават калі б пасля конкурсу на нашу старонку ў «Фэйсбуку» зайшло 100 тысяч чалавек — гэта ўжо быў бы выдатны вынік. Тут я кіруюся пазіцыяй «Why not?» (Чаму не?). Бо прафесіяналы развіваемся па прынцыпе даміно: выпусціў сінгл — адна «даміношка», зняў кліп — другая, запісаў альбом — трэцяя, паўдзельнічаў у «Еўрабачанні» — чацвёртая і г. д. А потым адна з іх падае — і ты раптам бачыш агульную карціну. І разумееш, дзеля чаго ўвесь гэты час працаваў. Мы не ведаем, у які момант і якая «даміношка» ўпадзе, важна проста іх ставіць. З «Еўрабачаннем», на жаль, не атрымалася. Скажу шчыра, было вельмі крыўдна. І не за канкрэтны вынік, а за сітуацыю ў цэлым. Калі сутыкаешся з падобным асабіста, пачынаеш разумець, чаму ў Расіі беларускую музычную культуру працягваюць асацыяваць пераважна з «Песнярамі» і Алесяй. Хіба мы не можам рабіць штосьці сучаснае і якаснае? Можам! Толькі камусьці гэта зусім не патрэбна...

Не ўпусціць свой шанец!

Нядаўна тры песні гурта выбралі для саўндтрэкаў да расійскага фільма «Нерэальнае каханне». Для хлопцаў гэта быў першы падобны вопыт. Аднак дэбюту ў кіно магло б і не быць.

— Спецыяльна для прома мы знялі кліп. Але рэжысёр сказаў, што трэба зрабіць іншае відэа, якое вынікае з канвы фільма. У кліпе галоўны герой фільма павінен быў спажываць алкаголь, наркатыкі, разбэшчанаць і г. д. Ні ў якой форме! І прынцыпы мы не парушаем. Пачнём ісці на кампрамісы — страцім самае галоўнае. Каманду... Калі ты робіш крок у бок прынцыпаў, але губляеш фінансы, папулярнасць, уплыў, ты ніколі не прайграеш. А калі здраджваеш прынцыпам дзеля фінансаў, папулярнасці, уплыву, вось тады ты прайграеш самую галоўную бітву ў сваім жыцці. Бітву з самім сабой. У выніку гэтая сцэна была знята без алкаголю.

Але яшчэ больш, чым кіно, Мішу натхняе ідэя напісаць кнігу.

— У ёй я хачу раскажаць пра наш шлях ад Бабруйска да Нью-Ёрка (у тым, што ўсё ў нас атрымаецца, мы не сумняваемся). Упэўнены, што наша гісторыя можа змяніць жыццё цэлага пакалення. Звычайны хлопец з рэгіёна, узяўшы кнігу ў рукі, скажа: «Я магу гэтак жа! Маё жыццё не абмяжоўваецца лаўкай ля пад'езда!» І гэты твор будзе не пра тое, што абавязкова трэба кудысьці з'езджаць. Гаворка аб тым, што прызвычайвацца да павольнай плыні жыцця — небяспечна. Гэтак можна прайсці доўгі шлях, але так і не даведацца, на што ты здольны. Бо чалавек разумее свой патэнцыял толькі тады, калі ўвесь час шукае новыя выклікі. А ў нас па-ранейшаму быццё вызначае свядомасць, а не наадварот. Завітайце ў любую школу і запытайцеся ў старшакласнікаў пра іх мары. Вы схопіцеся за галаву! Пераважная большасць ад-

Напрыклад, як было ў Бабруйску? Выносіш яблык на вуліцу і першае, што робіш, — дзеліш яго на ўсіх. У Маскве гэта нерэальна. Ты можаш прыйсці ў госці і застацца галодным.

кажа: «Скончыць школу, адвучыцца ў каледжы, паступіць у інстытут, уладкавацца на працу і зарабляць грошы». І ўсё!.. Калісьці з шасці музыкантаў толькі двое паспрабавалі дасягнуць большага. Праз тры гады адзін з тых, хто застаўся тут, прыйшоў на мінскі канцэрт Nuteki ў бітком забыты клуб «Рэактар». У свой час гэты хлопец не рызыкнуў паехаць з намі ў Маскву, бо хацеў давучыцца на зваршчыка. Быў упэўнены, што гэтая прафесія дапаможа яму ў жыцці значна больш. Але калі я ў яго спытаў, ці працуе ён цяпер зваршчыкам, пачуў у адказ: «Не. І наўрад ці калі-небудзь буду...» І, мабыць, хтосьці, прачытаўшы гэтую кнігу, зразумее, што гэта ён — той самы нясмелы музыкант, які, можа быць, губляе свой самы вялікі шанец у жыцці.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»;

грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Галоўны рэдактар

КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: першы намеснік галоўнага рэдактара Наталля КАРПЕНКА, рэдактар аддзела Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактны тэлефон: 292 44 12.

e-mail: posts@tut.by; info@zvzazda.minsk.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпры-

емстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013,

г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 22.315.

Нумар падпісаны ў 19.30 26.02.2014 г.

■ Крытыка на шпільцы

ПАМІЖ ПАЭЗІЯЙ І ФОКУСАМ

Ёсць кнігі, якія немагчыма крытыкаваць... Бо яны прадстаўляюць мастацтва настолькі незвычайнае, што нават проста расказаць пра яго наймаверна складана. Гэта быццам вырашыў пакрытыкаваць падкаваную Ляўшой бляху. Што ты можаш сказаць, акрамя таго, што бачыш? З другога боку, гэта дакладна той узровень умельства, які перарастае ў мастацтва. Перад табой усе фармальныя прыкметы мастацтва — і зроблена гэта адмыслова, і факт эмацыянальнага ўздзеяння на чалавека відавочны... З другога — а да якога яго віду ты можаш гэта аднесці? Твой вопыт табе нічога не падказвае. Ты не разумеш, як гэта зроблена, і, разам з тым, ты агаломшаны — а як майстру такое наогул прыходзіць у галаву?

Апошнюю заўвагу цалкам можна аднесці да кнігі «Ліра спіралі» Дзмітрыя Дзмітрыева. Як і другія яго самастойныя выданні (яго творы неаднойчы друкаваліся і ў паэтычных зборніках), «Ліра спіралі» — кніга, якая выглядае ў першую чаргу як арт-аб'ект. Яе колеравы лаканізм з лішкам кампенсуецца праз супастаўленне шурпатасці вокладкі і глянцу старонак, падзеленых канцэптуальна на чорную і белую частку, што, відавочна, адлюстроўвае лагостраную дваістасць прачытання твораў. Разам з тым, ад ніжняй чорнай паласы ёсць і чыста практычная ка-

рысць: яна дэшыфруе — для асабліва бесталковых — тое, што аказалася незразумелым у верхняй белай частцы кніжнай старонкі.

Акрамя вершаў, друкаваных звычайным шрыфтам, але ў пэўнай графічнай зададзенасці, тут ёсць і ўнікальныя рукапісныя творы: чытаць іх можна двума спосабамі — як звычайна ці перавярнуўшы кнігу. Наогул, нават прафесійны крытык, узяўшы ў рукі такое выданне, задумаецца: а як правільна называць творы, змешчаныя ўнутры? З аднаго боку, у анатацыі ясна напісана: «Вершы: паліндромы, амбіграмы, гетэраграмы, транс-

паліты ды інш.», з другога — ці многа ў нас спецыялістаў у камбінаторнай паэзіі, чый узровень дазволіў бы адрозніць адно ад другога, тым больш што Дзмітрыеў не толькі прадаўжальнік традыцыі такога роду фармалістычнай літаратуры, але і стваральнік новых аўтарскіх жанраў?

Часам ствараецца ўражанне, што, каб разабрацца ў камбінаторнай паэзіі, трэба самому быць адмыслоўцам у гэтай галіне. Такім, напрыклад, як Віктар Жыбуль, які з лёгкасцю вызначае ў кнізе Дзмітрыева паліндромы літаральныя («яна грае, арган — я»), паскладовыя («лякуеш, куля? / — гуманізм? — магу!»), гетэраграмы («п'е струна ціш. / кода — / п'ес труна. / ці шкода?»), і транспаліты (уласнае вынаходніцтва Д. Дзмітрыева; якія цяжка працытаваць). Але калі адкінуць убок шматлітарныя тэрміны, усё падаецца не такім уж і складаным, бо большасць з нас яшчэ са школы ведала пра класічную «розу», якая «ўпала на лапу Азора» і не адчувала ніякіх цяжкасцяў, паказваючы гэты моўны фокус сваім равеснікам.

У адным са сваіх інтэрв'ю Дзмітрыеў адзначаў, што ў многіх, асабліва за мяжой, гэ-

ты від творчасці асацыіруецца ў першую чаргу з графікай, а не з літаратурай. На мой жа погляд, спрэчкі могуць ісці не толькі па гэтай лініі. Асабіста ў мяне ўзнікае, хутчэй, пытанне: чаго ў «Ліры спіралі» больш — мастацтва ці гульні? Пры гэтым у слова «гульня» я ўкладаю пазітыўны сэнс, бо, як вядома, гэтыя паняцці вельмі блізкія. Прынамсі, гэтак жа, як немагчыма выявіць дакладна, на падставе чаго мы адносім тую ці іншую з'яву да мастацтва, гэтак жа мы не можам вытлумачыць, чаму тое ці іншае дзеянне з'яўляецца гульнім. Гэтыя з'явы роднасныя, і, у першую чаргу, праз адкрытасць іх структуры. Можна пералічыць некаторыя выпадкі і ўмовы, пры якіх прымяняльна паняцце мастацтва, але немагчыма пералічыць усе з іх, таму што заўсёды магчымыя непрадбачаныя альбо новыя ўмовы. Тое ж і з гульнім... Таму заканамернае пытанне: калі стварэнне і адгаданне галавалама ёсць гульня, то чаму стварэнне і прачытанне амбіграм мы адносім да сферы мастацтва — і, у прыватнасці, літаратуры? І вось тут мы падыходзім да галоўнай якасці кнігі «Ліра спіралі», а менавіта да яе здольнасці ўздзімаць чалавека над

колам побытавых пытанняў і праблем, шукаць новыя ці страчаныя сэнсы і знакі, якія пакаідае для нас Сусвет.

Дзмітрыеў іншым разам выглядае для мяне не столькі паэтам ці графікам, колькі медыумам, здольным паказаць тое, што быццам бы ляжыць на паверхні, а іншыя не бачаць гэтага без яго падказкі. Ён гуляе са словамі і з іх часткамі, але вынікам гэтай гульні з'яўляецца не іронія, што даволі распаўсюджана ў сучаснай беларускай паэзіі, а здзіўленне ад знаходжання гармоніі там, дзе, здавалася б, яе і быць не можа. Цяжка ўявіць, што можна напісаць словы «магутны Божа» такім чынам, што будзе чытацца «уладар сусвету». Калі лічыць вопыты Дзмітрыева паэзіяй, то гэта філасофская паэзія, калі гульнім — то гульнім гэтую дэядзееца вызначаць як філасофскую. Хоць трэба прызнаць, што ёсць у яго і своеасаблівы гумар, як, напрыклад, у паліндроме «Бугі губ»: Яна грае, арган — я». Можна прывесці шмат цікавых і захапляльных прыкладаў, аднак «Ліра спіралі» — гэта якраз тая культурная з'ява, якую варта лепш адзіна раз пабачыць, чым пазнаёміцца праз цытаванне і апісанне.

Вельмі часта, гаворачы пра тое, якой павінна быць нацыянальная літаратура, прэзентаваная за межамі краіны, мы шукаем сакрэты поспеху ў масавых жанрах. Аднак не выключана, што стаўку трэба рабіць якраз на нешта адметнае, эксклюзіўнае... Вось жа папулярны ў Еўропе наш самы вядомы авангардыст і эксперыментатар Алесь Разанаў. Творчасць Д. Дзмітрыева таксама знайшла сваіх прыхільнікаў і нават суаўтараў па-за межамі краіны — напрыклад у Швейцарыі, дзе ён працаваў у тандэме з вядомым швейцарскім паэтам-візуалістам Бэатам Глоарам. Хоцьца спадзявацца, што яго філасофска-графічныя гульні будуць не проста цікавымі для адукаванага, гатовага да культурных эксперыментаў чытача, а стануць творчым штуршком для тых творцаў, што працуюць у нязведаных мастацкіх рэчышчах. І яны з большай ахвотай будуць паказваць падгледжаныя імі дзівосы.

Ганна КІСЛІЦЫНА

ЦЁПЛЫЯ ГРАДКІ

Калі вы жадаеце атрымаць ранні (і абавязкова багаты) ураджай агароднін-ных культур, вам трэба падрыхтаваць для іх цёплае месца рассялення. Дэядзееца ствараць умовы, у якіх расліны адчувалі б сябе камфортна. Для гэтага вельмі добра падыдуць цёплыя градкі. Іх лепш рабіць увосень, калі з'яўляецца больш вольнага часу і ў наяўнасці шмат натуральных адходаў, але можна і ўвесну, як толькі ўжо можна будзе апрацоўваць глебу. Месца пад цёплыя градкі варта выбіраць такім чынам, каб яно не было зацэненена і сонечныя прамяні маглі праграваць іх зверху. Размяшчаць такія градкі пажадана з усходу на захад. А калі знаходзіцца яны будуць каля паўднёвай сцяны дома або гаспадарчай пабудовы, то, апроч абароны ад сіверу, будуць мець дадатковы падагрэў ад сцяны, якая ўначы будзе аддаваць назапашанае за дзень цяпло.

Што ж такое цёплыя градкі? Гэта градкі, якія падаграваюць карані раслін знізу натуральным спосабам, без пракладкі спецыяльных труб ці іншых сістэм для абагрэву. Зрабіць іх зусім не складана. Для гэтага трэба выкапаць траншэю глыбінёй 40—50 см, даўжыня і шырыня — на ваша меркаванне. Адно абмежаванне: шырыня — не менш за 40 см. Калі не жадаеце капаць, зрабіце высокую градку. Для гэтага трэба змайстраваць скрыню такой жа вышыні і патрэбнай даўжыні і шырыні з дошак, а можна выкарыстоўваць у якасці бартоў кавалкі шыферу, цэглу або іншыя матэрыялы. Яшчэ адзін варыянт — камбінаваная цёплая градка. Гэта значыць, што адна яе частка будзе знаходзіцца ў зямлі, а другая — у скрыні наверх. Дарэчы, перавага наземных градак у тым, што да іх не «запаўзе» з бакоў пустазелле.

Наступным крокам будзе нааўненне траншэі (ці скрыні). На дно выкладваем пластом падгнілыя кавалкі дошак, бярвенны, пні, галінкі, зверху — арганіку, чаргуючы вулгародзістыя і азотныя пласты або раўнамерна змешваючы. Карацей кажучы, усё тое, што паступова можа гніць і даваць цяпло. Вугляроды — гэта папера, сухая лістова, виветранае пілавінне, пасечаныя сцёблы сланечніку, старыя анучы, іншае смецце. Да азотазмяшчальных рэчываў

адносяцца трава, бацвінне раслін, бульбяное лупінное, харчовыя адходы, гной. Усё гэта перасыпаецца вапнай і попелам. Калі натуральных азоцістых кампанентаў няма, то зверху трэба паліць растворам птушынага ці каровінага гною або мачавынай, а яшчэ можна замест гэтага выкарыстоўваць травяную зялёную жыжку з фекаліямі. Арганіку (папластова) для паскарэння працэсу раскладання пажадана паліць кампостнымі біяпрапаратамі, якія прадстаўлены ў вялікім асартымэнце ў гандлёвых сетках (напрыклад, «Байкал»).

Расаду або насенне ў цёплыя градкі можна высаджваць на 3—4 тыдні раней. Адпаведна, і ўраджай мы атрымліваем раней. Да таго ж перыяд плоданашэння раслін даўжэе, і яны атрымліваюць лепшае сілкаванне. Расліны вырастаюць здаровымі і моцнымі.

Усё гэта трэба злёгка ўтрамбаваць. А для дадатковага прагрэву глебы падыдзе арганіка — перагной, кампост, або штучныя матэрыялы — руберойд ці чорная плёнка. Пасля таго, як градка разагрэецца і яе тэмпература складзе 25°C (прыблізна праз тыдзень), зверху яе трэба засыпаць урадлівай зямлёй ці сумессю кампосту (2/3 часткі) з зямлёй з участку (пластом не менш чым 20—30 см, каб не спаліць далікатныя карэньчыкі раслін). Усталюйце бардзюры ўздоўж градкі ў якасці агароджы. Яны дазваляюць утрымліваць арганіку ў межах цёплай градкі і абароняць яе ад пустазелля звонку. Усё, градку мы зрабілі.

Цяпер можна ў верхнім пласце рабіць лункі і высаджваць расаду або насенне. І гэта адбываецца раней за звычайны тэрмін высадкі на 3—4 тыдні. Адпаведна,

і ўраджай мы атрымліваем раней. Да таго ж перыяд плоданашэння раслін даўжэе, і яны атрымліваюць лепшае сілкаванне дзякуючы раскладанню арганічных рэчываў, а таксама ўстойлівасць да фітафоры і іншых захворванняў. Расліны вырастаюць здаровымі і моцнымі.

Толькі трэба не забывацца, што для працэсу раскладання патрабуецца вільготнае асяроддзе, а пры павышанай тэмпературы вільгаць хутка выпарваецца. Таму створаную цёплую градку неабходна ўвільгатняць. Калі лета будзе гарачым, то неабходна зверху цёмнай мульчы насыпаць светлую (напрыклад, салому, падсохлую траву, паперу).

У каго няма магчымасці рабіць градкі, той можа зрабіць цёплыя лункі, разлічаныя на адну расліну. У іх зручна вырошчваць агуркі, кабачкі, высакарослыя памідоры. Напаўненне такіх лункаў адбываецца па тым жа прынцыпе, што і цёплай градкі. Мэтазгодна перада паўненнем у цэнтры лункі ўбіць кол. Ён будзе служыць для мацавання да яго ранняй вясной плёнкі (атрымаецца міні-цяплічка), а пасля — для падвязвання да яго раслін. Украйваць такія лункі можна пры дапамозе кавалкаў лінолеуму або старых аўтамабільных пакрышак. Дыяметр ямка, якую трэба выкапаць, павінна быць трохі большай за дыяметр пакрышкі (унутры). У гэтым выпадку, апроч зручнага борціка, атрымліваем яшчэ і дадатковую крыніцу цяпла ад чорнай пакрышкі, якая награвяецца сонцам. Яшчэ адзін варыянт атрымання дадатковага цяпла — боркі з карычневых пластыкавых бутэлек.

Па магчымасці, на цёплыя градкі можна высаджваць гарох і бабы, чые карані будуць узбагачаць глебу азотам, а пасля збору ўраджая рэшткі, якія перагниваюць, будуць выконваць функцыю разрыхляльнікаў і дадатковых угнаенняў. А калі на цёплай градцы пастаўлена цяпліца, у якой вырошчваюцца памідоры, то іх ураджай можа быць павялічаны за кошт прыцягнення пчол кветкамі бабоў.

Паспрабуйце зрабіць цёплыя градкі, і вы не пашкадуеце выдаткаваных намаганняў — вынік перасягне ўсе вашы чаканні!

■ Дзеля памяці

З ІМЕНЕМ ШАЎЧЭНКІ

200 гадоў таму Украіна займела свайго Прарока

Напярэдадні юбілею славуага Кабзара ўкраінскай зямлі Нацыянальная бібліятэка Беларусі папоўнілася шэрагам выданняў, перададзеных паслом Украіны ў Рэспубліцы Беларусь Міхаілам Ежалем. Шэраг іншых кніг, якія належаць бібліятэцы Пасольства Украіны ў Беларусі, прадстаўляюць спадчыну Тараса Шаўчэнкі жыхарам Беларусі ў асобнай экспазіцыі.

Але выстава — толькі фрагмент з шэрагу мерапрыемстваў, якія будуць ладзіцца ў Беларусі цягам усяго гэтага года дзеля ўшанавання творцы, праз якога цэлы народ у XIX стагоддзі агучыў думкі пра тое, што хоча сам вызначыць свой лёс. Таму Нацыянальная бібліятэка Беларусі шэраг мерапрыемстваў у гонар Шаўчэнкі пачала пад назвай «На славу нашой прэславной Украіны».

Наша Нацыянальная бібліятэка таксама падрыхтавала кніжную выставу, якую склалі каля 200 выданняў: кнігі, якія распавядаюць пра жыццё і творчасць паэта і мастака, таксама зборнікі твораў Тараса Шаўчэнкі (між іншым, украінскага паэта шмат перакладалі на беларускую мову айчынных класікаў Я. Купала, Я. Колас, А. Куляшоў, П. Броўка, Р. Барадулін, Н. Гілевіч, В. Зуёнак). Але асобны раздзел выставы прадстаўляе фотаматэрыялы, якія сведчаць пра пашану да Шаўчэнкі з боку беларускага народа. У нашай краіне ёсць помнікі і памятныя дошкі ўкраінскаму Кабзару, яго іменем названы вуліцы. Тарас Шаўчэнка бываў на нашых землях і быў знаёмы з выдатнымі прадстаўнікамі беларускага народа таго часу — напрыклад, Янам Баршчэўскім. І нездарма Янка Купала ў змрочныя 30-я гады мінулага стагоддзя ўзяўся за стварэнне пэзмы «Тарасова доля», якая была надрукавана ў 1939 годзе ў газеце «Літаратура і мастацтва». Насамрэч шлях Шаўчэнкі шмат у чым паказальны: чалавек, які сам пазбавіўся ад прыгонніцтва, сведчыў сваім жыццём, што гэта магчыма не толькі для адзінака, але і для народаў. Гэта чытаецца ў яго творах, якія разумеюцца ўсім і з'яўляюцца актуальнымі ў нашы дні. Таму што заўсёды актуальнае захапленне прыгажосцю роднай зямлі, актуальнае разуменне сутнасці любові да яе, як і прыроды ўчынкаў герояў твораў Шаўчэнкі, які ў 1843 годзе пісаў: «Свецце ціхі, краю мільы// Мая Украіна!// За што табе пакаранне, // За што, маці, гінеш?//» (пераклад Я. Коласа).

Як чалавек, багата надзелены талентамі, Тарас Шаўчэнка стаў прыкладам таго, што можа творчая асоба. Таму асоба ўкраінскага паэта і мастака таксама натхняе на творчасць. Напрыклад, удзельніцаў Першага мінскага Шаўчэнкаўскага конкурсу, пра што сведчыць выстава малюнкаў навучэнцаў дзіцячых мастацкіх школ.

Ларыса ЦІМОШЫК

ОАО «Белторгстрой»
ИЗВЕЩАЕТ, что 28 марта 2014 года в 11.00 СОСТОИТСЯ ОБЩЕЕ
ОЧЕРЕДНОЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 31.
Регистрация — с 10.00. При себе иметь паспорт.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год.
- Отчет о работе наблюдательного совета.
- Отчет ревизионной комиссии.
- Утверждение бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках за 2013 год.
- О распределении чистой прибыли и выплате дивидендов за 2013 год.
- Направления использования чистой прибыли на 2014 год.
- Выборы членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- Утверждение условий материального вознаграждения членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- О передаче полномочий общего собрания по вопросам подпунктов 27.13-27.17 пункта 28 главы 6 Устава в компетенцию наблюдательного совета сроком на один год.
- Об утверждении договора о присоединении.

УНП 100633428

Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости
и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика	
ЛОТ 1		
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 441/С-13358 (назначение – здание неустановленного назначения, наименование – здание сепараторного отделения Юратишки), площадью 300,2 кв.м, с составными частями и принадлежностями: - железобетонная градирня – инв. № 2055; - здание склада сепараторного отделения Юратишки бревенчатое – инв. № 1004; - дощатая уборная – инв. № 1036; - ограждение – металлическая штамповка на металлических столбах – инв. № 2078; - металлическая сетка на металлических столбах – инв. № 2078; - двое металлических ворот на металлических столбах – инв. № 2061, 2062; - емкость металлическая 25 тонн для нефтепродуктов – инв. № 4010; - дымовая труба металлическая – инв. № 111828; - покрытие асфальтобетонное – инв. № 2001; - фундамент под танк обрата – инв. № 2065; - зеленые насаждения – 14 шт. Лот № 1 расположен по адресу: Гродненская область, Ивьевский р-н, г.п. Юратишки, ул. Первомайская, 18	
	Земельный участок	Лот № 1 расположен на земельном участке, кад. № 422955700001000081 (назначение – земельный участок для производственных нужд), площадью 0,6596
	Начальная цена продажи	635 139 600 (шестьсот тридцать пять миллионов сто тридцать девять тысяч шестьсот) белорусских рублей с учетом НДС
	Сумма задатка	31 756 980 (тридцать один миллион семьсот пятьдесят шесть тысяч девятьсот восемьдесят) белорусских рублей
	Продавец	ОАО «Лидский молочно-консервный комбинат» 231300, г. Лида, ул. Энгельса, 116, тел. 8-0154-52-33-56
	Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
	Условия аукциона	Организация на приобретенных площадях объекта общественного питания с количеством посадочных мест не менее 20 (двадцати)
	Условия оплаты	По договоренности сторон
	Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
	Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 2 апреля 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
 юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
 индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
 юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;
 физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;
 представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу:
г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30.
Последний день приема заявлений – 27 марта 2014 г. до 15.00.

Телефоны для справок: 41-98-32, 41-98-34 –
Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

ОАО «Стройтрест №35»
СООБЩАЕТ, что 31 марта 2014 года в 15.00 СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ
в актовом зале по адресу: г. Минск ул. Я. Коласа, д. 38.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2013 году и основных направлениях деятельности на 2014 год.
- О работе наблюдательного совета в 2013 год. Оценка деятельности управляющего Общества наблюдательным советом. Отзыв наблюдательного совета о годовом балансе Общества.
- О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год.
- Утверждение годового отчета и баланса Общества.
- Утверждение порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества (покрытия убытков) за 2013 год. О выплате дивидендов за 2013 год.
- Утверждение плана распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества на 2014 г. и первый квартал 2015 года. Периодичность выплаты дивидендов за 2014 год.
- Принятие Устава Общества в новой редакции.
- Избрание членов Наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- О вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии

С материалами по повестке дня можно ознакомиться по адресу:
г. Минск, ул. Я. Коласа, 38
 (приемная ОАО «Стройтрест №35» 3-й этаж) **с 20 по 21 и с 24 по 28 марта 2014 года с 9.00 до 17.00 с перерывом с 13.00 до 14.00, 31 марта 2014 года с 9.00 до 13.00.**
 Регистрация участников собрания будет производиться **31.03.2014 с 14.00 до 15.00** по месту проведения собрания.
Для регистрации при себе иметь следующие документы:
 акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНП 100289278

ЧПТУП «Пчелат и М»
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ЧПТУП «Пчелат и М»
со снижением цены на 75%

№ лота	Наименование имущества	Начальная цена лота, без НДС, руб.	Задаток в размере 5%, без НДС, руб.
1	Здание детского сада с инв. № 310/С-22236 общей площадью 1059,0 кв.м, расположенного по адресу: Гомельская область, Гомельский р-н, Долголесский с/с, д. Долголесье, ул. Центральная, 58 а, расположенное на земельном участке площадью 0,6486 га	172 426 500	8 621 325

ОРГАНИЗАТОР ТОРГОВ: управляющий в деле о банкротстве ООО «Диспонт»: г. Гомель, ул. Молодости, 5.
ПРОДАВЕЦ: ЧПТУП «Пчелат и М», 246050, г. Гомель, ул. 2-я Революционная, 8.
 Задаток перечисляется до 11.03.2014 г. (включительно), на р/с № 3012540284017 в ЦКО № 2 дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, г. Гомель, МФО 153001739, УНП 490556767.
 Условия продажи – без условий.
 Шаг аукциона в размере 5% (8621325 рублей) от начальной цены.
 После окончания торгов с победителем подписывается протокол и в течение 20 дней заключается договор. Победитель торгов обязан оплатить стоимость покупки в течение 30 дней после подписания протокола. Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену покупки.
 В случае признания торгов несостоявшимися, в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником,
По вопросам участия в аукционе и приобретения имущества должника обращаться по телефону: 8-044-767-88-05, тел. факс 8-0232-68-25-50.
Дополнительная информация содержится на сайте www.disponent.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ в г. МОГИЛЕВЕ
Аукцион состоится 28 марта 2014 года в 16.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МГУКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206 в рабочие дни с 08.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 24.03.2014 года до 17.00.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов. Условия проведения аукциона – **наличие не менее двух участников.**
 При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон желающие принять участие в аукционе представляют в сроки, указанные в извещении: а) документ, подтверждающий **внесение суммы задатка (задатков)** на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета № 3641017440554 в филиале 700 МОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платеж), с **отметкой банка;** б) документ, удостоверяющий личность (**паспорт и его копию**) покупателя, а в случае участия в аукционе его представителя – **нотариально удостоверенную доверенность** (паспорт предъявляется лично, фамилия представителя сообщается заранее) и копию паспорта.
 Порядок осмотра на местности земельного участка: выезд по желанию, предварительное ознакомление с земельно-кадастровой документацией всем желающим. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: строительство инженерных коммуникаций будет осуществлено в соответствии с проектно-сметной документацией. Продажа земельных участков производится без изменения целевого назначения.
 В предусмотренных законодательством случаях участниками аукциона уплачиваются штрафы, составляющие 100 базовых величин (начальная цена предмета аукциона менее 500 базовых величин), которые прописываются в соглашениях о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, заключаемых с участниками аукциона.
Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона или признания аукциона несостоявшимся внести плату за земельный участок (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения) (задаток засчитывается при внесении платы), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона. Ориентировочная сумма затрат на организацию и проведение аукциона составляет 26 миллионов рублей.

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Стоимость земельного дела (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 1	переулок Малый Гребеневский, 53 (ограничения – р. Днепр)	0,0837	74010000005004907	4 285 501	40 000 000	7 600 000

Контактный телефон в г. Могилеве (8-0222) 22-11-63.

ПРИГЛАШЕНИЕ НА ПЕРЕГОВОРЫ

Организатор переговоров: УП «СПЕЦТЕХНАЛАДКА», 220005, г. Минск, ул. Платонова, д. 22, оф. 605, р/с 3012134540017 ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) г. Минск, ул. Московская, д. 14, БИК 153001108, УНП 190463709, тел. 296 65 58, e-mail: stn-minsk@mail.ru.
Ответственное лицо: заместитель директора по производству Пацкевич Дмитрий Васильевич, тел./факс 296 65 64.
Способ проведения переговоров: без предварительного квалификационного отбора участников, с возможностью проведения процедуры снижения цены заказа.
Предмет заказа: выполнение пусконаладочных работ электротехнических устройств и электрооборудования в качестве субподрядной организации на объекте: «Строительство завода по производству плиты МДФ/ХДФ мощностью 150 тыс. м³/год, ламинированной плиты, ламината для пола в районе станции Ребуса Речницкого района», проведение мероприятий по ЭФИ производственного и административно-бытового корпусов, пожарного депо, котельной.
Цена заказа: до 900 000 000 рублей.
Срок выполнения заказа: начало – март 2014 г., окончание май – 2014 г.
Порядок получения документации для переговоров: предоставляется в печатной форме или форме электронного документа в течение двух рабочих дней после письменного обращения.
Дата и время начала подачи предложений для переговоров: «27» февраля 2014 г. с 09 час. 00 мин.
Дата и время окончания подачи предложений для переговоров: «10» марта 2014 г. до 17 час.00 мин.

Место и порядок подачи предложений: 220005, г. Минск, ул. Платонова, д. 22, оф. 605, порядок подачи предложений определен техническим заданием.
Место, дата и время процедуры вскрытия конвертов: вскрытие конвертов с предложениями состоится «11» марта 2014 г. в 12 часов 00 минут в офисном помещении УП «СПЕЦТЕХНАЛАДКА», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Платонова, д. 22, оф. 605.
Дата и место проведения переговоров и подведения их итогов: проведение переговоров и подведение их итогов состоится «11» марта 2014 г. в 16 часов 00 минут в офисном помещении УП «СПЕЦТЕХНАЛАДКА», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Платонова, д. 22, оф. 605.
Совокупность критериев, в соответствии с которыми определяется победитель переговоров: низкая цена с учетом всех расходов для выполнения предмета заказа, условия оплаты, опыт работы на аналогичных объектах.
Срок заключения договора: не позднее десяти календарных дней после завершения размещения заказа и утверждения протокола о проведении переговоров.
 Иные подробные условия для проведения переговоров и необходимые данные содержатся в документации для переговоров, предоставляемой в течение 2-х двух рабочих дней после письменного обращения.
 Организатор переговоров вправе отказаться от проведения переговоров в любой срок без возмещения участникам убытков.
Директор *А.В. Михадюк*

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
26 марта 2014 г. проводит повторный открытый аукцион № 05-А-14
на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).
Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка.
 Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляется право аренды сроком на 99 лет 20 земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных, блокированных жилых домов в г. Минске:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)
1	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 15 по ПДП д. Зацень)	500000000007006626	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
2	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 16 по ПДП д. Зацень)	500000000007006627	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
3	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 17 по ПДП д. Зацень)	500000000007006628	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
4	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 18 по ПДП д. Зацень)	500000000007006629	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
5	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 19 по ПДП д. Зацень)	500000000007006630	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
6	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 20 по ПДП д. Зацень)	500000000007006631	0,0820	529 454 720	60 000 000	7 161 720
7	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 22 по ПДП д. Зацень)	500000000007006646	0,0832	537 202 000	60 000 000	7 161 720
8	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 23 по ПДП д. Зацень)	500000000007006632	0,0832	537 202 000	60 000 000	7 161 720
9	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 24 по ПДП д. Зацень)	500000000007006633	0,0832	537 202 000	60 000 000	7 161 720
10	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 27 по ПДП д. Зацень)	500000000007006634	0,0808	521 707 440	60 000 000	7 161 720
11	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 28 по ПДП д. Зацень)	500000000007006645	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
12	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 29 по ПДП д. Зацень)	500000000007006644	0,0808	521 707 440	60 000 000	7 161 720
13	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 30 по ПДП д. Зацень)	500000000007006635	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
14	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 31 по ПДП д. Зацень)	500000000007006636	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
15	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 32 по ПДП д. Зацень)	500000000007006637	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
16	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 33 по ПДП д. Зацень)	500000000007006638	0,0976	630 178 400	70 000 000	7 161 720
17	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 35 по ПДП д. Зацень)	500000000007006639	0,0987	637 283 840	70 000 000	7 161 720
18	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 36 по ПДП д. Зацень)	500000000007006640	0,0980	632 763 840	70 000 000	7 161 720
19	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 37 по ПДП д. Зацень)	500000000007006641	0,0973	628 243 840	70 000 000	7 161 720
20	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 38 по ПДП д. Зацень)	500000000007006642	0,0978	631 471 120	70 000 000	7 161 720

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями.

Аукцион состоится 26 марта 2014 г. в 11:00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после подписания договора аренды земельного участка;

получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятия земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить гражданину – не позднее одного года, юридическому лицу, индивидуальному предпринимателю – не позднее 6 месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство многоквартирного, блокированного жилого дома.

Для участия в аукционе необходимо внести задаток (задатки) не позднее 20 марта 2014 г. в вышеуказанном (графа 6 таблицы) размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 364100000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах, согласно настоящему извещению);

предоставить в УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков), с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно предоставляется: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной реги-

страции индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 3 марта 2014 г. по 20 марта 2014 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

платить – в случае предоставления рассрочки ее внесения);

возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона;

возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся, заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор аренды земельного участка сроком на 99 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона (юридическое лицо, индивидуальный предприниматель в предусмотренных законодательством случаях в течение 6 месяцев, а гражданин в течение 1 года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта) должен приступить к занятию земельного участка (начать строительство – осуществление строительно-монтажных работ в соответствии с утвержденной проектной документацией) в соответствии с целью и условиями его предоставления. В случае невыполнения данного требования право пользования (аренды) земельного участка прекращается в установленном порядке.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
ВНОСИТ ИЗМЕНЕНИЯ В СЛЕДУЮЩИЕ ИЗВЕЩЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТЫХ АУКЦИОНОВ

В извещении о проведении 11 марта 2014 года аукциона с условиями № 01-У-14 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) (опубликовано в газетах «Звязда» и «Минский курьер» 04.02.2014):

- графу 8 таблицы по предмету аукциона № 5 дополнить словами «по ул. Голодеда, 9А», цифры «5 620 845 000» в графе 9 таблицы заменить цифрами «8 841 645 000»;

- первый абзац текста извещения после таблицы дополнить следующими словами: «Дополнительным условием освоения строительных площадок по ул. Гастелло, на пересечении ул. К. Либкнехта и ул. Лермонтова является обязательное соблюдение основных требований градостроительного паспорта к застройке и использованию участка».

В извещении о проведении 18 марта 2014 года аукциона № 04-А-14 на право заключения договоров аренды земельных участков (опубликовано в газетах «Звязда» и «Минский курьер» 12.02.2014):

- предмет аукциона № 1 «Магазин по ул. Сухаревской (№ 34 по генплану микрорайона Сухарево-3)» ИСКЛЮЧИТЬ.
Телефон для справок 226-16-72.

УНП 190398583

ОТЧЕТ ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ИМУЩЕСТВА
Местного добровольно-общественного благотворительного фонда Фрунзенского района г. Минска «Правопорядок»

УНП 194901329

Учредители фонда: Общественное объединение «Правопорядок» и Супранович Анатолий Петрович.

220093, г. Минск, ул. Ольшевского, д. 57.

Остаток денежных средств на начало года — 20 189 670 Br.

Поступило денежных средств всего — 355 342 522 Br.

Доходы, полученные от осуществляемой в соответствии с уставом предпринимательской деятельности, — 355 342 522 Br.;

прочие поступления — нет;

добровольные взносы и пожертвования юридических и физических лиц — нет.

Суммы расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей и расчетов с бюджетом и внебюджетными фондами, — 367 078 971 Br.

Остаток денежных средств на 31.12.2013 г. — 8 453 221 Br.

Фонд не является учредителем унитарных предприятий, хозяйственных обществ и не участвует в создании других юридических лиц.

Ответ утвержден правлением фонда 03 января 2014 года.

Согласован с попечительским советом фонда 03 января 2014 года.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в деревне Шабунь – 2 участка, хуторе Черница – 2 участка, деревне Шеметово Пекалинского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	26 декабря 2013 года, в 15.00, д. Пекалин, ул. Ленина, 34, Пекалинский сельисполком, зал заседаний
3	Продавец и его адрес	Пекалинский сельисполком, д. Пекалин, ул. Ленина, 34
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 – площадь 0,0965 га, № 624883606601000127, д. Шабунь Лот № 2 – площадь 0,2129 га, № 624883606601000122, д. Шабунь Лот № 3 – площадь 0,1496 га, № 624883606601000066, х. Черница Лот № 4 – площадь 0,1496 га, № 624883606601000067, х. Черница Лот № 5 – площадь 0,1550 га, № 624883607101000088, д. Шеметово
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Для строительства и обслуживания жилого дома
7	Начальная (стартовая) цена продажи	Лот № 1 – 9592400 рублей Лот № 2 – 21162900 рублей Лот № 3 – 13480900 рублей Лот № 4 – 13480900 рублей Лот № 5 – 23759200 рублей
8	Условия аукциона	А) продажа по цене не ниже начальной; Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь
9	Наличие инженерной инфраструктуры	д. Шабунь – электроснабжение, подъезд х. Черница – электроснабжение, подъезд д. Шеметово – электроснабжение, подъезд Все участки расположены вблизи лесного массива, речка, озеро
10	Условия оплаты	За безналичный расчет в течение 5-ти рабочих дней после подписания протокола по результатам проведения аукциона
11	Сумма задатка и реквизиты продавца	10% от начальной (стартовой) цены земельного участка, р/с 3600627070008 ЦБУ 621 г. Смолевичи филиал 616 АСБ «Беларусбанк» г. Жодино код 812, назначение платежа 04002 (с пометкой «задаток за земельный участок»)
12	Порядок предварительного ознакомления в натуре с продаваемыми земельными участками	Каждая среда в 12.00
13	Окончательный срок приема документов	20 декабря 2013 года в 17.00
14	Контактный телефон	8-01776-61-624, 61-634, 314-43-01

Расходы по организации и проведению аукциона, затраты на публикацию информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.

Примечания: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предоставить:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Копии платежных поручений, заверенные банком, подтверждающие внесение задатка на расчетный счет продавца
3. Физическим лицам – документ, удостоверяющий личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица, и доверенность, заверенную нотариально (в случае, если интересы покупателя представляет это лицо).

УНП 600046601

Як швейцарскія хакеісты вярнуліся на п'едэстал праз 60 гадоў

Краіна гор, сыру, гадзіннікаў і шчаслівых людзей — усё гэта, безумоўна, пра Швейцарыю. Якое месца тут займае спорт моцных і адважных мужчын?

Цікавасць глядачоў да хакея ў Швейцарыі вельмі высокая, матчы адрозніваюцца вялікай наведвальнасцю. Хакейны клуб Берна (SCB) з'яўляецца лідарам у Еўропе. Яго матчы прыходзяць паглядзець у сярэднім 15,8 тысячы балельшчыкаў.

Гісторыя швейцарскага хакея вельмі доўгая, але не вельмі яркая. Хакей там пачаў развівацца ў пачатку XX стагоддзя, а членам IIHF (Міжнародная федэрацыя хакея з шайбай) швейцарцы з'яўляюцца з 1908 года, гэта значыць, з самага яе заснавання. Усе хакейныя дасягненні швейцарцаў адбыліся да 1953 года, а самыя вялікія поспехі былі ў перыяд паміж дзвюма сусветнымі войнамі.

1953 год стаў апошнім (да 2013-га), калі Швейцарыя была прызёрам чэмпіянатаў свету. На Алімпійскіх гульнях прадстаўнікі альпійскай краіны двойчы падымаліся на трэцюю прыступку п'едэстала. Гэтыя дасягненні датуюцца далёкімі 1928-м і 1948-м гадамі.

У сучасным хакеі зборную Швейцарыі прынята лічыць моцным «серадначком»: яна знаходзіцца на 7 месцы ў сусветным рэйтынгу IIHF. Усе чакаюць ад яе як мінімум выхаду ў плэй-оф, але так ужо склалася — не лічаць прэтэндэнтам на медалі. Мяркуюць самі: зборная пастаянна знаходзіцца дзесьці ў сярэдзіне эліты, займаючы 7—9 месцы.

На чэмпіянаце свету 2010 года Швейцарыя заваявала высокае пятае месца, а ўжо праз год апусцілася на дзевяты радок. Чэмпіянат свету 2012 года атрымаўся для швейцарскай каманды правальным. Пачаўшы з перамогі над Казахстанам і Беларуссю, швейцарцы пацярпелі пяць паражэнняў запар, прычым не толькі ад грозных зборных Фінляндыі, Канады, ЗША і Славакіі, але і ад зборнай Францыі. У выніку яны занялі толькі шостае месца ў групе і не выйшлі ў плэй-оф. Нягледзячы на правал, кваліфікацыйных ачкоў хапіла, каб атрымаць пучэйку на Алімпіяду ў Сочы.

У сучасным хакеі зборную Швейцарыі прынята лічыць моцным «серадначком»: яна знаходзіцца на 7 месцы ў сусветным рэйтынгу IIHF. Усе чакаюць ад яе як мінімум выхаду ў плэй-оф, але так ужо склалася — не лічаць прэтэндэнтам на медалі. Мяркуюць самі: зборная пастаянна знаходзіцца дзесьці ў сярэдзіне эліты, займаючы 7—9 месцы.

На чэмпіянаце свету 2010 года Швейцарыя заваявала высокае пятае месца, а ўжо праз год апусцілася на дзевяты радок. Чэмпіянат свету 2012 года атрымаўся для швейцарскай каманды правальным. Пачаўшы з перамогі над Казахстанам і Беларуссю, швейцарцы пацярпелі пяць паражэнняў запар, прычым не толькі ад грозных зборных Фінляндыі, Канады, ЗША і Славакіі, але і ад зборнай Францыі. У выніку яны занялі толькі шостае месца ў групе і не выйшлі ў плэй-оф. Нягледзячы на правал, кваліфікацыйных ачкоў хапіла, каб атрымаць пучэйку на Алімпіяду ў Сочы.

Новая адпраўная кропка ў гісторыі зборнай

Чэмпіянат свету 2013 года займае асобнае месца для зборнай Швей-

царыі. На групавым этапе каманда атрымала сем перамог у сямі матчах, уключаючы вікторыі над зборнымі Канады, Швецыі і Чэхіі. У чвэрцьфінале швейцарцы перайгралі ўсё тых жа чэхаў з лікам 2:1, а ў паўфінале перамаглі амерыканцаў з лікам 3:0. У вырашальным матчы зборнай Швейцарыі супрацьстаялі гаспадары турніру шведы, і на фінальную гульню ў швейцарцаў банальна не хапіла сіл — яны саступілі 5:1. Але, заваяваўшы сярэбраныя медалі, паўтарылі свой поспех 78-гадовай даўніны. У аэрапорце Цюрыха гульцоў зборнай сустракалі больш за дзве тысячы балельшчыкаў і мора чырвоных сцягоў.

Увага да дробязяў — прыкмета сапраўднага майстра

Шон Сімсан — гэта гісторыя швейцарскага хакея. Трэнер адгрывае вялікую ролю ў гэтай зборнай. Канадзец узначальвае ўсю хакейную сістэму ў Швейцарыі з 2009 года. Многія спецыялісты трыумф у 2013-м лічаць менавіта яго заслугай. Сімсан паклікаў у зборную сем навічоў, у камандзе — пяць чалавек з Kloten Flyers (клуба, які заняў толькі дзевятае месца па выніках рэгулярнага чэмпіяната NLA), няма ніводнага чалавека з Fribourg — Gotteron (клуба, які выйграў у «рэгуляркі» і дайшоў да фінала плэй-оф мясцовага першынства), няма ніводнага гульца НХЛ. Швейцарскія журналісты з такім складам прадракалі Сімсану правал. Але канадзец прывёў зборную да п'едэстала. Пастфактам спецыялісты скажуць, што «фішкай» Сімсана стала размеркаванне гульнявога часу. Гэта тычыцца не толькі палявых гульцоў, але і варатароў. Трэнер прывёз на чэмпіянат чатыры звёны, якія ў выніку «перабегалі» шведаў, канадцаў і амерыканцаў.

Хілер — Плюс — Ёсі = алімпійскія надзеі

На Алімпійскіх гульнях у Сочы ад Швейцарыі чакалі наступных медалёў і як мінімум удалай гульні. Але надзеі не спраўдзіліся. У чатырох матчах хакеісты закінулі толькі тры шайбы, у вырашальным паядынку прайгралі латышам і не прабіліся ў чвэрцьфінал. І хакеісты, і трэнеры засталіся незадаволенымі сваёй працай і прызналі сваё выступленне няўдалым.

Швейцарыя — Беларусь

Усё ж такі адзначым моцныя бакі швейцарцаў, што вельмі актуальна для беларускай зборнай напярэдадні чэмпіяната свету. Швейцарыя заўсёды славілася сваёй бліскучай варатарнай школай. Многія з яе выхаванцаў гуляюць у НХЛ. Можам выказаць здагадку, што ў Мінску менавіта гэта стане козырам швейцарцаў. Кіпер «Анахайма» Хілер — першы нумар у клубе. Бера імкнецца да гэтага ў «Калгары». Акрамя таго, моцныя варатары гуляюць і ў швейцарскай лізе. Плюс надзейная абарона: вопытны Марк Штрайт і малады абаронца «Нэшвіла» Раман Ёсі. Ёсі ўжо прызнаны MVP ЧС-2013, удзельнік трох Алімпійскіх хугульняў універсальны Матэяс Зегер можа быць лідарам не толькі на лёдзе, але і за яе мяжой, а таксама знакамітыя Фюрэр і Бліндэнбахер. Касцяк нападаючых складаюць гульцы швейцарскай лігі: Андрэс Амбюль («Давос»), Матэяс Бібер, Сімон Бодэнман (абодва — «Клотэн»), Лука Кунці, Морыс Трахслер, Раман Вік (усе — «Цюрых»), Раян Гарднер, Марцін Плюс (абодва — «Берн»). Ім могуць дапамагчы і НХЛаўцы Дам'ен Брунер, Сымон Мозэр і Ніно Нідэрайтэр.

Зборная Беларусі на хатнім чэмпіянаце згуляе са Швейцарыяй у чацвёрты дзень турніру — 12 мая. Каманды сустракаліся на сямі чэмпіянатах свету. Статыстыка перамог — на баку альпіністаў, прычым часцей за ўсё матчы заканчваліся з перавагай швейцарцаў у адну шайбу.

Зусім нядаўна, 21 снежня 2013 года, зборныя згулялі таварыскі матч у рамках турніру «Ароза Чэлэндж». Асноўны час і авертайм не змаглі вывіць пераможцу — беларусы атрымалі перамогу ў серыі булітаў.

Разважаючы пра склад каманды Швейцарыі, не варта рабіць агаворку пра тое, што вядучыя яе хакеісты, якія гуляюць у НХЛ, могуць не прыехаць у Беларусь. Папярэдні чэмпіянат свету паказаў, што змагацца за медалі гэтай каманда можа і з гульцамі нацыянальнага першынства. Тым больш што швейцарская ліга дастаткова моцная. Няўдалае выступленне ў Сочы можа стаць дадатковым стымулам, каб сур'ёзна падрыхтавацца да чэмпіяната свету — 2014.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

СЁННЯ

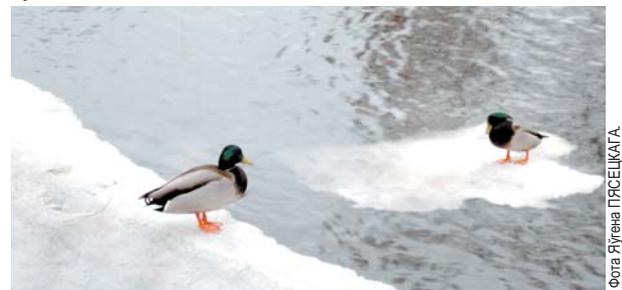
Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.03	18.42	10.39
Віцебск	7.55	18.30	10.35
Магілёў	7.53	18.32	10.39
Гродна	7.48	18.31	10.43
Брэст	8.16	19.01	10.45

Месяц

Маладзік 1 сакавіка.
Месяц у сузор'і Вадалей.

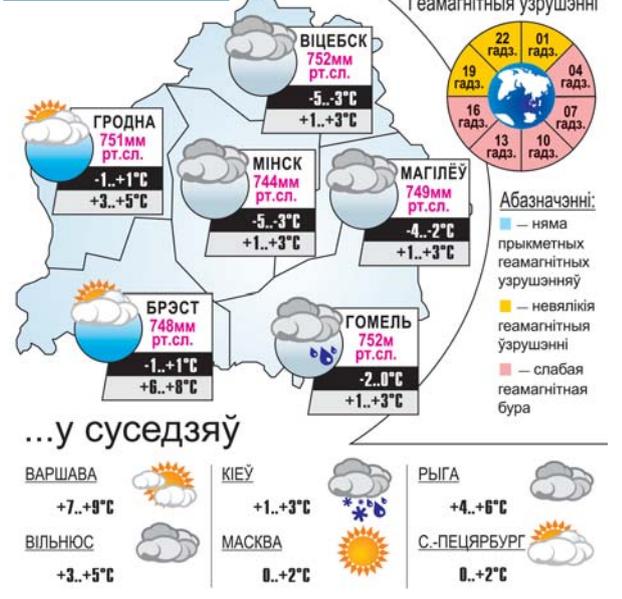
Імяніны

Пр. Абрама, Ісака, Кірылы, Міхаіла, Фёдара. К. Анастасіі, Васіля, Віктара, Леанарда, Юльяна.

Фота Юліяны ПІСЦІКАГА

ЗАЎТРА

Даты Падзеі Людзі

1520 год — нарадзіўся Астафій (Яўстафій) Валовіч, дзяржаўны дзеяч Вялікага Княства Літоўскага. У 1551—1566 гадах — пісар ВКЛ, маршалак дворны, у 1561—1566 г. — падскарбій земскі ВКЛ, у 1566—1579 г. — падканцлер ВКЛ, з 1579-га — канцлер ВКЛ і каштален віленскі; стараста магілёўскі, езярышчанскі, берасцейскі, кобрынскі, рэчыцкі. Удзельнічаў у Лівонскай вайне 1558—1583 гадоў. З іншымі магнатамі ВКЛ узначальваў апазіцыю пры заключэнні Люблінскай уніі 1569 года. Адзін з арганізатараў падрыхтоўкі Статута ВКЛ 1566 г., садзейнічаў уключэнню ў Статут прагрэсіўных нормаў. Быў прыхільнікам кальвінізму, у канцы жыцця схіляўся да антытрынітарызму. Падтрымліваў гуманістаў В. Цяпінскага, С. Буднага, які прывясціў яму кнігу «Аб апраўданні грэшнага чалавека перад Богам». Памёр у 1587 годзе.

1919 год — 95 гадоў таму ў Вільні адбылося сумеснае пасаджэнне ЦВК Беларускай ССР і ЦВК Літоўскай ССР, на якім было абвешчана аб стварэнні Літоўска-Беларускай ССР са сталіцай у Вільні; абраны сумесны ЦВК (старшыня К.Г. Ціхоўскі) і створаны Савет Народных Камісараў Літоўска-Беларускай ССР (старшыня В.С. Міцкевіч-Капсукас). У складзе новай дзяржавы засталася тэрыторыя Віленскай, Мінскай, частка Гродзенскай і Ковенскай губерняў.

1919 год — адбылася першая ў Савецкай Расіі радыё-вяшчальная перадача. У жніўні 1918 года была створана Ніжагародская радыёлабараторыя — першы ў Расіі навукова-даследчы і эксперыментальны цэнтр у галіне радыё- і тэлэтэхнікі. У лабараторыі працавала група спецыялістаў пад кіраўніцтвам Міхаіла Аляксандравіча Бонч-Бруевіча. Тут былі створаны радыётэлефон і першыя радыёлампы. А 27 лютага 1919 года па радыё замест сігналаў азбукі Морзе быў перададзены голас чалавека. Дыктар сказаў: «Алэ, алэ. Гаворыць Ніжагародская радыёлабараторыя». Так быў паспяхова выкарыстаны радыётэлефонны перадачык. Радыё і тэлефон злучыліся. Заставалася дадаць выяву.

Было сказана Уладзімір КАРАТКЕВІЧ, паэт, пісьменнік, публіцыст, кінасцэнарыст:
«Наконт таго, ці імат здолее адзін. Нават адзін здолее, калі ідзе да канца».

Дзякуючы рэалістычнаму падыходу да рэчаіснасці, гэтыя людзі старанна прадумваюць кожны крок, разлічваюць на ўласную мудрасць, кемліваць для распрацоўкі новых і больш амбіцёзных праектаў. Самыя вялікія складанасці ўзнікаюць у іх асабістым жыцці таму, што яны вельмі патрабавальныя. Часта яны не могуць адрозніць тое, што імкнучца атрымаць, ад таго, што ім сапраўды неабходна. Яны лічаць, што іх праблемы павінны вырашаць іншыя, таму ўвесь час шукаюць романтичнага кахання і часта аказваюцца каля «разбітых ночваў». Яны адчуваюць сябе шчаслівымі толькі тады, калі могуць выкарыстаць свае веды. Іх непераможнае жаданне ўзняцца над іншымі не павінна душыць інтарэсы гэтых людзей. Яны дасягаюць поспеху, дзякуючы спалучэнню спакування і сілы волі.

УСМІХНЕМСЯ

Прышоў уладкоўвацца на працу і заснуў на канапе ў прыёмнай. Вось бацьце, як я хутка адаптуюся на новым працоўным месцы?

Адэса, на вуліцы.
— Фіма, і што, вы ў восьмы раз вярнуліся да свайго Сёмы?
— Вой, Фяечка, ну што я магу зрабіць? Як толькі я сыходжу ад яго, у гэтага дурня тут жа з'яўляюцца грошы!

Навіны дня.
У Расіі ўвялі новае дзяржаўнае свята — Дзень цвярозасці. Насельніцтва ў шоку: ніхто не ведае, як яго адзначаць!

Дзве сяброўкі.
— Вось сустракаюся цяпер адначасова з двума мужчынамі і не ведаю, каго выбраць.
— А што табе сэрца падказвае?
— Сэрца падказвае: муж даведаецца — заб'е!

сміхнэмся

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.ЛЯЎКОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, С.ПРОТАС (першы намеснік дырэктара — галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, П.ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджванне — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zvyazda.by/>
e-mail: info@zvyazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 22.315. Індэксы 63850. Зак. № 776.

Нумар падпісаны ў 19.30
26 лютага 2014 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12